

Søndagers Oc
hellige dagers Episteler oc
Euangelia met Collector /
oc andet at bruge ödi
Christi Naduere effa
ter Ordinans
kens ly
delse.

Petrus Palladius.

Prentet i Meydeborgk hos
Hans walter M. D. LVI.

Saa elskte Gud Verden / at
håd gaff sin Enbaarne Søn /
Paa det at alle de som tro
paa hannem / icke skulle for-
tabis / Men hassue det euige
Liff.

Petrus Palladius ønsker alle
Sogne prester i disse thu Konge
Riger Danmark oc Nor-
rige/ Naade oc Fred i vor
Herre Ihesu Christo.

Rære Brødre / gaar der en almin-
delig Klagemaal/ besynderlige aff
de Sogneprester oc Sielesorigere
som ere nu alderne/ oc vel betagne met
dage / saa at deris Dyen feyle dem nu
fast/ Først/ at de kunde icke vel altid be-
re den danske Bibel til Kircken met de
naar de haffue der vdi studeret hiems-
me i husit/ Icke heller vel kunde hand-
le den naar de vende dem om for alte-
ret til almuen oc skulle læse i hannem/
dis ligest ocsaa at hand er whendelig
at bæere i predickestolen/ oc her forudē
at den Prest som haffuer tho Kircker/
oc icke wden en Bibel kand icke heller
vel føre den fra den ene Kircke til den
anden. Siden ocsaa beklage de at de
icke heller kunde vel oplæse Collecterne
Episteler oc Euangelia vdaß de smaa
bøger som nu almindelige selgis for

stillens skyld / at den er icke stor nock for
gamle mend / Ere der faar begeredis
en Missal eller en handbog so de kal-
de / Da haaffuer ieg met mine Kære met
brødris / Superintendenters her i Ri-
get vilie oc samtycke betenckt de oc la-
det Prente dem denne lille bog til go-
de / som skal dog huercken kaldis Mis-
sal eller handbog / fordi at de vaare to
Papistiske wnyttige bøger / som icke
nu i dette klare Sandheds liuff kunde
vere i nogen brug / oc ere bortkaste met
det andet Papistiske verck oc vildfaril-
se / Men hun maa kaldis effter Titele
En Collect bog eller Euangelistari-
um / Eller Alter bogen / huilcken de oc
saa kunde bruge paa predicke stolen /
at læse texten vdaff / oc er hun der faar
Prentit met en skøn stoer Litera at
ingen skal haaffue behoff at happe
eller henge fast vdi læsningen / men
læse fri fram wstraffelige til gaffns
oc til Guds ære / disligist oc saa at in-
gen skal haaffue behoff at bruge nogen
andens translats / Eller gøre sig selff
nogen effter sit egit tycke / Men at den-
ne vore Bibelske translats maa sted-
se oc

oc altid brugis i alle Kircker / saavel i
Kiøbstederne som paa Landsbyerne/
paa det at der kunde en gang komme
en endrectig translats i alle Kircker off
uer disse thu Riger. Er her ocsaa set
tho Collector for huer Epistel / Den
første er den som mand pleyer almin
delige at bruge / den andē er vdsæt aff
Viti Theodori postil / huilcke dog icke
er giort iden mening at mand skal op
læse dē baade paa en gang (thi det er
emod Ordinätzens lydelse) Men at
mand kand stundum bruge den ene/
oc stundum den anden huer effter sit
gode tycke. De som icke haffue den
ne bog behoff / de skulle icke tage mig
til mistycke / men tacke sig Gud at de
haffue icke glarøyen behoff / oc lade de
gåle vere tient der met for hues skylt
det er mest betenckt / de vnge skal mād
cere / pleyer mand at sige / oc alle stun
de dog til paa det siste at bliffue gåle /
der faar maa mand holde de alderne
meget til gode. Eder alle Gud almec
tigste befalindis til ewig tid. Screffuit
i Kiøbenhaffn Natiuitatis Marie
dag. Anno. M. D. L. V.

A iij Dominis

Confiteor.

Domine Deus Pater coelestis /
peccauimus / iniuste egimus / ini-
quitatem fecimus / iam non sumus
digni / vt nos veluti filios tractes / at-
tamen non secundum peccata nostra
quorum numerum multitudinem are-
ne maris ac stellarum coeli / superare
nosti / facias nobis / Sed secundum
multitudinem misericordie tue nobis
in filio tuo domino nostro Iesu Chri-
sto exhibite / propitius esto peccatis
nostris / da nobis cor nouum / ac spiri-
tum nouum / vt in nouitate viteambu-
lemus omnibus diebus vite nostre / ad
gloriam tuam sempiternam et Eccle-
sie salutem / Amen.

En bekendelse paa danske.

O Gud Almectigste / Jeg arme syn-
dige Menniske bekender mig for
dig / min skabere oc forløfere / at ieg
icke alene haffuer syndet med tancker /
ord oc gerninger / Men ieg er oc saa
vndfangen i synden / saa at min gant-
ste natur oc væsen er straffelig oc for-
dømmelig for din strengheds oc rets-
ferdig

ferdigheds ansigt. Thi flyer ieg til din grundløse barmhertighed / søger / beder oc beger naade aff dig / Werre ver mig arme syndere barmhertig for din Kiære Søns Ihesu Christi vor Werris skyld / Amen.

En Bøn for Dffuerigheden at bede paa knæ faar Alteret ved sig self effter Ordinantzens lydelse.

O Almectigste euige Gud / som visse selige regerer baade Dimmel oc Jord / see mistundelige til vor naadigste Werre Koning Christian / oc til Kizgens Raad / Oc til al andre Dffuerighed som skulle styre oc regere Land / Rige / Steder oc Byer / oc lad dem alle retferdelige regere deris Almue her paa Jorden / at de mue siden besidde Dimmerigis Rige met dig euindelige / Amen.

En Anden Bøn for Ro. Wa.

O Gud Almectigste / huess Rige oc Mact er wendelige / forbarme dig offuer din gantste Christen Kircke
A uij oc styre

oe styre oc regere saa din vdtalbe tle-
neris vor Naadigste Derris Koning
Christians hierte / at hand maa kende
sig at vere din tienere oc for alting sø-
ger din Guddommelige Maiestatz
cere oc at wi hans naadis vnderfaat-
te / kunde kende hannē som tilbørligt
er / at haffue sin mact aff dig / tiene
hannem trolige / høre hannem oc
vere hannem vnderdanige met
al hørsonne effter din bud
oc befalning / Ved vor
Derre Ihesum
Christum / A.

Den I. Søndag i Aduent.

Collect.

O Herre Gud himmelske Fader /
wi bede dig / opueck din mact oc
kom off til hielp / at wi maatte met
din bestermelse befrijs fra de vaader
som off offuer henge for vore synder /
Oc wi maatte met din befrelselse vor-
de salige . Du som leffuer oc regnerer
met Gudfader i hellig Aands enig-
hed oc itl ewighed / Amen.

De vnder tiden denne.

Herre Gud hemmeste Fader / wi
htacke dig io tilbørlige / oc loffue
oc prise dig til ewig tid / at du haffuer
sat off arme Menniske / som skulde
haffue verit vnder Dødzēs oc Satāns
Tyranni / din Søn til en Konge / som
er retferdig Konge / oc gør off ledige
oc løse aff vore Synder ved sin Død /
oc vil vere en Saliggørere / som red-
der / oc hjælper off mod Døden / wi
bede oc / at du vilt opliuse / regere oc
lede off ved din hellig Aand / at wi
kunde holde off alene ved denne ret-
A v ferdige

ferdige Konge oc Saliggørere / oc ier
te forarge oss / som verden gør / paa
hans fattige sticketse oc foractedede ord
oc bliffue saa euige salige / ved en stas
dig trofasthed til hannem / Amen .

Epistelen Roman. XIII.

Kære Brødre / Effterdi wi
saadant vide / som er tidē
at stunden er der / at opstaa
aff Søffne (effterdi vor Sal
ighed er nu ndërmer / end der
wi det trode) Natten er frem
gongen oc Dagen er kommē
nder hid. Thi lader oss affleg
ge Mørckens gerninger / oc
tage Liusens vaaben paa oss.
Lader oss vandre erlige / som
om dagen / Ikke i frozeri oc
drucken

brueckenscaff / icke i kammer
oc wtuct / icke i kiff oc auind /
Men fører eder i vor Herre
Jhesum Christum. Oc beua-
rer legemet / dog saa at det
bliffuer icke løssactigt.

Euangelium Matthei XXI.

DEr Jhesus oc hans Dis-
cipler de komme nu ndër
til Jherusalem til Bethpha-
ge / hoss Oliebierget / Da sen-
de Jhesus tho aff sine Disci-
ple / oc sagde til dem / Gaar
bort i den By / som ligger fa-
ar eder / oc strax skulle i finde
en Afsentinde bunden / oc it
Føl hoss hende / Løser dem / oc
fører

fører dem til mig. Oc der sö
nogē taler eder noget til / Da
siger / Herren haffuer dem be
hoff / saa skal hand strax lade
eder tage dem. Det skede alt
sammē / at det skulde fuldfö
mes / sö er sagt ved Prophe
ten / som siger / Siger Zions
Daatter / See / din Kong fö
mer til dig sactmodig / oc ri
der paa en Asen / oc paa den
vndertuingt Asenindis Föl.
Disciplene ginge hē / oc gior
de som Ihesus befalede dem /
oc hente Asenindē oc Føllet /
Oc lagde deris kleder der paa
oc sette hannem der paa. Oc
mange

mange aff Folcket bredde fle-
der paa veyē. De andre hug-
ge grene aff Træene / oc strød-
de dem paa veyen. Men Fol-
cket / som gick faare oc fulde
effter / robte / oc sagde / Hosiā-
na Davids Søn / Loffuit ve-
reden som kommer i Herrēs
Raffn / Hosianna i det høye.

Den II. Søndag i Aduent.

Collect.

O Verre / opueck vore hjerter til at
berede din enbarne Søn vey / at
wi maatte tiene dig i hertet / Som
vorde rensede ved hans tilkommelse /
Vuilcken som met dig leffuer oc reg-
nerer i hellig Aands enighed / en sand
Gud fra euighed oc til euighed / Amē.

De vnder tiden denne.

DLX

HÆRRE Gud himmilske Fader /
som haaffuer obēbaret oss ved din
Søn / huorlunde Dimmel oc Jord
skulle forgaa oc vore legeme skulle als
le stickis for Dom / wi bede dig / at du
vilt opholde oss / ved din hellig Aand /
i dit Ord / oc i den rette tro / beuare oss
naadelige for Synden / oc opholde
ossi alle fristelser at wi icke besuare vo
re hierter met ossuerflødig Mad oc
Dricke / eller sorg for dette liffs næ
ring / Men altid vere vogne / oc bede /
oc foruēte met glæde din Søns til
kømmelse / vdi en visse tillid paa din
naade oc blissue euige salige ved han
nem / Amen .

Epistelen Roman. XV.

Kære Brødre / huad som er
til forn screffuit / det er sc
reffuit oss til lerdom / paa det
wi skulle haaffue haab forme
delt taalmodighed oc scriff
tens

tens trøst. Men Taalmodig-
hed; oc Trøstelsens Gud / gi-
ffue eder at i kunde haffue ic
sind iblant huer andre / effter
Jhesum Christum / At i en-
directelige met en mund kun-
de prise Gud oc vor Herris
Jhesu Christi Fader. Der
faare anammer huer andre /
Lige som Christus haffuer a-
nammet eder til Guds Loff.
Oc ieg siger At Jhesus Chri-
stus vaar Omstørelses Tie-
nere / for Guds sādhed skyld /
at stadfeste de Loffte som vor
Fedre gjorde / Oc at Hednin-
gene skulle loffue Gud for sin
barm-

barmhertighed skyld / Lige sø
screffuit staar / Der saare vil
ieg loffue dig iblant Hednin-
gene oc siunge dit Raffn.

Euangelium Luce XXI.

Jhesus sagde til sine Dis-
ciple. Der skulle ske Tegē
i Soel oc Maane / oc Stier-
ner / Oc paa Jorden skal Fol-
cket bliffue bang / oc de skulle
bliffue mistrøstige / oc Hassu-
it oc vandbølgerne skulle bru-
se / Oc Mennisten skulle for-
smecte for redzel oc for de tin-
gis foruentelse / som skulle kō
me paa Jordē. Thi at Him-
melēs kraffter skulle røre sig /
Dcda

Oc da skulle de see Mennis-
kens Son komme i Skyerne
met stor krafft oc herlighed.
Oc naar som dette begynder
at ske / Da seer op / oc opløffter
eders hoffuit / Fordi / at eders
Forløsning stunder til. Oc
hand sagde dem en Tegnelse /
Seer til Figentroeet oc alle
Trode / naar so de saa nu knaap
per / da see i paa dem / oc mer-
cke at Sommeren er nu
noer / I lige saa / naar som i see
alt dette begyndis / da vider /
at Guds Rige er noer. San-
delige ieg siger eder / Denne
Slect skal icke forgaa / For
B det

det sker altsammen / himmel
oc Jord forgaa / Men mine
Ord forgaa icke.

Den III. Søndag i Aduent.

Collect.

O Herre / wi bede / bøy dine ørne til
vore bønner / Oc oplius vore hier
ters mørckhed met din besøgelses naa
de / Du som leffuer oc regnerer met
Gud Fader i hellig Aands enighed /
en sand Gud Fra euighed oc til euig
hed / Amen.

Herre Gud himmelske Fader som
Hlodst din Søn vor Herre Jesum
Christum bliffue Mēiske / oc der saar
komme til denne Verden / at hand skul
de styre Dieffuelens Tyranni / hielpe
oss arme Menniske mod Synden oc
Døden / oc giøre oss euige salige / Wi
bede dig / at du vilt saa føre oc lede
vort hierte / met din hellig Aand / at
wi skulde icke see paa andet end paa
hans Ord / oc saa fly al forargelse /
som

som vor fornufft viser off heden paa
oc maatte findis iblant den lille haab/
som icke forarger sig paa din Søn Je
su Christo/men bliffue salig ved hans
nem / Amen.

Epistelen I. Corinth. IIII.

Her mand skal holde off
for Christi Tienere / oc
husholdere offuer Gudz hem
melige ting. Nu boegerer
mand icke mere aff husholde
re/ end at de skulle findis tro.
Men mig er det en ringe
ting / at ieg domis aff eder/
eller aff nogen Menniskelig
Dag/ Jeg domer mig oc icke
selff. Jeg veed mig icke skyl
dig i noget / Men der met er
B if ieg

ieg icke retferdig / Thi herren
er den som mig dømer. Der
saare dømer icke saar tiden/
før end Herren kōmer / som
oc skal føre til liuset / det som
skiult er i mørket / oc obenba
re hierternis raad / Oc da
skal vederfaris Loff aff Gud.

Euangelium Matthei XI.

MEN der Johannes hørde
i fengzelet Christi ger
ninger / sende hand tho aff si
ne Disciple hen / oc loed han
nem sige / Est du den / som skal
komme / eller skulle wi vente
nogen anden ? Jesus suare
de / oc

de / oc sagde til dem / Gaar
hen / oc siger Johanni igen
det som i see oc høre / De Blin
de see oc de Halte gaa de Spe
dalske rensis / oc de Døffue
høre / de Døde staa op / Oc E
uangelium predickis for de
Fattige. Oc salig er den / som
icke forarger sig paa mig.
Der de ginge bort / begynte
Ihesus at tale til Folcket om
Johanne / Huad ere i gongne
hen vd i Drecken at see? Bilde
i see it Rør / som Voeret bles
bort oc igen? Eller huad ere i
vdgongne at see? Bilde i see
it Menniske i bløde Kløeder?

B ij See/

See/ de som bære bløde Klæ-
der/ ere i Kongers Hwiff. El-
ler huad ere i hen vdgongne
at see? Vilde i see en Prophe-
te? Ja ieg siger eder/ Hand er
oc mere / end en Prophete.
Thi hand er den / som staar
screffuit om / See/ ieg sender
min Engel saar dig / som skal
berede din vey saar dig.

Den IIII. Søndag i Aduent.
Collect.

O Verre/ wi bede/ opueck din mact
oc kom / oc hielp off met din store
krafst / At din mildheds offuerberelse
vilde det som vore Synder forhindre/
ved din naadis hielp frem skynde / Du
som leffuer oc regnerer met Gud Fa-
der i hellig Aandz enighed / en sand
Gud fra euighed oc til euighed / Amē.
Verre

Herre Gud himmelske Fader / det
er io tilbørligt / at wi tacke dig / at
du hastuer først bered den naade-
fuld Daab / ved den hellige Johan-
nem Baptistam / oc ladet oss oc saa
komme der til / Nuor vdi du tilsagde
oss Syndzens forladeise / den hellig
Aand oc det ewige Liff / for din Søn
Jesu Christi skyld / wi bede dig / beholt
oss vdi saadan trostaa paa din naade
oc barmhertighed / at wi aldri skulle
tulle paa samme tilsigelse / men trøste
oss met den i alle fristelser / Oc giff ved
din hellig Aand / at wi kunde foruare
oss fra Synd oc bliffue i den wstyldig-
hed / til huilcken wi komme ved Daab-
ben / Eller io / om wi falde / oc kunde
icke bliffue bestandige for Wenniskens
strøbelighed / at wi icke bliffue liggende
i Synden / men omuende oss ved ret-
anger oc ruelse oc trøste oss igen aff
din naade oc tilsigelse / oc bliffue saa
ved din naade ewige salige / Amen.

Epistelen Phluppen. IIII.

Bædet eder i Herren al
tid / oc atter / siger ieg /

glæder eder. Lader eders
Sactmodighed vere oben-
bare for alle Menniske. Her-
ren er nær. Sorger inted/
Men i alle ting lader eders
Begering obenbaris i eders
bøn oc formanelse/ med Tact-
sigelse for Gud. Oc Guds
Fred/ som er høyre end al for-
nuft/ beuare eders hierte oc
sind i Christo Ihesu.

Euangelium Johannis I.

Dette er Johannis vid-
nisbyrd / Der Jøderne
sende aff Jerusalem / Prestes
oc Leuiter / at de skulde sporie
hannem

hannem at / Huo est du? Oc
hand bekende oc nectede icke /
oc hand bekende / Jeg er icke
Christus. Oc de spurde han-
nem at / Huad da? Est du E-
lias? Hand sagde / Jeg er icke.
Est du en Prophete? Oc hand
suarede / Ney. Da sagde de til
hannem / Huad est du da? At
wi kunde gissue dem suar /
som oss hassue vdsent. Huad
siger du om dig selff? Hand
sagde / Jeg er en Predickers
rost i Drecken / Bereder Her-
rens bey / som den Prophete
Esaias hassuer sagt. Oc de
som vaare vdsende / vaare aff

B v Phari-

Phariseerne. Oc de spurde
hannem at / oc sagde til han-
nem / Hui døber du da / om
du est ickē Christus / oc en Eli-
as / oc en en Prophete ? Jo-
hannes suarede dem / oc sag-
de / Jeg døber met Vand / Mē
hād traadde mit iblant eder /
den i ickē kende. Det er den /
som skal komme effter mig /
huilcken der haffuer veret
saar mig / Hues Skotuenge
ieg er ickē verdig til at opløse.
Dette skede i Betharaba paa
hinside Jordan / som Johan-
nes døbte.

Paa Christi Fødzels dag.

Collect.

D 216

Glommectigste Gud / wi bede / vnbe
det at din enbaarne Søn ny
fødzal ved Legemet maatte off
frelffe / som den gamle trelldom vnder
Synsens aag holder / Ved den samme
din Søn vor Herre Jesum Christum
som met dig leffuer oc regnerer i hel
lig Aands enighed / en sand Gud fra
euighed oc til euighed / Amen.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / wi
tacke dig for din store naade oc
barmhertighed / at du haffuer la
det din kære Søn anāmet vort kød oc
blod / oc formedelst hannem haffuer
naadelige hiulpet off fra Synden / oc
den euige Død / wi bede dig opluss vo
re hierter met din hellig Aand / at wi
for saadā naade kunde vere tacknem
melige oc der met trøste off i al vor nød
oc fristelse / oc saa bliffue euindelige
salige / formedelst din kære Søn vor
Herre Jesum Christum / Amen.

Epistelen Hebreo. I.

Gffter ad Gud i fordom tid
Stalede mange gonge oc i
mange

mange maade til Fedrene
formedelst Propheterne / Da
taledede hand paa det siste i dis-
se dage til oss / formedelst søn-
nen / huilcken hand sette til en
Arffuing offuer alting / For-
medelst huilcken hand gior-
de / oc Verden / Huilcken / eff-
terdi hand er hans Herlig-
heds skin / oc hans berelsis
rette Billede / oc boer alle ting
met sit krasstige Ord / oc gi-
orde vore synders Renselse /
formedelst sig Selff / Da set-
te hand sig hoss Maiestatens
høyre Haand / i det Høye / oc
hand er bleffuen saa meget
bedre

bedre end Englene / som hād
aldelis meget arffuede it hōz
yre Raffen for dem.

Euangelium Luce II.

Oc det begaff sig paa den
tid / at der vdgick it Bud
aff Keyser Augusto / At al
Verden skulde bescriffuis til
Skat. Oc denne Bescriffuel-
se vaar den allerførste / oc ste-
de paa den tid / der Cyrenius
vaar Landz herre i Syrien.
Oc huer mand gick / at lade
bescriffue sig til Skat huer til
sin Stad. Da gjorde oc Jo-
seph sig rede / aff Galilea / aff
den

den Stad Nazareth / i Jøde
land / til Dauidz Stad / som
kaldis Bethlehem / Fordi at
hand vaar aff Dauidz huss
oc Slect / At hand skulde lade
beskriffue sig til Skat / med
Maria sin troloffuede Hu-
stru / som vaar fructsomme-
lig. Oc som de vaare der / da
kom tiden / at hun skulde fød-
de. Oc hun fødte sin første
Søn / oc søgte Hannem i
Klude / oc lagde hannem i en
Krubbe / Thi de haffde ellers
inted rum i Herbere. Oc der
vaare Hyrder i den samme
Egn paa marcken hoss Faare
stierne

stjerne / som boctede deris
Hjord om natten. Oc see/
Herrens Engel traadde til
dem / oc Herrens klarhed skin
de om dem / Oc de fryctede
saare. Oc Engelen sagde til
dem: Frycter eder icke / see / ieg
forkynder eder stor Glæde / so
skal vederfaris alt Folket /
Thi Eder er i dagen Frelsere
født / som er den Herre Chri-
stus i Dauidz Stad. Oc det
skulle i haffue til it Legen / I
skulle finde Barnet søgt i
Klude / oc liggendis i en Krub-
be. Oc strax bleff der hoss En-
gelen en Himmelske Hersta-
ris

ris mangfoldihhed / som
loffuede Gud / oc sagde / ære
vere Gud i det Høye / Oc
Fred paa Jorden / oc Men-
nisten en velbehagelighed.

Paa S. Staffens dag.

Collect.

O Herre giff oss at effterfølge det
wi begaa / At wi maatte lære at
elske end oc vore wuenner / Fordi
wi hellige hans Døytid / som kunde
oc for sine forfølgre bede vor Herre
Jesum Christum din Søn / Som med
dig leffuer oc regnerer i hellig Aandz
enighed / en sand Gud fra euighed oc
til euighed / Amen.

De vnder tiden denne.

HÆre Gud Dimmelske Fader /
som haffuer ladet den hellige
Staffen pines oc stenis i hiel for
hans tro skyld / oss der med at giffue til-
kende / at dit Rige er ick aff dene Ver-
den /

den / men hører heden til it andet leff
nit / Wi bede dig / der som wi ocsaa for
dit Ord oc Naaffin skyld skulle pinest
styrck vore hierter met din hellig Aand
at wi kunde bliffue hart bestandige / oc
for desse timelige ting / trøste oss met
din Naade oc euige Gaffuer / Amen.

Epistelen Actorum. VII.

MEN Stephanus fuld aff
Tro oc Krafft / gjorde vn
derlige Gerninger oc store
Tegen iblant Folcket. Da sto
de der nogle op aff den Scho
le / som kaldis de Libertiners /
oc de Cyreners / oc de Alexan
driners / oc deris / som vaare
aff Cilicia oc Asia / oc bespur
de sig met Stephano / oc de
kunde icke staa den Visdom
E oc den

oc den Mand emod som tale-
de. Da besckede de nolge
Mend / som sagde / Wi hørde
hannē tale bespaattelige ord
mod Mose / oc mod Gud. Oc
de oprørde Focket / oc de Eld-
ste oc Scriffkloge / oc traad-
de frem / oc ructe hannē bort /
oc førde hannē saar Raadet /
oc de bestillede der falske vid-
ner / sø sagde / Dette Mennis-
ke lader icke aff at tale bespa-
attelige Ord mod denne hel-
lige Sted oc Low. Thi wi hør-
de hannem sige / Jesus aff
Nazareth skal forstore denne
Sted / oc foruende de Skickel-
ser som

le-
ge
de
ord
De
Eld-
aads
vort
det
vid
mi-
pa-
del-
or
aff
ne
tel
m

ser som Mose gaff off. Oc de
saae alle paa hannem som
sade i Kadet / oc de saae hans
ansict / som en Engels ansict.
Der de dette hørde / da gick
det dem igennem hiertet / oc
de bede tenderne til sammen
offuer hannem / Men som
hand vaar fuld aff den hellig
Aand / saae hand op i Him-
melen / oc saae Gudz herlig-
hed / oc Jesum staa hoss Gudz
Høyre Haand / oc sagde / See
ieg seer himlene obne / oc Mē-
nistens Søn staa hoss Guds
høyre Haand. Da robte de
høyt / oc hulde deris øern til /

E ij oc stor-

oc stormede endrectelige ind
paa hannem / stötte hannem
vd aff Staden / oc stenede hä-
nem. Oc de som vidnede / lag-
de deris Kløder ned / hossen
vng Mandz Føder / som hed
Gaulus. Oc de stenede Ste-
phanum / hand paafallede /
oc sagde / Herre Jesu anam-
me min Aand. Men hand
falt ned paa knøe oc robte hø-
yt / Herre / tilregne dem icke
denne Synd. Oc som hand
det sagde / soff hand hen.

Euangelium Matthei XXIII.

Jesus sagde til Jøderne /
See / Jeg sender til eder
Prophe-

Propheter oc Vise oc Scriffe
floge / oc i skulle sla nogle ihuel
aff dem / oc kaarfeste / oc nogle
skulle i Hudstryge i eders
Scholer / oc forfølge dem fra
en Stad til en anden. At der
skal komme ossuer eder / alt
det retferdige Blod / som er
vdgydet paa Jorden / fra den
retferdige Abels blod / indtil
Zacharias Barachie søns
blod / huilcken i sloge ihuel
mellem Templen oc Alteret.
Sandelige siger ieg eder / at
alt dette skal komme ossuer
denne Slect. Jerusalem / Je-
rusalem / du som ihuelslar
E iij Prophez

Propheter / oc stener dē som
ere sende til dig / Huor offte
vilde teg forsālet dine Børn /
som en Høne forsamlar sine
Kyllinge / vnder sine Vinge /
oc i vilde icke? See / eders
Huss skal forladis eder Dde.
Thi ieg siger eder / I skulle
her effter icke see mig før end
i sige Loffuit vere den / som
kommer i Herrens Rassin.

Paa S. Hans Quan.dag.

Collect.

O Herre / opliuss veluillige din mes
nighed / At den opliust i Sanct
Danss is Apostels oc Quange
listis loerdom maatte komme til de
euige gaffuer / Ved vor Herre Jesum
Christum din Son / som met dig leff
uer oc

her oc regnerer i hellig Aands enigh-
hed / en sand Gud fra ewighed oc til
ewighed / Amen.

De vnder tiden denne.

A Ommechtige Gud Dimeelste Fa-
der / wi bede dig / du wilt opluise
din hellige Christelige Kircke / at hun
ved din tieners Sancti Paulis lær-
dom / oc den hellig Aands / Naade
maatte lære ret vdi troen at kende
din elskelige Søn / oc altid leffue i din
sande lydactighed / oc bliffue salig
Ved Jesum Christum vor Herre / A.

Epistelen til Titum. II.

Guds salige naade er obẽ-
baret for alle Menniske /
oc tucter oss / At wi skulle for-
sage / det wgudelige vœsen / oc
den verdzlige lyst / Oc leffue
tuctelige / retferdelige oc Gu-
delige i denne Verden / Oc va

E iiii repaa

re paa den store Guds / oc vor
Frelseris Jesu Christi Her-
ligheds / salige Haab oc oben-
barelse / Som gaff sig selff for
oss / Paa det hand skulde frelse
oss fra al Bretferdighed / oc
rense sig selff it Folck til Eyes-
dom / som skulde vere flitigt
til gode Gerninger. Tale saa-
dant oc formane / oc straffe
met al aluorlighed.

Euangelium Johannis. XXI.

Jesus sagde til Peder / Føl-
g mig effter. Da vende
Peder sig om / oc saa den Dis-
cipel følge / som Jesus elskte /
huilcken som oc laa paa hās
Dyff

Bryst i Radueren / oc haffde
sagd / Herre / Huo er den / som
skal forraade dig ? Der Peder
saa denne / siger hand til Je-
sum / Herre / huad skal da den
ne ? Jesus siger til hannem /
Der som ieg vil at hand skal
bliffue / indtil ieg kōmer / hu-
ad kommer det dig ved ? Føl-
ge du mig effter. Da gick en
Tale vd iblāt Brødrene / Dē
ne Discipel dør icke. Oc Je-
sus sagde icke til hānē / Hand
dør icke / Men / om ieg vil / at
hand skal bliffue / indtil ieg kō-
mer Huad kommer det dig
ved ? Dēne er den Discipel / sō

E v vidner

vidner om disse ting / oc screff
dette / Oc wi vide / at hans
Vidnisbyrd er sant.

Den I. Søndag effter Jule.

Collect.

O Allmectigste euige Gud / styre off
oc vore handel i velbehaglig-
hed / At wi maatte i din elskelige
Søns naffn bliffue rige i gode gernin-
ger / Ved dē samme vor Verre Jesum
Christum / som met dig leffuer oc reg-
nerer i hellig Aands enighed en sand
Gud fra euighed oc til euighed / Amē.
Oc vnder tiden denne.

Herre himmelske Fader / som haff
uer formedelt den hellige Si-
meon Propheterit / at Christus
din Søn / er soet til it fald oc opstans-
delse i Israell / wi bede dig / opliuffe vor-
re hjerter met din hellig Aand / at wi
rettelige kende din Søn Christum Jes-
sum / oc at wi holde off til hannem i
alle hande nød oc fare / oc staa op
met han

met hannem oc icke met den trygge oc
blinde verden / støde oss paa hannem /
vnde oss oc saa at wi bliffue glade oc
frimodige i alle hande pine oc fristel-
se / som oss for dit hellige Ordz beken-
delse kand vederfaris / effterdi det er
vist at de som forfølge dit Ord høre
icke til dit Rige / men de som tro der
paa / oc bliffue hart der ved bliffue es-
uindelige salige / Amen.

Epistelen Galat. IIII.

JEg siger eder / Saa lenge
sø Arssuingē er it Barn /
da er der intet forskel mellem
hannem oc en Tienere / end
dog at hand er en Herre off-
uer alt godzet / Men hand er
vnder Formyndere oc Pley-
emestere / indtil den besticke-
de tid aff Faderen. Wi oc
lige

lige saa / der wi vaare Børn
da vaare wi fangne vnder
vduortis Skickelser. Men
der tiden bleff fuldkommen/
da sende Gud sin Søn / fød
aff en Quinde / oc Loven vn-
derdanig / Paa det at hand
skulde forløse dem som vaare
vnder Loven / At wi skulde
saa Børnens vduælelse. Eff-
terdi i ere da Børn / da sende
Gud sin Søns Aand i eders
hierte som robor / Abba / fæder
Fader. Saa er her nu ingen
Tiener mere / mē idel Børn /
Oc ere de Børn / da ere de oc-
saa Gudz Arffuinge forme-
delst Christum.

Oc Jesu Fader oc Moder
 froundrede sig paa det/
 som bleff sagt om hannem.
 Oc Simeo Velsignede dem/
 oc sagde til hans Moder Ma-
 ria / See / Denne skal settis
 mange til it Fald oc Opstan-
 delse i Jsrael / oc til it Tegen
 som skal emod sigis / Oc der
 skal it Suerd trêge igennem
 din Siel / Paa det at mange
 herters tancker skulle obeba-
 ris. Oc der vaar en Prophe-
 tinde Anna / Phauuels Da-
 atter / aff Afers slect. Hun
 vaar vel alderne / oc haaffde
 leffuit

visdom / oc Guds naade va-
ar hos hannem.

Paa Nye Mars dag.

Collect.

Gud som lader oss hellige vor
fødde Frelseris ottende dag / wi
bede sli at wi maa met hans euis-
ge Guddom bestermis / Det hies læ-
gemlig delactighed wi ere fornyede /
Ved den samme vor Verre din Søn
Jesum Christum / som met dig leffuer
oc regnerer i hellig Aands enighed / en
sand Gud fra euighed oc til euighed /
Amen.

De vnder tiden denne.

Hære Gud himmelske Fader / wi
tacke dig for din Faderlig naa-
de / at du hassuer anammet oss
arme Synder / oc oss til gode giffuit
din Søn vnder Lowen / paa det at
hand skulde met sin fuldkommelig læ-
dactighed / stille dyn vrede / oc læge vor
wlydactighed / wi bede / du vilt ved din
hellig Aand / saa opluse vore hjerter /
at wi

at wi kunde met saadan lydactighed
trøste oss mod vore Synder oc onde
samuittighed / oc maatte formedelst
den hellig Aands hielp / oc saa begyn-
de at vere lydactige Børn / oc endelige
ved Christum bliffue salige / Amen.

Epistelen Galater. III.

MEN før end Troen kom/
da bleff wi foruarede vnder
Loven oc besluttede paa
den Tro / som skulde obenba-
ris. Saa haaffuer Loven be-
ret vor Luctmestere til Chri-
stum / at wi skulde bliffue Ret-
ferdige formedelst Troen.
Men nu Troen er kommen/
da ere wi icke mere vnder
Luctmesteren. Thi at i ere
alle Guds Børn / formedelst
Troen

Troē til Christum Ihesum.
Thi at saa mange som ere
døbte aff eder / de haffue isøret
Christum. Her er ingen Jø-
de eller Greker / Her er ingen
Tienere eller Fri / Her er ingē
Mand eller Quinde / Thi at
i ere allesammen en i Christo
Jesu. Ere i da Christi / saa ere
i io Abrahams Sæd / oc Arff-
uinge effter Foriættelsen.

Euangelium Lucae II.

Seder otte dage vaare for
løbne / at Barnet skulde
omstøeris / Da bleff hans
Naffn kaldet Iesus / som det
baar kaldet aff Engelen / for

D

band

Hand bleff vndfangen i Mo-
ders liff.

Paa hellig tre Kongers dag.

Collect.

Gud som i dag met en ledsagens
de Stierne obenbarede hednin-
ger din enbaarne Søn / vnd det
veluillige at wi som nu aff Troen dig
kende / maatte fremledis til at bestue
din høyhedz skønhed / ved den samme
vor Herre Jesum Christum din Søn /
som met dig lessuer oc regnerer i sam-
me hellig Aans enighed en sand Gud
fra enighed oc til euighed / Amen.

Devnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader /
som hassuer laded skint for oss dit
elstkelige ord det er den sande sti-
erne som vüst oss det lille Barn Je-
sum / wi bede dig / giff oss din hellig
Aand i vore hierte / at wi io anamme
saadant liuss / oc det saligt bruge / at wi
lige som de Vise søgte effter Stiernem
icte skulle lade oss forfere for nogen
arbeid

arbeid eller fare / men holde off met
gantste hierte til din enbarnne Søn
Jesum Christum som voris eneste frel
sere / Oc vende voris timeligt leffnet
der heden at din arme Christenhed
maatte forberis / oc rettelig tiene din
Søn Jesu Christo vor Verre / Amen.

Epistelen Esaias LX.

SDa siger Herren. Gør
dig rede / bliff klaar / Thi
dit Liuss kommer / oc Herrēs
herlighed gaar op offuer dig.
Thi see / mørcket skiuler For
derig / oc taaget Folcket / Men
Herren oprinder offuer dig
oc hans herlighed skin offuer
dig. Oc Hedningene skulle
vandre i dit Liuss / oc Konger
ne i din oprindelsis Skin.
D ij Dpløffe

Oppløff dine øyen oc see trint
omkring / Alle disse forsamlede /
föme til dig / Dine Sønner
skulle komme langt fra /
oc dine Døtter opfosteres
ved siden. Da skalt du see din
Lyst oc vdbryde / oc dit hierte
skal forundre oc vdbrede sig /
naar den store mangfoldig-
hed haffuit omuendis til
dig / oc Hedningens Mact
kommer til dig. Thi at Ca-
melis mangfoldighed skal
skule dig / Beyløbere aff Ma-
dian oc Epha / Alle aff Saba
skulle komme oc bære guld oc
røggelse / oc kundgøre Her-
rens loff.

Euan-

DEN Ihesus vaar fød i
 Bethlehem i Jødeland/
 vdi Kong Herodis tid / See/
 da komme de Vise aff Oster-
 land til Jerusalem / oc sagde
 Huor er den nyfødde Jøder-
 nis Konge ? Wi hassue seet
 hans Stierne i Osterland/
 oc ere komne at tilbede han-
 nem. Der Kong Herodes
 det hørde / bleff hand forfer-
 det / oc al Jerusalem met han-
 nem / Oc hand loed forsamle
 de nypperste Prester oc Scrifte
 klaage blant Folcket / oc vd-
 spurde aff dem / Huor Chri-
 D iij stus

stus skulde fødís ? De sagde
til hannem / I Bethlehem v
di Jødeland. Thi der staar
saa screffuit ved Propheten :
Oc du Bethlehem i Jøde-
land / est ingenlunde den min-
ste blant Juda Førster / Thi
aff dig skal mig komme en
Første / som skal vere en Her-
re offuer mit Folck Israell.
Da fallede Herodes de Vise
hemmelige / oc vdspurde aff
dem flitelige / Naar Stier-
nen hassde ladet sig til syne ?
Oc hand visde dem til Beth-
lehem / oc sagde : Keyser hen-
oc spører flitelige effter Bar-
nee / Oc naar i det finde / da si-
ger mig

ger mig det / Alt ieg oc fand
komme oc tilbede det. Der de
haffde nu hort Kongen / dro-
ge de bort. Oc see / Stiernen
sö de haffde seet i Osterland/
gick hen saare dē / Indtil hun
kom / oc stod offuen offuer / sö
Barnet vaar. Der de saae
Stiernen / bleffue de gantske
glade / oc ginge ind i Husit / oc
funde Barnet met sin moder
Maria / oc de fulde ned / oc til-
bade det / oc oplode deris li-
gende søe / oc skencfte hannem
Guld / Røggelse oc Myrrha.
Oc Gud besalede dem i en
drøm / at de skulde icke drage
til Herodis igē / Oc de fore en

anden vey til deris Land igē.

Den I. Søn. effter hel. tre K.

Collect.

Hære Gud himmelske Fader/
vi bede dig / for din euige Gods-
hed at du vilt naadelig ansee din
fattige Folckis ydmige begering / at de
maatte rettelig forstaa huad de effter
dit ord skulle gøre / oc bliffue bestyrcket
met din Aandis krafft / det samme
met gerning at fuldkomme / ved vor
Herre Jesum Christum / Amen.

De vnder tiden denne.

Hære Gud Dimmelske Fader/
Ieg tacker dig for din Naade / at
du hassuer ladet mig komme til
den salige Daab / oc dit Guddømelig
Ords kundskab / Jeg beder dig / giff
din hellig Aand i mit hierte / at ieg be-
fliter mig effter dit Ord / icke det for-
sømmer eller foracter men vel mer-
cker / at det kand skaffe ret fruct / oc ieg
kand leffue effter din villie / formeris i
troen oc Gudz fryet / oc endelige dø / i
dit Ord salig / Amen.

Epistelen Roman. XII.

I Eg formaner eder / kære
Brødre / ved Guds barm
hertighed / At i giffue eders
Legeme til it Offer / sø er leff=
uendis / helligt / oc Gud vel=
behageligt / huilcket skal vere
eders fornumstige Gudztie=
ste. Oc stikker eder ickelike
som denne Verden / men om=
uender eder formedelst eders
sinds fornyelse / Paa det at i
kunde proffue / huilcken der
er Guds gode / velbehagelige
oc fuldkomne vilie. Thi ieg
siger formedelst den Raade /
som mig er giffuen / til huer
Mand iblant eder / At ingen

D o

skal

skal holde ydermere aff sig/
end det sig bør at holde / Men
at hand skal holde maadelige
aff sig / huer effter som Gud
haffuer vddelt Troens ma-
ade. Thi at ligeruiff som wi
haffue mange Lemmer paa it
Legeme / men alle Lemmer
haffue icke enff Gerning / Vi
ge saa ere wi mange it Lege-
me i Christo / Men iblant
huer andre er den ene den an-
dens Ledemod.

Euangelium Luce. II.

DEN Ihesus hand vaar
tolffaar gammel / ginge
de op til Jerusalem / effter
Døytidens

Hoytidens seduane. Oc der
de dage haffde ende / oc de gin-
ge hiem igen / da bleff Barnet
Jesus i Jerusalem / oc hans
Foreldre viste det icke. Da
mente de / at hand haffde be-
rit iblant Selskab / Oc de kō-
me en dags reyse / oc lete effter
hannem iblant Slectinge oc
Kyndinge. Oc der de funde
hannem icke / ginge de til ba-
ge igen til Jerusalem / oc lete
effter hannem. Oc det begaff
sig tre dage der effter / da fun-
de de hannē sidendis i Tēplē /
mit iblant de Lærde / at hand
hørde dē / oc spurde dē at. Oc
alle

alle de hannem hørde / forun-
drede sig paa hans forstand
oc gensuar. Oc der de saae
hannem / bleffue de forferde-
de. Oc hans Moder sagde til
hannem / Min Søn / Hui gi-
orde du oss det? See / din Fa-
der oc ieg lete effter dig met
bedrøffuelse. Oc hand sagde
til dem / Huad er det / at i lete
effter mig? Vide i icke / at ieg
skal vere i det / som er min Fa-
ders? Oc de forstode det ord
icke / som hand talede met de.
Oc hand gick ned met dem /
oc kom til Nazareth / oc vaar
dem vnderdanig. Oc hans
Moder

Moder beuarede alle desse
ord i sit hierte. Oc Jesus for
fremmedis i visdom / alder oc
naade / hoss Gud oc Mennis
fen.

Den II. Søn. effter hel. tre R.

Collect.

O Almechtige ewige Gud / som sty-
rer alle ting baade i Dimmelen
oc paa Jorden / hör naadelige
dine folckis Bøner / oc giff fred i vore
tider / ved vor Herre Jesum Christum
din Søn / Som met dig lessuer oc reg-
nerer i hellig Lands enighed en sand
Gud fra euighed oc til euighed / Amē.

De vnder tiden denne.

Hære Gud Dimmelske fader /
Jeg tacker dig / at du haffuer giff-
uit mig din Naade / oc ladet mig
komme i det hellige Ecteskab staad /
oc dermed beuarer mig fra horery oc
størlessnit / Jeg beder dig / giff den
hellig

hellig Mand / som kand regere mig der
vdi / at ieg kand leffue endrectelig met
min Ecte persone / oc ingē orsage giff
ue til vrede oc wsamdirectighed / men
at ieg kand leffue i tierlighed oc Guds
fryctighed / paa det / at om wi bliffue
icke fri fra fristelse / at wi kunde dog al
tid fornemme din naadelig hielp / oc
opføde vore Børn effter din villie / oc
saa drage vort leffnet frem her paa
Jordem at wy kunde endelige formes
delt din Søn Christum Jesum bliff
ue euindelige salige / Amen.

Epistelen Roma. XII.

Rære Brødre / Wi haffue
oc atskillige Gaffuer effter
den Naade / som oss er giffuē.
Haffuer nogen Prophecie /
da skal dē vere Eige met Tro
en. Haffuer nogē it Embede /
da skal hād tage vare paa sit
Embede. Lærer nogen / da skal
hand

hand vare paa Lørdommen.
Formaner nogen / da vare
hand paa formanelsen. Giff
uer nogē / da skal hand giffue
enfoldelige. Kegerer nogen /
da skal hand vere omhygge-
lig. Gør nogen Barmhertig
hed / da gøre sig det met lyst.
Kørlighed skal icke vere falsk.
Hader det onde / Bliffuer
ved det gode. Eders broderli-
ge kærlighed iblāt huer andre
skal vere aff hiertet. Den ene
skal komme før end den an-
den met dære at beuise. Verer
icke lade til det i skulle gøre.
Verer brendende i Nanden.
Sticker

Sticker eder effter tiden. Ver
rer glade i haabet / Taalmo
dige i bedrøuelse / Holder
hart ved at bede. Tager eder
de Helligis nødtørffstighed
til. Vener gerne herbere. Vel
signer dem eder forfølge / Vel
signer oc bander ickē. Fryder
eder met de Glade / / oc grøe
der met de grøedendis. Haff
uer it sind iblant huer andre.
Tracter ickē effter høye ting /
men holder eder nedre til de
Fornedrede.

Exordium a Spanna, in officio & opibus Christi p. d. d.

Evangelium Johannis. II.

De paa den tredie dag /
bleff it Brøllup i Cana
vdi Ga

vdi Galilea/oc Jhesu Moder
vaar der. Jhesus oc hans
Disciple bleffue oc saa indbød
ne til Brøllup. Oc der dem
fattedis Vin / siger Jhesu
Moder til hannem / De haff
ue ickē Vin. Jhesus siger til
hende / Quinde / Huad haff
uer ieg met dig at gøre? Min
time er ickē end nu kommen.
Hans Moder siger til Tie
nerne / Huad som hand siger
eder/det gører. Oc der vaare
sex Vandkar aff sten sette eff
ter Jødernis renselsis skick/
oc der gick vdi huert/tho eller
tre Maader. Jhesus siger til
E dem/

dem / Fylde Vandfarene
met vand. Oc de fyllede dem
til det øffuerste. Oc hand si-
ger til dem / Dser nu / oc boerer
til Køgemesteren. Oc de ba-
re frem. Men der Køgemeste-
ren smagede den Vin / som
baar vand / oc viste icke huez-
den hand kom / men Tiener-
ne viste det / som øfde vandet.
Da kalder Køgemesterē Bru-
gommen / oc siger til hannē /
Huer mand giffuer først den
gode Vin / oc naar de ere bleff
ne druckne / den som ringer
er / Du haffuer foruaret den
gode Vin indtil nu. Det er
det

det første Tegen som Ihesus
giorde / som skede i Cana vdi
Galilea / oc hand obenbarede
sin herlighed. Oc hans Dis-
ciple trode paa hannem.

Den III. Søn. eff. hel. tre K.

Collect.

Almectige ewige Gud / See mil-
delige til vor strøbelighed / Oc
vbreck din Maiestatz høgre ha-
and til oss at bestemme / Ved vor Verre
Jesum Christum din Søn / Som met
dig leffuer or regnerer i hellig Aands
enighed en sand Gud fra euighed oc
til euighed / Amen.

Ocynder tiden denne.

Hære Gud Dimmelste Fader /
som aff din synderlig tierlighed
oc barmhertighed haffuer giff-
uet oss din Søn / oc ladet hannem bliff-
ue mēiske / oc Dø paa Kaarset for vor
skyld / giff dyn hellig Aand i vore hiers-
ter / at

ter / at wi sette al vor tillid paa hannē /
ociosaa fast tro / wi fange formedelst
hannem Syndernis forladelse / som
den Døuitzmand trode / at Christus
vilde met it Ord hielpe hans siuge
suend / Wi hassue io hans Ord / Duo
som troer paa mig / skal icke see Døden
euindelige / Vnd ossæcton kære Fader
i himmelen / at wi met wtuilactige
hierter / henge hart der ved i vor siste
tid / Amen.

Epistelen Roma. XII.

Kære Brødre / holder eder
icke selff forkloge. Beta-
ler ingen ont met ont. Verer
flitige til fromhed mod huer
mand / Er det mueligt / da
hassuer fred met alle Men-
niske / saa meget som eder mu-
eligt er. Hæffner eder icke
selff /

selff / mine Allerfœriste / men
 giffuer (Guds) brede rum /
 Thi der staar scressuit / Hef-
 nen er min / Jeg vil betale / si-
 ger Herren. Der som din Si-
 ende nu hungrer / da giff han-
 nem Mad / Tørster hand / da
 giff hannem dricke / Naar du
 det gør / da samler du gloende
 Kul paa hans hoffsuit. Lad
 icke det onde offeruinde dig /
 Men offeruint det onde mee
 gaat.

Euangelium Matthei. VIII.

DEr Ihesus hand gick ned
 til Bierget / fulde der me-
 get Folck effter hannem. Oc

See/ der kom en Spedalske / oc
tilbad hannem / oc sagde / Her
re / om du vilt da kant du vel
rense mig. Oc Ihesus vdræc-
te sin Haand / rørde ved han-
nem / oc sagde / Jeg vil gøre
det / ver ren / Oc hand bleff
strax ren aff sin Spedalske.
Oc Ihesus sagde til han-
nem / See til / Sig ingen det /
Men gack hen / oc bete dig for
Presten / Oc offre den gaffue /
som Mose haffuer befalet / til
it Bidnysbyrde offuer dem.
Der Ihesus gick ind i Caper-
naum / traadde en Houis-
mand

mand til hannem / hand bad
hannem / oc sagde / Herre/
min Tienerer ligger hiemme/
oc er Verckbrøden / oc pinis
suarlige. Ihesus sagde til
hannem / Jeg vil komme / oc
helbrede hannem. Houis
manden suarede / oc sagde/
Herre / Jeg er icke verd / at du
skalt gaa vnder mit Laag/
Men sig efon it Ord / da bliff
uer min Tienerer helbrede.
Thi ieg er it Menniske som
er Dffrigheden vnderdanig/
Oc ieg haffuer Stridymend
vnder mig / Naar som ieg
E iij allige

alligeuel siger til den ene/
Gack hen/saa gaar hand. Oc
til den anden / Kom hid / saa
kommer hand / Oc til min
Tienere / Gør det / saa gør
hand det. Der Jhesus det
hørde / forundrede hand sig/
oc sagde til dem / som hānem
effterfulde / Sandelige siger
ieg eder/ saadanen Tro haff=
uer ieg icke fundet i Israell.
Men ieg siger eder / Mange
skulle komme aff Oster oc aff
Vester/ oc side met Abraham
oc Ysaac / oc Jacobi i Himme
rigis rige / Men rigens børn
skulle stødis hen vd i mør=
cket/

cket / Der skal vere graad oc
tendegnidfel. Oc Jesus sagde
til Høuismanden / Gack
bort / Dig ske som du trode.
Oc hans Tienere bleff helz
brede i den samme time.

Den III. Søn. eff. hel. tre K.

Collect.

Gud som vedst at wi i saa store
vaader bestedde for Menniskelig
skrøbelighed kunde icke vere be-
stendige / Giff oss baade Siels oc Les-
gems befrelselse. At huad wi lide for
vore Synder / wi maatte det met din
hielp offuerninde. Ved vor Verre Je-
sum Christum / Som met dig leffuer
oc regnerer i hellig Aandz enighed / en
sand Gud fra euighed oc til euighed /
Amen.

De vnder tiden denne.

Here Gud Dimmelste Fader /
du som aff din faderlig oc gode
R v raad /

raab / holber off dine Børn her paa
Jorden vnder Kaarsit oc lader kom-
me atskillig stormueer offuer off / at
dempe Synden dermed vdi off / oc
øffue off i troen / haabet / oc idelige bøn-
ner / Vi bede dig / du vilt forbarne dig
offuer off / oc forskaffe naadelige hielp
i alle vore fristelser oc nød / saa at vi
kunde kende din naade oc faderlig bi-
stand / oc met alle helgen loffue oc pris-
se dig til euig tid / du som est alleniste en
almectig Gud met din Søn oc den
hellig Aand / Amen.

Epistelen Roma. XIII.

BEreringen mand inted
skyldige / wden at i elske
huer andre / Thi huo som els-
fer den anden / hand haffuer
fuldkommet Lowen. Thi at
der er sagt / Du skalt icke be-
bedrissue hoer / Du skalt icke
ihielsla

thielsla / Du skalt icke stiele /
Du skalt icke bære falskt vid-
nisbyrd / Du skalt inted begæ-
re. Oc om der er noget andre
Bud mere / det befattis i disse
ord / Du skalt elske din Neste
som dig selff. Kærlighed gør
den Neste inted ont. Saa er
nu kærlighed. Lovens fuld-
kommelse.

Euangelium Matthei. VIII.

De Jesus hand gick i Skibet / oc hans Disciple ful-
de hannem. Oc see / da begynn-
tis en stor storm i haffuit / saa
at Skibet skiultis ocsaa aff
Bølgerne / Oc hand soff. Oc
Disciplene

Disciplene ginge til hānem/
Oc vacte hānem op / oc sagde/
Herre / hielp oss / wi forderff=
uis. Da sagde hand til dem/
I lidet troēdes / Hui ere i saa
frøctactige ? Oc hand stod
op / oc truede Værit oc Hass=
uit / Saa bleff det gantste stil=
le. Men Menniskene forun=
drede dem / oc sagde / Huad er
det for en Mand / at Værit oc
Hassuit ere hannem lydige ?

Den V. Søn. eff. hel. tre K.

Collect.

O VÆre beuare din hussinde i
en idelig gudelighed / At dem
som forlader sig paa din him=
melste naadis eniste haab / maa altid
met

met din beftermelse beuaris / Ved vor
Herre Jesum Christum / som met dig
leffuer oc regnerer i hellig Aands e-
nighed / en sand Gud fra enighed oc
til enighed / Amen.

Derunder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader /
wi tacke dig / at du haffuer saas
ed den gode Saed dit hellige
Ord i vore hjerter / oc bede dig at du
formedelst den hellig Aand wilt lade
saadan Saed bliffue leffuende i oss oc
bere fruct / oc beuare oss fra den onde
fiende at hand saer ickelinte der ib-
lant / beuare oss fra kodelig tryghed /
oc hielp oss i alle haande fristelse / til
wi bliffue euindelige salige / Amen.

Epistelen Colossen. III.

Kære Brødre / Saa isører
eder nu / som Guds vds-
ualde Helligen oc Elskelige /
hiertelig Barmhertighed /
Vælighed / Vdmynghed / Sact
modig

modighed / Taalmodighed /
Oc den ene fordrage den an-
den / oc forlader huer andre /
der som nogen haffuer Klaa-
gemaal mod den anden / Eige
som Christus forlod eder / saa
skulle oc i. Oc offuer alting
da fører eder i fœrlighed / som
er fuldkommenheds Baad /
Oc Gudz fred regnere i eders
hierte / til huilcken i oc ere kal-
lede / i it Eegeme / Oc verer
tacknemelige. Lader Christi
ord bo rigelige iblāt eder / i al
Visdom / Lærer oc formaner
eder selff / met Psalmer oc
Loffssange / oc Mandelige den-
lige

lige Viser / oc siunger faar
Herren i eders hierte. Oc alt
det som i gøre / met ord eller
met gerninger / Det gører alt
sammen i vor Herris Jhe-
su Nassn / Oc tacker Gud
oc Faderen formedelst han-
nem.

Euangelium Matthei. XIII.

Jesus hand lagde dem en
anden Lignelse faare / oc
sagde: Himmerigis rigelig-
nis ved it Mēniste / som saa-
de god Soed i sin Ager. Oc
der Folckene soffue / kom hās
Fiende / oc saade Klinte blant
Hueden

Hueden / oc gick bort. Der
Soeden vorte nu / oc bar
Fruet / Da syntes ocsaa Klin-
ten. Da ginge Tienerne til
Hosbonden / oc sagde / Herre /
Saade du icke god Soed i din
Ager? Huor aff haaffuer hand
da Klinten? Hand sagde til
dem / Det haaffuer Fienden
giort. Da sagde Tienerne /
Vilt du da / at wi skulle gaa
bort / oc luge dem aff? Hand
sagde / Ney / Paa det i skulle
icke til lige rokke Hueden op
met / der som i luge Klinten
aff. Lader dem baade vore til-
sammen / indtil høsten. De
naar

Handwritten signature or note at the bottom of the page.

naar det er tid at høste / vil ieg
sige til Høstfolcket / Sanker
først Klinten tilsammen / oc
binder dem vdi Knippe / at
mand fand opbrende dem /
Nē samler mig Hueden ind
i min Lade.

Paa Marie Kenselsis dag.

Collect.

O Almectige enige Gud / wi ydmys
ge bede din Naiestat / at ligeruiff
som din erbaarne Søn blesf paa
denne dag met vor legems natur off
ret i Templen / Saa lad off ocsaa / met
rene hierter dig offris / Ved den sam
me vor Verre Jesum Christum / som
met dig leffuer oc regnerer / etc.

De vnder tiden denne.

Hære Gud Dimmelste Fader /
som haffuer bered din Søn til en
Saliggørere / at hand skal vere
S Debnin

Wedningers Liuff/oc Jødernes cere /
wi bede dig opliuff vore hierter at wi
lererdi hannem / at kende din fader-
lig vilie imod oss/ at wi haffue hielp oc
bestermelse i hannem mod Synden/
Fordømmelsen oc Sathan/oc wi kunde
saa ved hannem bliffue euindelige sa-
lige/ Amen.

Epistelen Malachie III.

See / Jeg vil sende min
Engel / som skal berede
vejen saar mig. Oc Herren
skal snart komme til sit Tem-
pel/huileket i søge/oc Pactēs
Engel/sō i begære. See/hād
kommer/ siger den Herre Ze-
baoth / men huo skal kunde
tale hās tilkommelsis Dag?
Oc huo skal bliffue bestendig/
naar

naar hand skal obenbaris ?
Thi hand er som en Guld=
smed; Gld / oc sø en Tuetter=
skis Sebe. Hand skal sibe oc
smelte / oc rensse Sølffuet.
Hand skal rensse oc klar gore
Leui Børn / som Guld oc
Sølff / Da skulle de bære Her
rē Madoffer i Retferdighed /
Zuda oc Jerusalemis Mad=
offer skal vere Herren beha=
ligt / som tilforn oc faar man=
ge Nar.

Evangelium Lucæ II.
Evangelium Lucæ II.

DEN Maria hendis ren=
selsis dage effter Mose
Low kōme / da førde de Han=
nem til

lige Mand / at hād skulde icke
see Døden / før hand sänge
Herrens Christ at see. Oc
hand kō i Templen aff Mandens
oprørelse. Oc der Forel-
drene førde Barnet Jesum i
Templē / at de skulde gøre for
hannem / lige som mand ple-
yer effter Lowen / Da tog hād
hannē paa sine arme / oc Loff-
uede Gud oc sagde. Herre lad
nu din Tienere fare i Fred li-
ge som du haffuer sagt. Thi
mine Øyen haffue seet din
Frelser. Huilckē du beredde /
for alle Folck. It Luff til at
opliuse Hedningene / Oc dit

Folck Iſrael til en Herlighed

Den Søn. Septuagesima.

Collect.

Derre wi bede hør mildelige dit
Folckis Bøner / at wi som retfer-
delige plagis for vore Synder/
maatte for dit Nansſis ære miſkundes-
lige befrelſis / Ved vor Herre Jeſum
Chriſtum ſom met dig leffuer / etc.

De vnder tiden denne.

HÆre Gud Dimmelfte Fader/
ſom formedeſt dit ſalige Ord/
haffuer kallet off i din Dinga-
ard / Wi bede dig / giff din hellig Aand
i vore hjerter / at wi i ſaada Dingaard
flittelige arbeyde / oc vocte off for Syn-
den oc for argelſe / oc beflite off effter
dit Ord / oc vilie / oc ſette alt vort haab
allene paa din naade / ſom du haffuer
rigelig beuiſt off ved din Søn Chri-
ſtum Iheſum / at wi ſaa kunde bliſſue
euige ſalige / Amen.

Æcere

Kære Brødre / Vide icke /
 at de / som løbe paa Bas-
 nem / de løbe alle / Mē en saar
 Klenodet. Løber nu saa / at i
 funde saa fat der paa. Huer
 den som kempis / hand holder
 sig aff alting / De gøre saa / at
 de funde anamme en for-
 gengelig Krone / Men wi en
 wforengelig. Oc ieg løber
 saa icke / som paa det wuisse.
 Jeg sictter saa / icke som dē der
 slar i Døret / Men ieg spøger
 mit Legeme / oc tvinger det /
 At ieg skal icke predicke for an-
 dre / oc bliffue selff forhardet.

Men ieg vil icke dölle faar es
der / föere brödre / Alt vore Fe-
dre vaare alle vnder Skyen /
Oc de ginge alle igennem
Hassuet / oc ere alle döbte vn-
der Mose / met Skyen / oc met
Hassuet / Oc de ode alle en-
honde aandelig Mad / oc
drucke alle enhonde aandeli-
ge Drick / Oc de drucke aff de
aandelige Klippe / som effter-
fulde dem / huilcken vaar
Christus. Men Gud hassde
icke behagelighed til mange
aff dem / Thi ere de nedslag-
ne i Drecken.

Euangelium Matthei. XX.

Ther

Jesus sagde til sine Disci-
ple / Himmerigis rige lig-
nis ved en Hofbonde / som
vdgick om morgenen / at leye
Arbeydere i sin Vingard / oc
der hand bleff forligt met Ar-
beyderne / om en Pending til
daglon / da sende hand dem
i sin Vingard. Oc hād gick
vd ved den tredie stund / oc
saa andre staa ledige paa
Torffuit / oc sagde til dem /
Gaa i oc saa bort i Vingaar-
den / Jeg vil giffue eder huad
ret er. Oc de ginge hē. Hand
gick atter vd / ved den siette oc
niende stund / oc gjorde lige

F v saa.

sa. Men ved den ellefte
stund gief hand vd / oc fant
andre staa ledige / oc sagde til
dem / Hui staa i her den gant-
ste dag ledige ? De sagde til
hannem / Der leyde ingen oss.
Hand sagde til dem / Gaa i
oc saa hen i Vingarden / oc
huad ret er / skulle i saa. Der
det bleff nu afften / sagde Her-
ren for Vingarden til sin
Foget / Kalde Arbeyderne / oc
giff dem Lon. De begynde
paa de siste / indtil de første.
Da komme de / som baare
leyde ved den ellefte stund / oc
finge huer sin Pending. Men
der de

der de første komme / mente
de / at de skulde faaet mere /
Oc de finge ocsaa huer sin
Pending. Men der de finge
den / knurrede de mod Hosbø
den oc sagde / Disse siste haff
ue ekon arbejdet en stund oc
du / haffuer gjort dem lige
met oss / wi som haffue baaret
dagens Byrde oc Hede.
Hand suarede / oc sagde til en
aff dem / Min Ven / ieg gjør
dig icke wret / Est du icke for
ligt met mig om en Peding?
Tage det dit er / ock gack hen.
Jeg vil giffue denne siste / li
ge som dig / Eller haffuer ieg
icke

icke mact til / at gøre met
mit/huad ieg vil? Seer du der
saare tiwert / at ieg er god?
Saa skulle de siste bliffue de
første / Oc de første de siste.
Thi mange ere falledede / Men
saa ere vdualde.

Den Søndag Sexagesima.

Collect.

O GUD som ingen ting er skilt
faare / men vedst at wi icke forlas-
de oss paa nogen voris egen fors-
tjenste / vnde oss naadelige aff din
grundløse godhed / at wi maatte be-
skermis mod alle Verdzens fare oc
Dieffuelsens fristelser / Ved vor Herre
Ihesum Christum som met dig / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / wi
tacke dig / at du hassuer formes-
delst din Søn Christum Ihes-
sum

sum saet dit hellige Ord iblant oss / wt
bede dig at du vilst met dē hellig Aand
saa berede vore hierter / at wi saadane
ord kunde slittelige høre / oc beholde
det i it gaat hierte / oc bere fruct i taal
modighed / at wi icke henge ved Syn
den / men met din hielp dempe hende /
oci alle haande forfølgelse trøste oss
met din naade oc euige hielp / Amen.

Epistelen II Corinth. XII.

Rære Brødre / Jeg kender
dit Menniske i Christo / siot
rten aar siden / Vaar hand i
Legemet / det veed ieg icke / El
ler vaar hand vden Legemet
det veed ieg oc icke / Gud veed
det / Den samme bleff vnd
ryckt / ind i den tredie Him
mel. Oc ieg kender det sam
me Menniske / Huad helder
hand

hand vaar i Legemet eller
vden Legemet / veed ieg icke /
Gud veed det / Hād bleff vnd
ryckt ind i Paradis / oc horde
vsigelige ord / huilcke inted
Menniske kand sige. Der aff
vil ieg rose mig / Men aff mig
self vil ieg inted rose mig /
vden aff min skøbelighed.
Oc der som ieg vilde rose
mig / da giorde ieg fordi icke
daarlige / thi ieg vilde sige
sandhed. Men ieg holder
mig der fra / Paa det at no-
gen skal icke acte mig høre /
end hand seer paa mig eller
hører aff mig. Oc at ieg skal
icke

icke ophøye mig aff de høye
Obenbarelsen / Da er mig
giffuen en Pøel i Rødet / som
er / Satans Engel / som mig
skal sla med Nessue / paa det
ieg icke skal ophøye mig. For
huilcket ieg formanede Her-
ren tre gonge / at hand maatz-
te vige fra mig / Oc hand sag-
de til mig / Lad dig nøye med
min Raade / Thi min Krafft
er mechtig i de Skrøbelige.
Der saare vil ieg heldst rose
mig aff min skrøbelighed / at
Christi Krafft kand bo hos
mig.

Euangelium Luce. VIII.

Som

SOm der vaar nu meget
Folck til sammē / oc haste
de til Jhesum aff Støderne /
da sagde hand ved en Lignel-
se / Der gick en Stemand vd
at saa sin Soed / Oc i det hād
saade / falt noget hoss Beyen
oc bleff borttraad / oc Fule
vnder Himmelen ode det op.
Oc noget falt paa Sten / oc
der det vorte op / visnede det /
fordi / at det hasside icke ved-
ske. Oc noget falt mit iblant
Torne / oc tornene vorte op
met / oc qualde det. Oc noget
sald i god Jord / oc det vorte
op / oc bar hundredesolt fruct.

Der

Der hand det sagde / rohte
hand / Huo som haffuer øern
at høre met / hand høre. Da
spurde hans Disciple hannē
at / oc sagde / Huad Signilse
skal dette vere ? Da sagde
hand / Eder er det giffuit at
vide Guds rigis hemmelig-
hed / Men de andre i Signil-
ser / at de skulle det icke see / om
de det end see / oc icke forstaa /
om de det end høre. Men det
te er Signilsen Soeden er
Guds ord. Oc de som ere
hoss Øyen / det ere de som det
høre / der effter kommer Dieff
uelen / oc tager ordet aff deris

G hierte /

hierte / paa det / de skulle icke
tro oc bliffue salige. Oc de
paa Sten / ere de / Naar som
de det høre / da anamme de
ordet met glæde / oc de haffue
icke roed / de tro til en tid / oc
naar fristelse kommer da sal-
de de fra. Oc det som falt ib-
lant Torne / ere de / som det
høre / oc gaa hen iblant dette
Liffs omhyggelse / rigdom oc
vellyst / oc quelis / oc bæere in-
gen Fruct. Oc det som falt i
god Jord / ere de som høre oc
beuare ordet / i it smuct gaat
Hierte / oc bæere Fruct i taal-
modighed.

Paa

Åland / oc hielp oss til det ewige Liff/
oc Salighed / Amen.

Epistelen I Petri. III.

Kære Brødre / Effterdi at
Christus oc leed en gang
for vore synder / den Ketser=
dige for de Bretserdige / Paa
det at hand skulde offre Gud
oss / Oc hand er død giort eff=
ter Kødets / Men leffuende gi=
ort effter Åland. I den sam=
me / gick hand oc bort / oc pre=
dickede saar Ålanderne i Fæg=
zelet / som nogen stund icke
trode / der Gud tøffuede en
gong / oc haffde taalmodig=
hed i Noe tid / der mand
beredde

beredde Arcken / i huilcken
saa/det er/ Otte Siele bleffue
beuarede / formedelst vand.
Huilcket oc nu gør oss salige
vdi Daaben / som betydes
der med / Icke den wrenlig-
heds borttagelse paa kødet/
Men en god Samuittighedz
Pact med Gud / formedelst
Jesu Christi opstandelse/som
er opfaren i Himmelen til
Gudz høyre haad/oc Engle-
ne oc de Veldige/ oc Kraffter
ne ere hannem vnderdanige.

Euangelium Matthei. III.

PA den tid kom Ihesus
Paff Galilea til Jordan til
G iij Johans

ps de baptisimo
Johannes / at hand vilde la-
de sig døde aff hannem. Men
Johannes formentte hannē
det / oc sagde / Jeg haßuer vel-
de hinc
uari & refertur
behoff at døbis aff dig / oc du
de hinc
uari & refertur
kommer til mig? Jhesus sua-
de hinc
uari & refertur
rede / oc sagde til hannem /
Ead det nu saa vere / oss bør
saa at fuldkomme al retfer-
dighed. Saa tilstedde hand
hannē. Oc der Jhesus vaar
døbt / gick hand strax op aff
vandet / oc see / da obnedis
Himmelen offuer hannem /
Oc Johannes saa Guds
Aland fare ned / som en Due /
oc komme offuer hannem.
Oc see /

De see / en røst ned aff him-
melen sagde / Denne er min
elskelige Søn / som mig er vel
behagelig. *2. inno baptismo yda 3. yaco
I mit og fader 7 - 10*

Den I. Søndag i faste.

Collect.

O Herre wi bede / see mildelige til
dit Folck / oc affuend mildelige
din hastigheds søger fra dem / Ved
vor Herre Jesum Christum / Som
met dig lessuer oc regnerer / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmilske Fader / wi
bede dig / thi vor arge fiende
Dieffuelen altid der effter staar / Oc
som en glubende Løue omkring off
gaar oc søger at hand off kand opslus
ge / at du vilt for din Søns Jesu
Christi død oc pyne skyld met din hel
lig Nands naade off til hielp komme /
oc ved dit Ord vore hierte bestørcke
paa thet vor fiende icke faar mact off

G iij ver/off

ner oss / men at wi altid kunde bliffue
i din naade / oc euindelig hoff dig sa-
liglich bliffue / Amen.

Epistelen II Corinth. VI.

Kære Brødre / Jeg forma-
ner eder som Methielpe-
re / at i icke tage Guds naade
forgessuis. Thi hand siger /
Jeg bønlyorde dig i den beha-
gelige tid / oc halp dig paa
Salighedens dag / Seer / Nu
er den behagelige tid / Nu er
Salighedens dag / Lader oss
oc icke nogen sted giffue no-
gen forargelse / Paa det vort
Embede skal icke straffis / Mē
lader oss beuise oss i alle ting /
som Guds Tienere. I stor
Taal

Zaalmodighed / i Bedrøff-
uelse / i Rød / i Angist / i Slag /
i Fængsel / i Oprør / i Arbej-
de / i Faste / i Kyskhed / i Bid-
skaff / i langmodighed / i ven-
lighed / i den hellig Aand / i
wbedragelig fœrlighed / i
sådheds ord / i Guds Krafft /
formedelst Ketferdigheds
baaben / baade paa den høyre
oc paa den venstre side / ved
dere oc skendzel / formedelst
ont røcte / oc gaat røcte. Som
bedragere / oc dog sandrue.
Som de wbefende / oc dog be-
fende. Som de der dø / oc see /
wi lessue. Sō de der ere straf-
G v fede /

fede / oc dog icke ihuelsflagne.
Som de bedrøffuede / men al
tid glade. Som de Fattige/
men de som dog gøre mange
rige. Som de der haffue inted
inde / oc haffue dog alting.

Euangelium Matthei. IIII.

DA bleff Ihesus ført aff
Alanden i Drecken / Oc
Hand skulde fristis aff Dieff-
uelen. Oc der hand haffde
fastet fyritiue dage oc fyriti-
ue netter / hungrede hannem.
Oc Fristerē gick til hannem /
oc sagde / Est du Guds Søn /
da sig / at disse stene blieffue
brød.

brød. Hand suarede / oc sagde /
Det staar screffuit / Men
nistet lessuer ick aleniste aff
brød / Men aff huert ord / som
gaar gennem Guds mund.
Da førde Dieffuelen hannē
met sig / i den hellige Stad / oc
sette hannē paa tinningē aff
Templet / oc sagde til hānem /
Est du Guds Søn / da lad dig
falde ned / Thi det staar screff
uit / Hād skal giffue sine En
gle befalning offuer dig / oc de
skulle bære dig paa henderne /
at du ickē skalt støde din fod
paa nogē stē. Da sagde Jhe
sus til hannē / Der staar atter
screffuit. Du

Du skalt icke friste Gud din
Herre. Da førde Dieffue-
len hannem atter met sig/
paa it saare høyt Bierg / oc
visde hannem alle Verdens
Rige / oc deris herlighed / oc
sagde til hannem / Alt det vil
ieg giffue dig / om du falder
ned / oc tilbeder mig. Da sag-
de Ihesus til hannem / Sig
bort fra mig Satan / Thi der
staar scressuit / Du skalt tilbe-
de Gud din Herre / oc tiene
hannem alene. Da forlod
Dieffuelen hannem / Oc see/
Englene ginge saa frem til
hannem / oc tiene hannem.

Den

Den II. Søndag i Faste.

Collect.

D Gud som seer at wi ere amectige
til alt gaat / Beuare oss induor-
tis oc vduortis / at wi maa bes-
frijs fra al genuordighed paa Lege-
met / oc rensis fra alle onde tancker i
hiertet / Ved vor Herre Jesum Chri-
stum som met dig leffuer oc regnerer.

Oc vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / wi
bede dig / du vilt formedelst den
hellig Aand stadfeste vore hjer-
ter / oc gøre oss viffe i troen oc haabet
paa din Naade oc barmhertighed /
Paa det / at end dog wi haaffue orsage
til at frycte oss paa vor samuittigheds /
Synders oc wuerdigheds vegne / at
wi alligeuel met den Cananeiske quin-
de / henge hart ved din Naade / oc i al
vor nød oc fristelse finde hielp oc red-
ding hos dig / ved Ihesum Christum /
Amen.

Epistelen I. Thessa. IIII.

Fremdes

Remdelis / føere Brødre /
Vbede wi eder / oc formane
i den Herre Jhesu / Effterdi i
hassue nu anammet aff oss /
huorledis i skulle vandre oc
vere Gud behagelige / at i fun
de stedze bliffue fuldkomme
ligere. Thi at i vide / huorda
ne Gud wi gassue eder / for
medelst den Herre Jhesum.
Thi det er Guds vilie / eders
Helliggørelse at i skulle fly
Horeri / oc huer iblant eder
skal vide at beholde sit Kar / i
Helliggørelse oc vere / icke i be
gerelig attraa / sø Hedninge /
der icke vide aff Gud / Oc at
ingen

ilde aff Dieffuelen. Oc hand
suarede hēde icke it Ord. Da
traadde hans Disciple til
hannem / bade hannem oc
sagde / Skil dig dog aff met
hende / thi hun rober effter oss.
Hand suarede / oc sagde / Jeg
er icke vdsent / vden aleneste
til de fortabte Faar / aff Isra-
elss huss. Da kom hun / oc falt
ned faar hannem / oc sagde /
Herre / hielp mig. Hand sua-
rede / oc sagde / Det er icke
smuct / at mand tager Brø-
det fra Børnene / oc kaster det
faar hunde. Hun sagde / Ja
Herre / Smaa hundene æde
dog

tacke dig først for saadan naadig hjælp / oc dernest bede dig / du vilt i alle vore fristelser staa met oss / beuare oss fra kodedelig tryghed / oc met din hellig Aand naadelige beuare oss i dit Ord oc din fryct / at wi kunde indtil enden bliffue befriet fra den onde fiende / oc ved din Søn bliffue euindelige salig / Amen.

Epistelen Ephesern. V.

Kære Brødre / Saa verer nu Guds Effterfølgere som elskelige Børn / oc vandrer i kærlighed / lige som Christus elskte oss / oc gaff sig selff hen for oss / til en Gaffue oc Offer / Gud til en sød luct. Oc lader icke Horeri oc al Brenlighed eller Gerighed sigis om eder / som det bør de hellige /

hellige / Icke helder skēdelige
ord oc geckelig Snack / eller
Schempt / som eder icke sø-
mer / Men meget mere Tack-
sigelse. Thi det skulle i vide
at ingen Skjorlessnere / eller
Wren / eller Gerig (huilcken
der er en Affguds tiener)
hassuer Arff i Christi oc
Guds Rige. Lader ingen for
føre eder med wnyttelige ord /
Thi Guds brede kommer
for denne skyld ossuer van-
troens Børn. Der saare be-
rer icke deris Tilhēgere. Thi
at i vaare nogē stund Mærck
hed / Men nu ere i it Luuff vdi

H ij Herren.

Herren. Vandrer som Lii-
sens Børn / Alandens fruct
er allehonde godhed / oc Ret-
ferdighed oc sandhed.

Euangelium Luce. XI.

JHESUS hand dress en
Dieffuel vd / hand vaar
dym / Oc det skede der Dieff-
uelen foer vd / da taleden den
Dumme / oc Folket forun-
drede sig. Men nogle iblant
dem sagde / hād driffuer Dief-
fle vd / ved Beelzebub den off-
uerste Dieffuel. Men de an-
dre fristede hannem oc bege-
rede it Tegen aff hannem / aff
Him-

eder. Naar som en Sterck be-
uebnet beuarer sit Pallass / da
blissuer det hād hassuer met
fred. Men naar der kōmer en
Sterckere offuer hānē / oc off-
ueruinder hānem / Da tager
hand hans harnsk / sō hād for-
loed sig paa / oc bytter Koss-
uit. Huo som icke er met mig /
hand er mod mig / oc huo som
icke sancker met mig / hād at-
spreder. Naar dē wrene Alād
ydsaar aff Menniskē / da vā-
drer hād i gennē tørre steder /
søger hulle / oc finder hēde icke
Da siger hand / Jeg vil vende
om igen til mit huss / som ieg
gick vō

gick vð aff. Oc naar hand kō-
mer / da finder hand det feyet
met koste oc prydet. Saa
gaar hand bort / oc tager siu
Alander til sig / som ere arge-
re / end hand selff / oc naar de
kōme ind bode der / oc det bliff
uer der effter verre met det
samme Mēnisse / end tilforn.
Oc det begaff sig / der hād saa
talede / opløffte en Quinde
iblant Folcket røstē / oc sagde
til hannē / Saligt er det Liff /
som baar dig / oc de Bryst sö
du dide. Men hand sagde / Ja
salige ere de / som høre Guds
ord / oc beuare det.

Paa Medfast Søndag.

Collect.

O Almectige Gud / wi bede vnde det
at wi som for vor handling for-
skilding nu plagis / Naa komme til
vederquegelse aff din naadis husualel-
se / Ved vor Verre Ihesum Christum /
som met dig lessuer oc regnerer et c.

De vnder tiden denne.

Hære Gud himmelske Fader /
som hassuer formedelst din Søn
i Drcken rigelige bespiset / fem tusinde
Mend / foruden quinder oc børn / met
fem / Brød oc tho Fiske / Wi bede dig
ver ocsaa naadelige hoss off met din
velsignelse / beuare oss fra gerighed / oc
sorg for vor næring / oc at wi først at
sporrie dit Rige / oc din retferdighed /
oc at wi da kunde fornemme dine fa-
derlige gassuer i alle de ting som hør
til Liff oc Siel / Ved Ihesum Chri-
stum vor Verre / Amen.

Epistelen Galater. IIII.

Acere

Kære Brødre / Siger mig /
i så ville vere vnder Loue
en / Hassue icke hørt Louen?
Thi det staar scressuit / at
Abraham hassde tho Søn-
ner / Den ene aff tienste Quin-
den / Den anden aff den fri.
Men den som vaar aff tien-
ste Quinden / hand er fød eff-
ter fødet / Oc den aff den Fri-
er fød formedelst Forietelsen /
Disse ord betyde noget. Thi
det ere de thu Testamente /
Det ene aff Sinai bierg / som
føder til Trelldom / huilcket er
Ager / Thi Ager kaldis i A-
rabia Sina bierg / oc recker
H v indtil

indtil Jerusaleem / som er paa
denne tid / oc er i trelldom met
sine Børn. Men det Jerusa-
lem / som er offuen til / det er
den Fri / som er allis vor Mo-
der. Thi det staar screffuit /
Ver glad du wfructsomme-
lige / du som ickē fødē / oc wd-
bryd oc robe / du som ickē est
fructsommelige / Thi den En-
lige haffuer māge flere børn /
End den som haffuer Mand.
Men wi / kære Brødre / ere
Foriættelsens Børn / effter
Isaac. Men lige som paa den
tid / den som vaar fød effter
fødet / forfuldt den / som vaar
fødet

fød effter Vanden/Saa gaar
det oc nu. Men huad siger
Scrifften / Vdstød tienste
Quinden met hēdis søn/ Thi
tienste Quindis søn/ skal icke
arffue met den fri Quindis
søn. Saa ere wi nu / kære
Brødre icke tienste Quindis
Børn/Mē den fri Quindis.

Euangelium Johannis. VI.

DEr effter foer JHESUS
bort offuer Haffuit/hoff
den Stad Tiberias i Gali-
lea/oc der drog meget / Folck
effter hannē / fordi at de saae
de Tegen / som hand gjorde
met de

met de Siuge. Da gick Jhesus hen op paa it Bierg / oc sette sig der met sine Disciple. Oc det vaar noer Pafte Jordenis høytid. Da opløffte Jhesus sine øyen / oc seer at der kommer meget Folck til hannem / oc siger til Philippum / Huor købe wi brød / at disse skulle øde? Men hand sagde det at forsøge hannem / Thi hand viste vel huad hād vilde gøre. Philippus suarede hannem / Brød for thu hundrede Pendinge er icke nock iblant dem / at huer tager noget lidet. Da siger en
aff hans

aff hans Disciple til hannē/
Andreas Simonis Petri
broder / Her er en Dreng/
hand haßfuer fem Bygbrød/
oc tho Fiske / Men huad er det
iblant saa mange ? Ihesus
sagde / Sticker Folket til søe=
de. Oc der vaar meget groess
paa den sted. Da sette sig ned
ved fem tusinde Mend. Oc
Ihesus tog Brødene / tacke=
de / oc fick Discipline dem/
Men Discipline finge dem/
som haßfde søet sig ned. Dis=
ligest ocsaa aff Fiskene / saa
meget som hand vilde. Oc
der de vaare møette / da sagde
hand

hand til sine Disciple / Sane-
fer tilsammen de offuerbleff-
ne Lefninger / at der inted spil
dis. Da samlede de / oc fyllede
tolff Kurffue met Lefninger /
aff de fem Bygbrød / som de
leffnede / der finge mad. Der
Menniskene nu saae det Le-
gen / som Jhesus gjorde / sag-
de de / Denne er visselige den
Prophete / som skal komme
til Verden. Der Jhesus nu
merckte / at de vilde komme
at tage fat paa hannem at de
kunde gøre hannem til Kon-
ge / da vigede hand atter paa
Bierget selff alene.

Den

Den Søn. effter Medfast.

Collect.

Allmectige Gud / wi bede / see blisdelige til din huffinde / at den maatte met din begaffuelse reageris paa legemet / Oc met din bestemmelse beuaris i hiertet / Ved vor Herre Ihesum Christum som met dig / et c.

Dc vnder tiden denne.

Herre Gud Dimmelske Fader / din kære Søn oc vor Saliggørere Ihesus Christus siger / Duo som holder min Ord / den skal ick see døden euindelige / Wi bede dig / effter di du haffuer ladet oss komme til dit hellige Ord / at du vilt giffue den hellige Aand i vore hierter / at wi holde dit Ord / oc aff vort gantske herte forlade oss der paa / oc mit i døden trøste oss der met / at wi ick see døden euindelige for din kære Sønns vor genløfers Ihesu Christi skyld / Amen.

Epistelen Ebreor. IX.

Kære

Kære Brødre / Christus er
kommen. / at hand skal
vere den ypperste Prest offuer
det tilkommende Gode / for=
medelst it større oc fuldkom=
meligere Tabernackel / huil=
cket icke er giort met haand /
det er / som icke er saa bygd.
Oc icke helder formedelst
Bucke eller Kalfsue blod / Mē
hand gick formedelst sit eget
Blod / en gong ind i det Hel=
lige / oc fant en euig Forløs=
ning. Thi der som Ore oc
Bucke blod / oc asken aff en
Ko som vdstross / helliger de
Wrene til den legemlige ren=
lighed /

lighed / Huor meget mere
skal Christi Blod / som offre-
de Sig selff Gud wbesmit-
tet / formedelst den hellig
Aand / rensse vor Samuittig-
hed aff døde gerninger / til at
tiene den leffuende Gud? Oc
der faare er hand oc saa det
Ny Testaments Meglere /
Paa det / at de som ere falle-
de / skulle faa den foriette eui-
ge Arffue / formedelst den
Død / som skede til Forløs-
ning aff de offuertrøedelser
(som waare vnder det først
Testamente.)

Euangelium Johannis. VIII.

J

Ihesus

Jesus sagde til Jøderne/
Huo aff eder kand beuise
mig en synd offuer? Mē siger
ieg eder sandhed / huor saare
tro i mig icke? Huo som er aff
Gud/hād høre Gudz ord. der
saare høre i icke / thi i ere icke
aff Gud. da suarede Jøderne
oc sagde til hānē / sige wi icke
ret / at du est en Samaritan/
oc hassuer Dieffuelē? Jhesus
suarede / Jeg hassuer ingen
Dieffuel / Mē ieg ærer min fa
der oc i vādere mig. Jeg søger
icke min ære / mē der er en / sø
hende søger / oc dømmer. Sā
delige/sādelige/ieg siger eder/
der sø nogē holder mit Dr

hād skal icke see Døde euinde
lige. Da sagde Jøderne til hā
nē / Nu kēde wi at du hassuer
Dieffuelē. Abrahā er død / oc
Propheterne / oc du siger / der
sō nogē holder mit ord / hand
skal icke smage døde euindelī
ge. Est du da mere end vor fa
der Abrahā? huilkē er død / oc
Propheterne ere døde. Huad
gør du aff dig selff? Jesus sua
rede / der sō ieg ærer mig selff /
da er min ære inted. Mē der er
min Fader / sō mig ærer / huil
ckē i sige hād er eders Gud / oc
kēde hānē icke / Mē ieg kender
hānē. oc der sō ieg sagde ieg kē
de hānē icke / da bleffue ieg en

Løgener / lige som i ere / Men
ieg kender hannem / oc holder
hans ord. Abraham eders
Fader bleff glad / at hand skul
de see min dag / oc hand saae
hannē / oc gledde sig. Da sag
de Jøderne til hannem / du
est icke end nu halffstredie
sinds tiue aar gāmil / oc haff
uer du seet Abraham ? Jhes
sus sagde til dem / Sandelige
sandelige / Jeg siger eder / Før
end Abraham bleff / er ieg.
Da løffte de stene op / at de vil
de kaste paa hannem. Men
Jhesus skiulte sig / oc gick vd
aff Tempelen.

Marte

Marie Bebudelsis dag.

Collect.

O Herre/ wi bede / ingyd din naade
i vore hjerter / at wi som bekende
Christi din Sønns vndfangelse ved
Engelens bebudelse / maa ved hans
pine oc Kaarss komme til opstandelsis
herlighed / Ved den samme vor Herre
Ihesum/etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / wi
tacke dig for din wtallige naade/
at du haffuer kommit oss arme Syn-
dere ihu / oc haffuer ladet din Søn
anamme vor nature / Wi bede dig / du
vilt formedelst din hellig Aand saa
oplyse vore hjerter / at wi trøste oss ved
hans mandom / pine oc død / oc kende
hannem at vere vor euige Herre oc
Konge / oc ved hannem met dig oc dē
hellig Aand maatte leffue euindelige
salige / Amen.

Epistelen Esaie. VII.

I iij

De

De Herren talede atter til
Achas / oc sagde / Begøere
dig it Tegen aff Herren din
Gud / huad heller det er der
vnder i Helssuede / eller der
offuē idet Høye. **M**ē Achas
sagde / Jeg vil det icke begøere
at ieg skal icke friste Herren.
Da sagde hand / Nu vel / saa
hører i aff Dauidz huss / Er
det eder forlidet / at i besuare
Folcket / men i ville oc besua-
re min Gud ? Der faare skal
Herren selff gissue eder it Tes-
gen / See / En Jomfru er
fructsommelig / oc skal føde
en Søn / den skal hun kalde
Imma-

Immanuel / hand skal bede
smør oc hunig / at hand fand
bortfaste det onde / oc vducle
det gode.

Euangelium Luce. I.

I Den siette maanet / bleff
Gabriel Engel send aff
Gud / til en Stad i Galilea /
som heder Nazareth / Til en
Jomfru / som vaar troloff
uit end Mand / ved naffn Jo-
seph / aff Davidz huss / oc Jo-
fruen hed Maria. Oc Enge-
len kō indtil hende / oc sagde /
Hil vere du Liffsalige / Her-
ren er met dig / du Velsignede
iblant

iblant Quinderne. Oc der
hun saa hannem / forferdedis
hun offuer hans tale / oc tenc-
te / huilcken en hilsen er det /
Oc Engelen sagde til hende /
Frøcte dig icke Maria / Du
haffuer fundet naade hos
Gud. See / du skal vndfange
i Liffuit / oc føde en Søn / hās
Naffn skal du kalde Jhesus.
Hand skal bliffue stor oc kal-
dis den Høyistis Søn. Oc
Gud Herren skal giffue han-
nem Dauidz sin Faders stoel
oc hand skal vere en Konge
offuer Jacobs Huss euinde-
lige / oc der skal icke vere ende

paa

paa hans Kongerige. Da
sagde Maria til Engelen / Hus
orledis skal det gaa til? effter
di ieg ved aff ingen Mand.
Engelen suarede / oc sagde til
hende / Den hellige Aand skal
kome offuer dig / oc den Hø-
yistis krafft skal offuerskugge
dig. Der faare oc saa det Hel-
lige / som skal fødiss aff dig /
skal kaldiss Guds Søn. Oc
see / Elizabet din Fencke / er oc
fructsommelig met en Søn /
i hendis Allerdom / oc hun
gaar nu i den siette maanet /
sø er i ræcte / at hun er wfruct-
sommelig / Thi hoss Gud er

J v

ingen

ingen ting wmuelig. Oc Ma-
ria sagde / See / Jeg er Her-
rens Tienerinde / mig ske lige
som du haffuer sagt. Oc En-
gelen skildis fra hende.

Paa Palme Søndag.

Collect.

D Almectige euige Gud / som haff-
uer ladit vor frelsere anamme
mandom / oc vndergaa kaarsit /
Menniskens Røn til ydmygheds ex-
empel effter at følge / vnde oss det vel-
uillige / at wi maa faa baade hans
Taalmodigheds vnderuisning / oc
hans Opstandelsis delactighed / Ved
den samme din Søn vor Verre Jhes-
sum Christum Som met / etc.

Oc vnder tiden denne.

Herre Gud Dimmelske Fader /
som aff din faderlige naade / haff-
uer ick spart din endarne Søn /
men haffuer giffuit hannem i døden /
och heden

oc heden paa Baarffit / Wi bede dig /
giff den hellig Aand i vore hjerter /
at wi met saadan Naade hiertelige
trøste oss / oc tage oss vare frem i for
synden / oc bere taalmodelige huad
som helst faar pine du sticker oss til / at
wi kunde formedelst hannem leffue
met dig euindelige / Amen.

Epistelen Philippen. II.

Kære Brødre. Huer vere
bed det sind / lige som oc
Jesus Christus vaar / Huil-
cken / alligeuel at hand vaar
i Guddommelig Skickelse /
da holt hand det icke for it
Koff at vere Gud lig / Men
hand fornedrede sig selff / oc
tog en Tienerts skickelse paa /
oc bleff lige som it andet men-
nisse /

niske / oc befundē som it Men-
niste i sin skickelse / Hand for
nedrede sig selff / oc bleff lydig
indtil Døden / ia til Døden
paa Kaarssset. Der faare haff-
uer oc Gud ophøyet hannē /
oc haffuer giffuit hannem it
Naffn / sō er offuer alle naffn /
Alt i Jhesu Naffn / skulle alle
deris Kneē / som ere i himmes-
len oc paa Jorden / oc vnder
Jorden / bøye sig / oc alle Tun-
ger skulle bekende / Alt Jhesus
Christus er en Herre / til
Gud Faders øere.

Euangelium Matthei. XXI.

Der

DEr Ihesus oc hans Discip-
cipler de komme nu neer
til Iherusalem til Bethphage/
hoss Oliebierget / Da sende
de Ihesus tho aff sine Disci-
ple / oc sagde til dem / Gaar
bort i den By / som ligger fa-
ar eder / oc strax skulle i finde
en Afseninde bunden / oc ith
Føl hoss hende / Løser dem / oc
fører dem til mig. Oc der sø
nogē taler eder noget til / Da
siger / Herren haffuer dem be-
hoff / saa skal hand strax lade
eder tage dem. Det skede alt-
sammē / at det skulde fuldbrin-
ges / sø er sagt ved Prophe-
ten /

ten/ som siger / Siger Zions
Daatter/ See / din Kong kō=
mer til dig factmodig / oc ri=
der paa en Afsen / oc paa den
vndertuingt Afsenindis Føl.
Discipline ginge hē / oc gior=
de som Ihesus befalede dem/
oc hente Afsenindē oc Føllet/
Oc lagde deris fleder der paa
oc sette hannem der paa. Oc
mange aff Folck et bredde fle=
der paa veyē. De andre hug=
ge grene aff Træene/ oc strød=
de dem paa veyen. Men Fol=
cket / som gick saare oc fulde
effter/ robte/ oc sagde/ Hosia=
na Davids Søn/ Loffuit ve=
re den

re den som kommer i Herrës
Naffn / Hosianna i det høye.

Paa Skæer torsdag.

Collect.

Herre Gud himmelske Fader / wi
tacke dig for din store Naade / at
du formedelst din Søn haffuer
sticket saadant it maaltid / at æde
hans Legeme oc dricke hans Blod /
Wi bede dig / vnd off formedelst din
hellig Aand / at wi icke wuerdelige bru
ge samme gaffue / men at wi bekende
vor synd / oc staa der vdaß / ochaa
oc tro syndens forladelse formedelst
Christum / oc i tro kœrlighed vore fræ
dag til dag / saa lenge til wi bliffue
euindelige salige / formedelst **W**ris
stum Ihesum / din Søn vor Verre /
Amen.

Epistelen I. Corinth. XI.

Kære Brødre / Jeg anam
mede det aff Herren / som
ieg haff

ieg haffuer giffuit eder / Thi
at vor Herre Ihesus / i den
nat som hand bleff forraad/
tog hand Brødet / tackede / oc
brød det / oc sagde / Lager / æ=
der / det er mit Legeme / som
brydis for eder / Det gører i
min Hufommelse. Disligist
oc saa Kalcken / effter Nad=
ueren / oc sagde / Denne Kalck
er det ny Testamente i mit
Blod / Det gører / saa offte so
i det dricke / i min Hufomel=
se. Thi saa offte som i æde aff
dette Brød / oc dricke aff den=
ne Kalck / da skulle i forkynde
Herrens død / indtil hand
fom=

kommer / Huo som nu æder
wuerdelige aff det Brød / eller
dricker aff Herrës Kalck / häd
er skyldig i Herrens Legeme
oc Blod. Men huert Mennis-
ke skal pröffue sig selff / oc æde
saa aff dette Brød / oc dricke
denne Kalck. Thi huo som æ-
der oc dricker wuerdelige / häd
æder oc dricker sig selff Dom-
men / der met at hand icke gør
forskæl om herrens Legeme.

Euangelium Luce. XXI.

DE der stunden kom / sette
Ihesus signed / oc de Tolff
met hannem / oc hand sagde
K til

til dem / Mig haffuer hierteli-
ge forlæget / at dede dette Paas-
felam met eder / for end ieg li-
der. Thi ieg siger eder / at ieg
skal her effter icke mere dede der
aff / indtil det bliffuer fuldkom-
met i Guds rige. Oc hand tog
Kalken / tackede oc sagde / Ta-
ger denne / oc deler hannem ib-
lant eder / Thi ieg siger eder /
Jeg skal icke dricke aff det som
vorer paa Vintroe / for end
Guds rige kommer. Oc hand
tog Brødet / tackede oc brød
det / oc gaff dem det / oc sagde /
Det er mit Legeme / som bliff-
uer giffuit for eder / det gører
til min

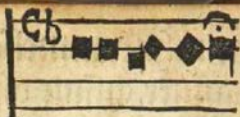
til min Hukommelse. Lige saa
oc Kalcken / effter Nadueren
oc sagde / Dette er det ny Testa
mētis Kalck i mit Blod / som
bliffuer vdygdet for eder.

En Formaning faar Alteret
til dem / som ville anamme
Christi Legem oc Blod.

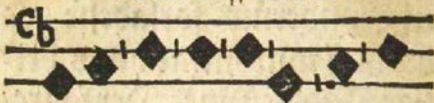
Vla det færiste vëner Chris
ti / at i rettelige oc verdelige
funde anamme det Hønyer
dige Sacrament / da bør eder
disse tho ting her besønderlige
at vide / som er huad i skulle
tro oc gøre. Disse ord Chri
stus sagde / Det er mit Legem /
som giffuis for eder / Itē det er
A g mit

mit Blod / sō vdgjdis for eder
til Syndernis forladelse / skul
le i suldkommelige tro saa at
vere i sandhed / at Iesus Chri
stus er der selfs til stede met sit
Legem oc Blod i Sacramen
tit effter Ordsens lydelse. Der
nest skulle i oc saa tro aff Chri
sti Ord / Til Syndernis forla
delse / at Ihesus Christus
skēckte eder sit Legem oc Blod
til en stadfestelse / paa alle
eders Synders forladelse.
Paa det siste skulle i oc gør
Christi befalning fyllist der sō
hand saa biuder eder sigendis.
Lager hen oc æder det / Item
dricker alle her aff / Item dette

gøre i min hukommelse. Thi
hand haffuer giffuit oss sit Le-
gem oc Blod at æde oc dricke
til Synderis forladelse / oc
der hoss ihukomme hans hel-
lige Død oc Pine. Der faare/
naar i saa tro disse Christi ord
oc gøre effter denne hans be-
falning / saa eret ret præffue-
de / som Paulus siger / Oc ver-
delige kunde æde Christi Lege-
me oc dricke hans Blod til e-
ders Synders forladelse. Der
til giffue eder Gud Fader sin
naade ved samme Jhesum
Christum vor Herre / oc der
om ville wi bede sigendis aff
hiertet / Fader vor du som.

Fader oss bede.

Fader vor du som est i Him-

melē/Helligt worde dit Raffe

tilkōme dit Rige/worde din vi

lie her paa Jordē sō hand er i

Cb

Himmelen / giff oss i dag vore

Cb

daglige Brød oc forlad oss vor

Cb

skyld som wi forlade vore skyl-

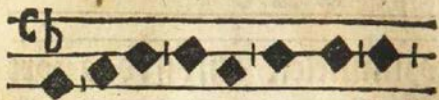
Cb

dener / Leed oss icke vdi fristel-

Cb

se / Men frels oss fra ont. Amē.

Statim Accepto pane.

Vor Herre Jesus Christus i

den nat der hand bleff forraad

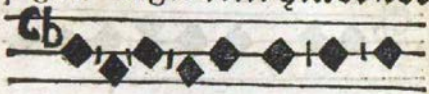
Tog hand brødet tack ede oc

brød det / gaff sine Discipler oc

sagde/ Tager dette hen oc æde

red det er mit legom /som giff

ues for eder det gøre i min

hufommelse.

Accepto Calice.

Yige saa tog häd oc kalcken eff=

ter afftens maltid tackede gaff

dennom oc sagde / Drieker als

le der aff dette er det ny Testa=

mentis kalck i mit blod det sö

Cb

blisfuer vdgdydet for eder til syn

Cb

dernis forladelse / dette gærer

Cb

saæ offte som i dricke i min hu-

Cb

kommelse.

Herren vere met eder.

Lader oss bede.

Collect.

Wi tacke dig Verre Almectigste
Gud / at du met disse salige gaff-
uer haffuer off vederqueget / Nu
bede wi din barmhertighed / at du las-
der denne samme gaffue off ret bekom-
mis / til vor Troes styrckelse paa dig / oc
til en brendendis Eerlighed imellem off
indbyrdis / for din Søn Ihesu Christi
vor Derris skyld / Amen.

Velsignelse offuer Folcket.
effter Messen.

Verren velsigne dig oc beuare dig /
Oc ver dig naadig / Verren loethe sit
Nasiun paa dig oc giffue dig fred.

En tacksigelse paa Ende saar
Alteret effter Christi Naduere / ved sig
selff / effter Ordinantzens lydelse.

D Gud wi tacke ocloffue dig / Ved
din Søn Christ vor Verre / for al
le dine gaffuer oc godhed / som du
beniser off here / Met meget gaat som
du formerer / oc altid off saa vel for seer /
Thi bør dig prüss oc æere. Som

kunde vere en ny Dey / lige som
i ere vsurede. Thi wi hassue
oc it Paaskelam / som er Chri-
stus / offret for oss. Der saare
lader oss holde Paaste / icke i
den gamle Surden / oc icke i
ondskaffs oc skalkheds Sur-
den / Men i Renheds oc Sand-
heds søde Dey.

Euangelium Marci. XVI.

DEN Sabbathen vaar for-
gangen / da købte Maria
Magdalena / oc Maria Jaco-
bi oc Salome dyrebar sing-
rilse / at de skulde kōme / oc sal-
ue hannem. Oc de komme til
Grassuen

Grassuen paa en aff Sabba-
therne meget aarle / der Soel
opgick. Oc de sagde til huer
andre / Huo skal velte oss ste-
nen fra dorren paa Grassuen?
Oc de saae der hen / oc bleffue
var at Stenen vaar affuelte/
Thi hand vaar meget stor. Oc
de ginge ind i grassuē / oc saae
en dreng side ved den høyre
haand / hand haffde it langt
huit Klede paa / oc de bleffue
forferdede. Da sagde hand til
dem / forferdis ick. I lede eff-
ter Ihesum aff Nazareth den
Kaarsseste hand er opstanden/
oc er ick her / See der / den
Sted/

Sted / som de lagde hannem.
Saa gar bort oc siger hans
Disciple det / oc Peder / At
hand skal gaa hen saar eder
til Galileam / Der skulle i see
hannem / som hand haffuer
sagt eder.

Anden Paaske dag.

Collect.

Gud som i Paaske høytid haff-
uer giffuit verden lægedomme/
Wi bede fuldkom dit folck met
de hemmelske gaffuer / At de maatte
faa den fuldkommelige frihed / oc for-
bedre sig til det enige lif / Ved vor Her-
re Ihesum Christum som met dig leff-
uer / oc regnerer en sand Gud. et c.

De vnder tiden denne.

Mære Gud himmelske Fader /
som haffuer obenbaret din Søn
saar de tho Disciple som ginge
til Ema

til Emanus / Wi bede dig du vilde for-
medelst dit Ord oc hellig Aand oc saa
opluse vore hjerter / at wi kunde bliff-
ue stadige oc fast i troen / oc bliffue
hart ved dit Ord / oc det slittelige häd-
le / Paa det at end dog wi effter Christi
Exempel skulle meget ont lide her
paa Jorden / at wi dog hassue en viss
tröst aff dit Ord / oc den beholde til wi
bliffue formedelst din Søn effter dette
leffnet opnaecte til det ewige liff / Amen.

Epistelen Actor. X.

DA oplod Peder sin Münd /
oc sagde / Nu befunder ieg
i sandhed / at Gud anseer ick
personer / Men huo som han-
nem frycter oc gør ret hand-
er hannem tacknemmelig i
blant alle honde folk. I vide
vel aff den predickten / so Gud
sende

sende til Israels børn oc loed
forkyndte Fred / ved Ihesum
Christum (huilcken som er
en Herre offuer alting) det sø
skede igennem det gantske Jø
diske land / oc begyntis i Ga
lilea effter den daab / som Jo
hannes predicckede / huorle
dis Gud saluede den samme
Ihesum aff Nazaret met den
hellig Aand oc krafft / den sø
drog omkring oc gjorde vel oc
helbredede alle / som vaare off
uerfaldne aff Dieffuelen / thi
Gud vaar met hannem. Oc
wi ere Vidne til alt det / som
hand gjorde i Jøde land oc

Lij vdi Jez

odi Jerusalem. Den sloge de
ihiel/ oc hengde hannem paa
it Trøe. Den samme opuecte
Gud paa tredie dag / oc loed
hannem obenbaris / icke alt
Folcket / men oss / som ere sør
vdualde Vidne aff Gud / wi
som ode oc drucke met han-
nem / effter at hand er opstan-
den fra de Døde / oc hand bød
oss / at predicke saar Folcket /
oc vidne / at hand er besticket
aff Gud de Leffuendis oc de
Dødis Dömere. Om denne
vidne alle Propheter / at alle
de som tro paa hannem / skul-
le ved hans naffn haffue syn-
dernes forladelse. Euan-

See / tho aff dem ginge
 samme dag til en By / so
 vaar tryssinds tiue agre longt
 fra Jerusalem / oc kaldis E-
 maus / Oc de talede met huer
 andre om alt dette som vaar
 skeet. Oc det begaff sig / der de
 saa talede oc bespurde sig met
 huer andre / kom Ihesus til
 dem / oc vandrede met dem /
 Men deris Dyen huldis til /
 at de kende hannem ick. Oc
 hand sagde til dem / Huad er
 det saar tale / som i handle
 mellem eder paa Veyen / oc
 ere bedrøffuede ? Da suarede
 I iij en aff

en aff dē som hed Cleophas /
oc sagde til hannem / Est du
alene iblant de frēmede i Je-
rusalem / som icke veed / huad
som i disse dage er skeet der
vdi: Oc hand sagde til dem /
huad er det? De sagde til hā-
nem / Det / om Ihesu aff Na-
zareth / huilcken som vaar en
Propheete / mechtig i Gernin-
ger oc Ord / saar Gud oc alle
Folck / huorledis vore ypper-
ste Prester oc Dffuerste ant-
uordede hannē hen / til Død-
zens fordømmelse / oc kaars-
feste hannem. Oc wi haas-
bedis / at hand skulde forløst
Israet

Israel. Oc offuer alt dette / er
i dag den tredie dag / at dette
skede. Der hassue oc nogle
forferdet oss aff voris Quin-
der / de vaare aarle hoss Grass-
uen / oc funde icke hans Lege-
me / Kome oc sige / at de saae
en Engle syn / huilcke der sige /
hand lessuer. Oc nogle aff oss
ginge bort til Grassuen / oc
funde det saa / so Quinderne
sagde / Men hannem funde
de icke. Oc hand sagde til de /
Di Daarer oc senhiertede / til
at tro alt det / so Propheete-
re hassue sagd / Skulde Chri-
stus icke lide saadant / oc ind-

gaa til sin herlighed? Oc hād
begynte fra Mose oc alle Pro
pheter / oc lagde dem alle
Scriffter vd / som vaare sag
de om hannem. Oc de kom
me nær til Byen / der de gin
ge til. Oc hand loed som hād
vilde gaa lenger / Oc de nød
de hannem til / oc sagde / Bliff
hoss oss / Thi det stunder til
afften / oc dagen er forløben /
Oc hand gick ind at bliffue
hoss dem. Oc det skede / som
hand sad met dem til Bordz /
Tog hand Brødet / tackede /
brød det / oc gaff dem det. Oc
bleffue deris øyen obnede / oc
de fen

de kende hannem / Oc hand
forsuant saar dem. Oc de sag
de til huer andre / Vrende ick
vort hierte i oss / der hand ta
lede met oss paa veyen / oc der
hand oploed oss Scrifften.
Oc de stode op / i den samme
stund / oc vende til Jerusale
migen / oc funde de Elleffue for
saleder / oc dem som vaare hos
dem / huilcke der sagde / Her
ren er visselige opstanden / oc
obenbaret Simoni. Oc de
opregnede saar dem / huad so
vaar skeet paa veyen / oc hu
orledis hand bleff kent aff
dem / i det / at hand brod Bro
det.

Tredie Paaske dag.

Collect.

D Almectige Gud / som altid for-
øger din Mennighed met ny
Christnis formerelse / Vnde dine
Tienere at beholde det Sacrament i
lessuendet som de i Troen haffue vnd-
fanget / Ved vor Herre Jesum Chris-
tum / som met dig / etc.

De vnder tiden denne.

A Almectige Gud / du som formes-
delst din Søns død / gjorde
Synden oc Døden til intet / oc
formedelst hans opstådelse / igen for-
de wskyldighed oc det euige lif / paa
det wi skulde forløsiss aff Dieffuelens
pold / oc lessue i dit Rige / forlene oss at
wi kunde tro saadant aff gantske hjer-
te / oc bliffue bestandige i denne tro / al-
tid prise oc tacke dig / formedelst den
samme din Søn Ihesum Christum
vor Herre / Amen.

Epistelen Actor. XIII.

Paulus

Paulus sagde til Jøderne.
I Mend / køere Brødre / i
børn aff Abrahams slect / oc
de som frycte Gud iblant
eder / til eder er denne Salig-
heds ord send. Thi de som bo
i Jerusalem oc deris Dffuer-
ste / effterdi de ickē kende Den-
ne / en heller Propheternis
røst (som bliffue loesde alle
Sabbather) da fuldfomme-
de de dem met deris Dom.
Oc alligeuel at de funde ingē
døds Sag met hannem / saa
bade de dog at Pilatus vilde
lihielsla hannem. Oc der de
haffde fuldfommet alting / sō
er screff-

er screffuit om hannem / da
toge de hannem aff Troet / oc
lagde hannem i en Græff. Men
Gud opuecte hannem fra de
Døde / oc hand obenbaredis
mange dage / saar dem / som
ginge met hannem op aff
Galilea til Jerusalem / huil-
cke som ere Vidne til Folcket.
Oc wi forkynde eder oc saa
det løffte / som skede til vore
Fedre / At Gud haaffuer / oss /
deris børn / det suldkommet /
I det hand opuecte Jesum.

Euangeli. Luce. XXIIII.

DEr Disciplene de talede
om hannem / da traadde
Ihesus

Jhesus selff / mit iblant dem /
oc sagde til dem / Fred vere
met eder. Da forferdedis de
oc frøctede sig / oc mente / at de
saae en Aand. Oc hand sag-
de til dem / Hui ere i saa for-
ferdede? Oc hui komme saa-
danne tancker i eders hjerter?
Seer mine Hender oc mine
Føder / Det er ieg selff / Fin-
der paa mig oc seer / Thi en
Aand hassuer ickē Kød oc
been / som i see / at ieg hassuer /
Oc som hand det sagde / visde
hand dem Hender oc Føder.

Oc der de end nu ickē trode
saar gløede oc forundrede sig /
da sag-

da sagde hand til dem / Haff-
ue i her noget at æde? Oc de
lagde it stycke aff en stegt Fiske
faar hannem oc hunnig ka-
ge / oc hād tog det / oc oed saar
dem. Oc hand sagde til dem /
Det er den Tale / som ieg sag-
de til eder / der ieg end nu
vaar hoss eder / Thi det skal
altsammen fuldkommenis / sö
er scressuit om mig i Mose
Lou / i Propheter oc vdi Psal-
mer / Da oploed hand deris
forstäd / at de forstode Scriff-
ten / oc sagde til dem / Saa er
det scressuit / oc saa skulde Chri-
stus lide / oc opstaa / fra de
Døde

Døde tredie dag / oc lade pre-
dicke i sit Raaffn / Penitēse oc
Syndernis Forladelse / iblāt
alle Folck / oc begynde i Jeru-
salē. Oc i ere vidne til alt dette

Den I. Søn, effter Paaste.

Collect.

Armhertige euige Gud Him-
melske Fader / du som ydmygede
din elskelige Søn indtil Raarf-
sens død / Paa det hand skulde oprette
oc forløse verden / som laa fordorffuen
oc fordømt / Giff dine tro Menniske /
at huilcke du nu hassuer forløst fra
døde / de kunde glæde sig met dig euin-
delige / formedelst den samme din
Søn Ihesum Christum som met / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / wi
tacke dig for din store oc vsigeli-
ge naade / at du hassuer formes-
delst din Søn oss til trøst oc syndernis
forladelse

förladelse/indsat det hellige Euange-
lium oc de høyuerdige Sacramenter/
Wi bede dig / giff den hellig Aand i
vore hjerter/paa det wi kunde aff hier-
tet tro dit Ord / oc formedelst de hellig-
ge Sacrament dag fra dag styrcke vor
tro / til wi bliffue endelige salige / Ved
Ihesum Christum din Søn vor Her-
re/Amen.

Epistelen I. Johan. V.

MIn alderkøeriste / Alt det
som er fød aff Gud / off-
ueruinder Verden / oc vor
Tro er den Seyer / som haff-
uer offueruundet Verden.
Oc huo er den sö offueruin-
der Verden / vden den som
troer / Alt Ihesus er Guds
Søn? Denne er den / som kö-
mer/met Vand oc Blod / Jes-
sus Chris

sus Christus / Icke met Vād
alene / men met Vand oc
Blod. Oc det er Vanden / sō
vidner / at Vanden er sand-
hed. Thi de ere tre som vidne
paa Jorden / Vanden oc Vād
oc Blod / oc de tre ere it tillsā-
men. Er det saa at wi anam-
me Menniskens vidnisbyrd /
Da er Guds Vidnisbyrd
storre / Thi det er Guds vid-
nisbyrd / som hand vidnede
om sin Søn. Huo som tror
paa Guds Søn / hand haff-
uer dette vidnisbyrd hoss sig.
Huo som ickē tror Gud / hād
hør hannem til en Løgnere /

M

thi

thi hand tror icke det Vidnis-
byrd / som Gud vidner om sin
Søn. Oc dette er det vidnis-
byrd / at Gud hassuer giffuit
oss det euige Liff / oc dette Liff
er i hans Søn. Huo sø hass-
uer Guds Søn / hand hass-
uer Liffuit / Huo som icke
hassuer Guds Søn / hand
hassuer icke Liffuit.

Euangeli. Johannis XX.

1° 2° 3° 4° 5° 6° 7° 8° 9° 10° 11° 12° 13° 14° 15° 16° 17° 18° 19° 20° 21° 22° 23° 24° 25° 26° 27° 28° 29° 30° 31° 32° 33° 34° 35° 36° 37° 38° 39° 40° 41° 42° 43° 44° 45° 46° 47° 48° 49° 50° 51° 52° 53° 54° 55° 56° 57° 58° 59° 60° 61° 62° 63° 64° 65° 66° 67° 68° 69° 70° 71° 72° 73° 74° 75° 76° 77° 78° 79° 80° 81° 82° 83° 84° 85° 86° 87° 88° 89° 90° 91° 92° 93° 94° 95° 96° 97° 98° 99° 100°
DEN samme Sabbath at
aasten der Disciplene vaa-
re forsamlede oc dørrene vaa-
re tillucte / aff frøcte / for Gæ-
derne / da kom Ihesus / oc
traadde

traadde mit ind oc siger til
dem / Fred vere met eder. Oc
som hand det sagde / visde
hand dem Henderne / oc sin
Side. Da bleffue Disciplene
glade / at de saae Herren. Da
sagde Jesus atter til de Fred
veremet eder. Lige som Fa-
deren vdsende mig / saa sen-
der ieg eder. Oc der hand det
sagde blesde / hand paa dem /
oc siger til dem / Anammer
de hellig Aand / Huilcke i for-
lade synderne / dem ere de for-
ladne / Oc huilcke i beholde
dem / dem ere de behuldne. Oc
Thomas en aff de Tolff / som

M ij

kaldis

Kaldis Tuilling / vaar icke
hoff dem / der Jhesus kom.

Da sagde de andre Disciple
til hannem / wi saae Herren.

Da sagde hand til dem / Vde
saa er / at ieg seer Nafflegaff-

uene i hans Hender / oc stin-

ger min Finger i Nafflegaff-

uene / oc stinger min Haand i
hās Side / da vil ieg icke tro.

De otte dage der effter / vaare
atter hans Disciple der inde /

oc Thomas met dem / Jhesus
kommer der dørrene vaare

tillucte / oc staar mit iblant
dem / oc siger / Fred vere met
eder. Der effter siger hand til
Thomas /

Thoma / Reck din Finger
hid / oc see mine Hender / oc
reck din Haand hid / oc sticck
hende i min Side / oc ver ickē
vantro / men tro. Thomas
suarede / oc sagde til hannem /
Min Herre oc min Gud. Je-
sus siger til hannem / Effterdi
du hassuer seet mig Thoma /
da trode du / Salige ere de so
icke see / oc dog tro. Ihesus gi-
orde oc mange andre Legen-
saar sine Disciple / som ickē
ere screffne i dēne Bog. Men
disse ere screffne / at i skulle
tro / Ihesus er Christus /
Guds Søn / oc at i skulle hass
M iij ue Liff=

ne Liffuit formedelst Troen/
i hans Raffn.

Den II. Søn. effter Paaste.

Collect.

O Gud som haffuer opret den ligz
gende Verden / met din Søns for
nedring / Giff dine tro Christne en
euig frøyd / at du vilde lade dem oc nyz
de de euige glæder / der du haffuer /
frjyd fra den euige dødsfald / Ved den
samme vor Herre Jesum Christum /
som met dig leffuer oc regnerer / etc.

De vnder tiden denne.

HÆre Gud Dimmelske Fader /
som aff din faderlige godhed
haffuer kommet off elende men
niste ihu / oc set din Kære Søn til en
Wyrde offuer oss / icke aleniste at føde
off met sit Ord / men oc saa at besterme
off mod Synden / Døden oc Dieffues
len / Wi bede dig / giff oss formedelst
din hellig Aand / at lige som denne
Wyrde kender oss oc tager vor nød til
sig / at wi oc saa i ligemaade kende han
nem / oc

nem / oc holde oss til hannem / oc søge
hielp oc trøst hos hannem / oc aff
hiertet effter følge hans røst / oc ved
hannem bliffue salige euindelige / A.

Epistelen. I. Pteri. II.

Rære Brødre / Effterdi at
Christus hassuer oc ledet
for oss / oc ladet oss it Exem-
pel / At i skulle efftersølge hans
fodspor. Huilcken som gjorde
ingen Synd / Der er oc icke
funden suig i hans Mund.
Huilckē der icke bandede igē
der hand bleff bandet / icke
truede / der hand leed / Men
hand sette det ind til den / som
bømer rettelige / Huilcken
som selff Offrede bore Syn-
der / paa

der / paa sit Legeme / paa Trøe
et / Paa det wi skulde vere døde
de fra Synden / oc leffue i Ret
ferdighed / Formedelst hues
Saar i ere bleffne helbrede /
Thi at i vaare lige som vilds
farēde Faar / Men i ere Om
uende til eders Siels Hyrde
oc Biscop.

Euangelium Johannis. X.

Jhesus sagde til Jøderne /
Jeg er en god Hyrde. En
god Hyrde lader sit Liff for
Faarene. En leye Suend / sö
icke er Hyrde / huilcke Faare
ne icke høre til / seer Bliffen
komme /

Komme/oc forlader Faarene/
oc flyer oc Bliffuen griber oc
atspreder Faarene/Men leye
Suendē flyer / thi hand er en
leye Suend/oc acter Faarene
inted. Jeg er en god Hyrde/
oc kender mine / oc ieg kendis
aff mine. Lige som min Fa-
der kender mig / oc ieg kender
Faderen/ oc ieg lader mit Liff
for Faarene. Oc ieg haßfuer
end andre Faar/de ere ickē aff
denne Sti/Oc de samme skal
ieg føre Hid/ oc de skulle høre
min røst / Oc der skal bliffue
en Hiord oc en Hyrde.

Den III. Søn. effter Paaske.

Collect.

Gud som nu lader betee dit sandhedz liuss for de vildfarende at de maatte igen komme til sandhedz Dey / Giff alle som regnis at vere Christne / at forsmaa de tingist som ere emod det Christelige Nassn / oc at legge sig effter de tingist som dig behager / Ved vor Herre Ihesum Christum / som met dig leffuer oc / etc.

Der vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / som Nass din faderlig godhed / holder oss dine Børn vnder Riset her paa Jorden / paa det wi skulle vere din enbarne Søn lige baade i pinē / oc der nest i herlighed / Wi bede dig / trøst oss i fristelse oc kaarsfit / met din hellig Aand / at wi ick falde i Mishaab / men at wi stadfestelige forlade oss paa denne din Sønns foriettelse / at det skal ick vare en liden stund / oc da skal effterfølge euige glæde / paa det wi kunde i taalmodighed met dette haab offuerwinde al wlycke / oc ved Christum bliffue euige salige / Amen.

Epi

Kære Brodre / Jeg forma-
 ner eder / som Fremmede
 oc Vdledinge / at i holde eder
 fra k delig beg ering / som
 stride mod Sielen / Oc haff-
 uer en god omgengelse iblant
 Hedningene / Paa det / at de
 som tale ilde paa eder / lige s 
 om Misdedere / k de see eders
 gode Gerninger / oc prise
 Gud / naar det k mer nu til
 dagen. Verer al Menniskelig
 Skick vnderdanige / for Her-
 rens skyld / Vere sig Kon-
 gen som den  ffuerste / eller
 H ffuismend som de der v 
 sendis

sendis aff hānem / Thi heffn
offuer Misdedere / oc de Frō-
me tilloff. Thi det er Guds
vilie / at i skulle met velger-
ninger tilstoppe de daarlige
Mennistis vanuittighed /
Som de der ere Fri / Oc icke
som i hassde Friheden til ond-
skaffs skiul / men som Guds
tienerer. Gører huer mand
dere. Elsker Brødrene. Fryc-
ter Gud / dærer Kōgen. I tie-
nere / verer Herrene vnder-
danige met al Fryct / icke ale-
niste de gode oc milde / men
ocsaade vnderlige. Thi det er
Naade / der som nogen for-
drager

drager ont / oc lider wret for
sin Samuittigheds skyld
til Gud. Thi huad er det for
en Koess / der som i lide hug
for eders misgerninger skyld?
Men naar i lide oc taale for
Belgerninger skyld / det er
Naade hoss Gud.

Euangelium Johannis XVI.

Jhesus sagde til sine Dis-
ciple. Om en liden stund /
da skulle i icke see mig / oc at-
ter om en liden stund / saa skul-
le i see mig / thi ieg gaar til
Faderen. Da sagde nogle
aff hans Disciple til huer an-
dre /

dre / Huad er det / at hand si-
ger til oss / Om en lidē stund /
da skulle i icke see mig / oc at-
ter om en liden stund / da skul-
le i see mig / Oc at ieg gaar til
Faderen ? Da sagde de / At
hād siger / Om en lidē stund ?
Vi vide icke / huad hand ta-
ler. Da merckte Jhesus at de
vilde spørre hannem at / oc
hand sagde til dem / Der om
spørre i iblant huer andre at
ieg sagde / Om en lidē stund /
da skulle i icke see mig / oc at-
ter om en lidē stund / da skul-
le i see mig. Sandelige / san-
delige / Jeg siger eder / I skulle
græde

græde oc hyle / Men Verden
skal glæde sig / Oc i skulle vere
bedrøffuede / Dog skal eders
bedrøffuelse omuendis til
glæde. En Quinde / naar hun
føder / da haffuer hun bedrøff
uelse / Thi hēdis time er kom=
men. Men naar hun haffuer
født Barnet / da tencker hun
icke mere paa den nød / for dē
glæde skyld at mēnisket er fød
til Verden. Oc i haffue nu oc=
saa bedrøffuelse / Men ieg vil
see eder igen / oc eders hierte
skal glæde sig oc der skal in=
gentage eders glæde fra eder.

Den III. Søn. eff. Paaske.

Collect.

D. Gud

O Gud som bestaffer de tro Christ-
ne / sind til din vilie / Lad dine
folck elske det du binder / oc det bes-
gere som du loffuer / At vore hjerter
maatte blant denne Verdens omstiff-
telighed der vere stadige / huor de san-
de glæde findis / Ved vor Herre Je-
sum Christum / som met dig leffuer oc
regnerer en sand Gud / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / som
haffuer formedelt din Søn / loff-
uit oss den hellig And / at hand
skal straffe Verden / for Synd / Ketfer-
dighed oc Dom / Wi bede dig / opliust
vore hjerter / at wi bekende vore Syn-
der / oc ved troen til Christum komme
til den euige Ketferdighed / oc at wi
gribe til denne trøst i al vor nød oc fris-
telse / at Christus er en Herre offuer
Dieffuelen Døden oc alting / oc at
hand vil met sin Naade hielpe oss aff
al wlycke / oc gøre oss salige euindel-
ge / Amen.

Epistelen Jacobi I.

Acere

Rære Brødre / Alle gode
gaffuer / oc alle fuldkom-
ne Gaffuer komme offuen-
ned / aff Liusens Fader / hoss
huilcken der er ingen omstiff-
telse eller foruendelse met
Lius oc Mørck. Hand fødde
oss effter sin vilie / formedelst
Sandheds ord / At wi skulde
vere dē første grøde aff hans
Creature. Der saare / fære
Brødre / skal huert Menniske
vere snar til at høre / Oc lang-
som til at tale / oc langsom til
brede / Thi Menniskens bre-
de gøre ickē det som ret er saar
Gud. Der saare da afflegger

R al Brenz

al Brenlighed oc al Ond-
skaff / oc anammer Ordet
met factmodighed / som er
plantet i eder / huilcket der
kand gøre eders Siele salige.

Euangelium Johannis. XVI.

JHESUS sagde til sine Dis-
ciple / Nu gaar ieg hen til
den / som mig vdsende / oc in-
gen aff eder spør mig at / hu-
ort gaar du hen? Men fordi
at ieg talede dette til eder / da
er eders hierte sorgesult. Mē
ieg siger eder sandhed / Det er
eder gaat / at ieg gaar bort.
Thi at gaar ieg ickē bort / da
kommer

Kommer Trøsteren icke til
eder. Men gaar ieg bort / da
vil ieg sende hannem til eders.
Oc naar hand kommer / da
skal hand straffe Verden / for
Synd / for Ketsferdighed / oc
for Dom. For Synden / at de
tro icke paa mig. Oc for Ket-
ferdighed / At ieg gaar til Fa-
deren / oc i see mig icke Len-
ger. For Dommen / at denne
Verdes Første er dømt. Jeg
haffuer end nu meget at sige
eder / Men i kunde icke bære
det nu. Men naar den Sand-
heds Aand kommer / den skal
lede eder i al Sandhed. Thi

Hand skal icke tale aff sig selff/
men huad hand hører / det
skal hand tale / oc huad tilkō=
mendis er / skal hand vorkyn=
de eder. Den samme skal for=
klare mig / thi hand skal tage
det aff mit / oc forkynde eder.
Alt huad Faderen haffuer /
det er mit / Der faare sagde
ieg / Hand skal tage det aff
mit / oc forkynde eder.

Den V. Søn. effter Paaste.

Collect.

O Gud aff huilcken alt gaat vð=
gaar / Giff dine ydmyge Christe=
ne / at wi maatte met din indsky=
delse tencke de tingist / som ere retskaff=
ne / Oc de samme met din regerelse
fuldkomme / Ved vor Herre Ihesum
Christum

Christum / Som met dig leffuer oc
regnerer / en sand Gud et c.

Der vnder tiden denne.

Hære Gud himmelske Fader /
som haaffuer til sagt oss formes
delst din Søn / at huad wi bede
om ihans Naaffn / det vilt du giffue /
Wi bede dig / beholt oss ved dit Ord /
giff oss din hellig Aand / som kand re-
gere oc lede oss effter din villie / Venare
oss fra Dieffuelens Rige / Fra falske
lerdomme oc vrange Guds tienster /
Venare ocsaa vort liff oc leffnet fra al
wlycke / giff oss din velsignelse oc fred /
at wi kunde i alle maade befinde din
hielp / at wi kunde baade her oc der til
euig tid loffue oc prise dig / som vor
naadige Fader / Ved vor Herre Ihesu
um Christum din kære Søn / Amen.

Epistelen Jacobi. I.

Kære Brødre / I skulle gøre
effter Ordet / oc icke ale-
niste høre det / met huilcket i
N iij bedrage

bedrage eder selff. Thi der sō
nogen hører Ordet / oc gør
der icke effter / Hand er lige
som en Mand / der bestuer sit
Legemlige Ansicti en Spe-
gel / Thi der hand hæffde bese-
et sig / da gaar hād strax bort /
oc glemmer huorledis hand
baar sticket. Men huo som
seer igennem til frihedsens
fuldkomne Low / oc bliffuer
der vdi / oc er icke en forglem-
melig Tilhørere / men gør
der effter / hand bliffuer salig
i sin gerning. Der som nogen
iblant eder lader sig tycke / at
hand tien Gud / oc spøeger
icke sin

icke sin Tunge / men forfører
sit hierte / Hans Gudstien-
ste er forfengelig. En reen oc
wbesmittet Gudstieste saar
Gud Fader / er / at besøge de
Faderløse oc Viduer i deris
bedrøffuelse / oc holde sig wbes-
smittet fra Verden.

Euangelium Johannis. XVI.

Jhesus sagde til sine Dis-
ciple / Sandelige / sandeli-
ge / Jeg siger eder / Der som i
bede Faderen om noget i mit
Naffn da skal hand giffue
eder det. Her til haffue i icke
bedet i mit Naffn. Bedet / saa
N iij skulle

skulle i saa / at eders gloede
skal vere fuldkommen. Saa-
dant hassuer ieg talet til eder
ved Ordsprock. Men den tid
skal komme / at ieg skal icke
tale mere met eder ved Ord-
sprock / men obenbare forkynd-
de eder om min Fader. Paa
den samme dag skulle i bedei
mit Naamn. Oc ieg siger eder
icke / at ieg vil bede Faderen
for eder / Thi Faderen elsker
eder selff / der faare / at i elske
mig / oc tro at ieg er vdgangē
aff Gud. Jeg vdgick fra Fa-
deren / oc kom til Verden / Jeg
forlader Verden igen oc gaar
til Faderen. Vdi

201
Vdi Bede dage.

Epistelen Jacobi V.

Kære Brødre / Den ene be-
kende sine synder saar den
anden / oc beder for huer an-
dre. Den Ketsferdigis Bøn
formaa meget / naar hun er
aluorlig. Elias vaar it Men-
niskelike som wi / och hand bad
en Bøn / at det skulde icke reg-
ne / Oc det regnede icke paa
Jorden / i try aar oc sex maa-
nede. Oc hand bad atter igē /
oc Himmelen gaff Regn / oc
Jorden bar sin fruct. Kære
Brødre / der som nogen iblāt

6111
N o eder

eder far vild fra Sandhed / oc
nogen omuender hannem /
Den skal vide / at / huo som
omuende synderen fra sin
venis vildfarelse / hand halp
en Siel fra Døden / Oc skal
skiule Syndernis mangfol-
dighed.

Euangelium Luce. XI.

Oc det begaff sig / at Jhes-
sus hand vaar paa en
sted / oc bad. Oc der hand loed
aff / sagde en aff hans Disci-
ple til hannem / Herre / lær oss
at bede / som Johannes oc
lærde sine Disciple. Da sagde
hand

hand til dem / Naar i bede / da
siger / Vor Fader i Himmelē.
Helligt worde dit Rækn. Til-
komme dit Rige. Worde din
villie / paa Jordē som i Him-
melē. Giff oss altid vort dag-
lige brød. Oc forlad oss vore
Synder / Thi wi oc forlade
alle som oss ere skyldige. Oc
leed oss icke i Fristelse. Men
frelss oss fra det onde. Oc
hand sagde til dem / huileken
er iblant eder / som haffuer en
Ben / oc ginge til hannem om
midnat / oc sagde til hānem /
Kære Ben / len mig try brød /
Thi min Ben er kommen til
mig

mig aff beyen / oc ieg haffuer
inted at legge saar hannem /
Oc hand der inde skulde sua-
re / oc sige / Gør mig ick e wma-
ge / Dørren er nu tilluct / oc
mine Børn ere hoss mig i
Herberet / ieg fand ick e staa
op / oc giffue dig. Jeg siger e-
der / oc der som hād ick e staa
op / oc giffuer hannem fordi /
at hand er hans Ven / Saa
staa hand dog op for hans
wbluelige roben skyld / oc giff-
uer hannem saa mange som
hand haffuer behoff. Oc ieg
siger eder ocsaa / Beder / saa
skal eder giffuis / Leder / saa
skulle

skulle i finde / Bancker paa/
saa skal eder opladis. Thi
huo som beder / hand tager/
oc huo som leder / hand sin=
der / oc huo som bancker paa/
hannem skal opladis. Huor
beder en Søn Faderen iblant
eder om brød / at hand biuder
en Sten der faare? Oc der sö
hand beder hannem om en
Fisck / at hand biuder hannē
en Hugorm for Fisken? Eller
der som hand beder hannem
om it æg / at hand biuder hā=
nem en Scorpion der faare?
Efterdi at i da i / sö ere onde/
kunde giffue eders Børn go=
de gaff

de gaffuer / Meget mere skal
Faderen i Himmelen giffue
den hellig Aand / dem / som
hannem bede.

Vor Herris Ihesu Christi
Dimmelfards dag.

Collect.

O Almectige Gud / Wi bede / vnde
at wi som tro det din enbarne
Søn vore genløfere haffuer paa
dēne dag opfaret til Dimmels / maats
te oc selff Do i Dimmelen met vor hu
ochierte / Ved den samme vor Verre
Ihesum Christum / som met dig / etc.

De vnder tiden denne.

D Ihesu Christe du almectigste
Guds Søn / som est her effter
icke mere paa Jorden arm oc
elendig / mē sider hoss din Faders høys
re side / oc est en Verre offuer al ting /
Wi bede dig du vilt sende oss din hellig
Aand / oc giffue oss fromme Rirctetie
nere / oc bengre dit Ord / Styre oc for
hindre

hindre Dieffuelen oc alle Tyranner/
oc paa Jorden ophold dit Rige velde-
lige til saa lenge alle dine Siende kom-
me vnder dine fødder / oc wi forme-
delst dig offuer Synden / Døden oc
Dieffuelen beholde seyeruinding / A.

Epistelen. Actor. I.

DEn første tale gjorde ieg/
førre Theophile / om alt
det / der Jhesus begynte / baa-
de at gøre oc lære / Indtil den
dag / der hand bleff optagen /
Efter at hand hassde giffuit
Apostlerne (huilcke hand vð-
ualde) befalning / formedelst
den hellig Aand / Huilcke
hand hassde obenbaret sig
lessuendis saare efter sin Pi-
ne / met

ne/met mågfoldige beuisnin-
ger/ oc loed sig see iblant dem
i fyretiue dage / oc taledede met
dem om Guds Rige. Oc der
hand haffde forsamlet dem/
befalede hand dē / At de skul-
de icke vige fra Jerusaleml/
men vie effter Faderens Vøff-
te/huilcket i haffue hørt (sag-
de hād) aff mig / Thi Johan-
nes døbte met Vand / Men i
skulle døbis met den hellig
Aand / icke lenge effter disse
dage. Men de som vaare kom-
ne tilsammen spurde hannē
at / oc sagde / Herre / Vilt du
paa denne tid oprette Isra-
els ri-

els Rige igē? Hand sagde til
dem / Eder bør icke at vide tid
eller stund / huilke Faderē be-
uarede til sin mact / Men i
skulle anamme den hellig
Aand; krafft / som skal kom-
me paa eder / Oc i skulle vere
min Bidne i Jerusalem / oc i
gantse Judea oc Samaria /
oc indtil Jordens ende. Oc
der hād dette sagde / bles hād
opløfft / at de saae der paa / oc
en Sky tog hannem op saar
deris øyen. Oc der de saae eff-
ter hannem / at hand foer op
i Himmelen / see / da stode tho
Mend hoss dem i huide Kloe-

Q

der /

der / huilcke der oc sagde / **I**
Mend aff Galilea / hui staa
i / oc see til Himmelen? Den
ne Jesus / som er optagen fra
eder til Himmelē / skal kom
me / lige sø i hassue seet han
nem fare til Himmelen.

Euangelium. Marci. XVI.

Vaa det siste / der de Elleffue
f sade til Borden / obenbare
de hand sig / oc straffede deris
vantro / oc deris hiertis
haardhed / At de hassde ick
troet dem / som hassde seet hā
nem opstandē. Oc hand sag
de til dē / Gaar bort i al Ver
den / oc

den / oc predicker Euangeli-
um saar alle Creature. Huo
som troer / oc bliffuer døbt /
hand skal bliffue salig / Men
huo som icke troer / hand skal
bliffue fordømt. Oc de Te-
gen / som skulle følge dem / der
tro / ere disse / I mit Naam
skulle de vdriffue Diessle.
Tale met ny Tunger. For-
driffue Hugorme. Oc der sø-
de dricke nogen forgift / da
skal det icke skade dem. Paa
de Siuge skulle de legge deris
hender / sa skal det bliffue be-
dremet dem. Oc Herren / eff-
ter at hand haffde talet met
D ij dem

dem / bleff hand optagen til
Himmelen / Oc sider hoss
Guds høyre haand. Oc de
ginge vd oc predickede alle ste
de / Oc Herrē arbejdede met
dem / oc stadfeste Ordet / ved
metfølgende Tegen.

Den VI. Søn. efft. Paaske.

Collect.

Almæctige ewige Gud / Lad oss
Daltid haffue en Gudelig vilie til
dig / Oc tiene din Maiestat met it
rent herte / Ved vor Herre Ihesum
Christum / som met dig leffuer / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud Dimmelske Fader / wi
tacke dig / at du haffuer forme
delt den hellig Aand / set oss til at
bere Vidnesbyrd om din Eære Søn
vor Herre Ihesu Christo / Wi bede
dig / effterdi Verden kand icke lide sa
dant

Dant vidnesbyrd / oc der faare setter off
til paa alle sider / at du vilst vnde off fris
modighed oc troest / at wi icke fortør
nis aff Kaarsit / men bliffue hart ved
dit vidnesbyrd / oc at wi kunde altid
bliffue funden i den hob / som kender
dig oc din Søn / til saa lenge wi bliffue
endelige salige / Ved Ihesum Chris
stum din Søn vor Herre / Amen.

Epistelen. I. Petri. IIII.

Kære Brødre / Saa verer
nu skickelige oc edrue til
Bønen. Oc haffuer for alle
ting en brødende Kærlighed
indbyrdis / Thi at Kærlig
hed skiuler oc saa Syndernis
mangfoldighed. Vener huer
andre gerne huss vden fnur.
Oc tiener huer andre / huer
met den gaffue / som hand
D ig haffuer

haffuer anammet / som gode
Huffholdere offuer Guds
mangfoldige gaffuer. Der sø
nogen taler / at hand skal tale
det som Guds ord. Der som
nogen haffuer it Embede / at
hand det skal gøre aff den for-
mue / som Gud giffuer / paa
det at Gud fand prisis i alle
ting / formedelst Ihesum
Christum / Huilcken vere vere
oc vold fra ewighed til ewig-
hed / Amen.

Euangeli. Johan. XV. oc XVI.

Iesus sagde til sine Disci-
ple. Naar Trøsteren kom-
mer /

mer / huilke ieg skal sende eder
fra Faderē / sandheds Aand /
som vdgaaer fra Faderen /
hand skal vidne om mig. Oc
i skulle ocsaa Vidne / Thi at i
haffue veret hoss mig aff be-
gyndelsen. Dette haffuer ieg
talet til eder / at i skulle icke
forargis. De skulle sette eder
i Band. Oc den tid skal kom-
me / at huo som ihuelslar eder /
skal mene / hand gør Gud en
Tieniste der med. Oc saadant
skulle de der saare gøre eder /
at de huerecken kender min
Fader oc en mig. Men ieg
haffuer talet dette til eder /

paa det / at naar den tid kom=
mer / i skulle tencke der paa / at
ieg sagde eder det. Oc ieg sag=
de eder ickē saadant aff begyn=
delsen / thi ieg vaar hoss eder.

Paa Pingedag.

Collect.

OGud / som paa denne dag haaffuer
lered de Trois hierter met den hel=
lig Aands opluiffning / Giff oss at for=
staa i den samme Aand / de tingist som
ere retskaffne / Oc at glædis altid aff
hans hvsualelse / Ved vor Verre Jes=
sum Christum / som met dig / etc.

Oc vnder tiden denne.

O Verre Ihesu Christe / du alsom
mectigste Gudz Søn / wi bede
dig / du vilt formedelst dit Ord
giffue din hellig Aand i vore hierter /
at hand kunde regere oc lede oss effter
din villie / oc trøste oss i alle haande faa=
re oc wlycke / Oc i din sandhed mod al
løgē lede oss / paa det wi kunde bliffue
bestans

standige i troen / oc vore i Eerlighed /
oc i alle gode gerninger / oc met it vift
haab til din Naade / som du haaffuer
met din død forhuerffuit oss / gøre oss
euindelige salige / du som regerer met
din Fader oc den hellig Aand / til ewig
tid / Amen.

Epistelen Actor. II.

Der Pingdag vaar fuld=
kommen / vaare de alle
endrectelige tilsammen. Oc
der skede hastelige it Bulder
aff himmelen / som it veldigt
Boer / oc opfyllde det gantste
Huss / som de sade. Oc mand
saa Tunger atskillige paa dē /
som de haaffde verit gloendis /
Oc Hand sette sig paa huer
besynderlige aff dē / oc de bleff=
D v ue alle

ne alle fulde aff den hellig
Aland / Oc begynte at predica
fe met andre Tunger / efter sö
den hellig Aland gaff dem öd
at sige. Oc der vaare Jöder
boendis i Jerusalem / de vaa
re gudfryctige Mend / aff alle
honde Folck / som er vnder
Himmelen. Der denne röst
nu stede / kom Almuen til sä
men / oc de bleffue vnderlige /
Thi huer hörde det / at de ta
ledemet hans Maal. De for
ferdedis alle / forundrede sig /
oc sagde til huer andre / See /
ere icke alle disse / som tale / aff
Galilea? Huorledis höre vi
da / huer

da / huer sit Maal / som wi ere
fødde vdi ? Parther oc Me-
der / oc Elamiter / oc wi som
bo i Mesopotamia / oc vdi Ju-
dea / oc Cappadocia / Ponto
oc Asia / Phrygia oc Pamphi-
lia / Egypten / oc mod Lybie
ende hof Cyrenen / oc Vdlē-
dinge aff Rom / Jøder oc Jø-
dernis Tilhengere / Kreter oc
Araber / Wi høre dem tale
Guds store vnderlige Gers-
ninger / med vore Tunger.

Euangelium Johannis. XIIII.

Ho mig elsker / hand hol-
der min ord / Oc min Fa-
der skal

der skal elske hannem / oc wi
skulle komme til hannem / oc
gøre Holig hoff hannē / Men
huo mig ickē elsker / hand hol-
der ickē mine ord. Oc det Ord
som i høre / er ickē mit / Men
Faderens / som mig vdsende.
Saadant haffuer ieg talet til
eder / den stund ieg haffuer ve-
ret hoff eder. Men Trøsteren
den hellig Aand / huilckē min
Fader skal sende i mit Naamn /
den samme skal lære eder det
altsammen / oc minde eder
paa alt det / sø ieg sagde eder.
Jeg lader eder Fred / min
Fred giffuer ieg eder. Jeg
giffuer

giffuer eder ickē som Verden
giffuer. Eders hierte forser-
dis ickē / oc frøcte sig ickē. I
hørde / at ieg sagde eder / Jeg
gaar bort / oc kommer til eder
igen. Hassde i mig før / da
gledde i eder / at ieg sagde / Jeg
gaar til Faderen / Thi Fade-
ren er større end ieg. Oc ieg
sagde eder det nu / før end det
skeer / paa det / naar som det
nu skeer / at i skulle tro. Jeg
skal her effter ickē tale meget
mere med eder / Thi denne
Verdens Første kommer / oc
haffuer inted med mig. Men
at Verden skal kende / at ieg
elsker

elster Faderen / oc ieg gør saa /
som Faderen bød mig.

Paa Anden Pingstedag,

Collect.

D Gud som gaffst dine Apostler
den hellig And / Vnde dine
folck sin Gudelig bedelsis vð
rettelse / At huilcke du hassuer giffuit
Troen / du ville oc giffue dem Fred /
Ved vor Herre Jesum Christum / etc.
Dynder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / som
haff din faderlig kærlighed til
oss / hassuer giffuit oss din Son /
at wi skulle tro paa hannem / oc ved
hannem bliffue salige / Wi bede dig /
giff din hellig And i vore hjerter / at
wi bliffue vaarafftig i saadan tro til
enden / oc bliffue saa salige euindelig /
Ved Jesum Christum vor Herre / A.

Epistelen Actor. X.

Peder oplod sin Mund / oc
sagde til Cornelio oc til
dennem

dennem som vaare hoss han-
nem / Herren hand bød oss /
at predicke saar Folcket / oc
vidne / at hand er besticket
aff Gud de Leffuendis oc de
Dødis Dommere. Om den-
ne vidne alle Propheter / at
alle de som tro paa hannem /
skulle ved hans Nassin haffue
Syndernis forladelse. Der
Petrus end nu talede disse
ord / sald de hellig Aand paa
alle dem sø hørde Ordet. Oc
de sø trode aff Omsterelsen /
sø vaare komne met Petro /
bleffue forferdede / at den hel-
lig Aands gaffue bleff oc vda-
guden

gyden paa Hedninge / thi
de hørde / at de talede med
Tunger oc prisede Gud. Da
suarede Peder / kand oc nogen
forbiude vand / at disse skulle
icke bliffue døbte / som haffue
anannet den hellig Aand /
lige som oc saa wi ; Oc hand
befalede at døbe dem i Herrens
Naffn.

Euangelium Johannis. III.

Jhesus sagde til Nicodemus
mo. Saa elskte Gud Verden /
at hand gaff sin Enbaarne
Søn / Paa det at alle de sø
tro paa hannem / icke skulle
forta-

fortabis / Men haffue det eul-
ge Liff. Thi Gud sende icke
sin Son til Verde / at hand/
skulde domme Verden / men
at Verden skulde bliffue salig
ved hannem. Huo som troer
paa hannem / hand skal icke
dommis / Men huo som icke
troer / hand er allerede domt /
Thi had trode icke paa Gudz
Enbaarne Sons Nassn. Det
er Dommen / At Luffet er kō-
met i Verden / Oc Menniskē
elskte mere Mørket end Luffet /
Thi deris Gerninger vaa
re onde. Huo som gør ilde /
hand hader Luffet / oc kōmer
P icke til

icke til Liuset / At hans Gerninger skulle icke straffis. **Mē**
huo som gør Sandhed / hand
kommer til Liuset / at hans
Gerninger skulle bliffue obē-
bare / Thi de ere gjorde i Gud.

Paa Tredie Pingstedag.

Collect.

O Verre wi bede / Lad den hellig
Aands Krafft off altid vere til ste-
de / Quilcken der baade mildelige skal
rensse vore hjerter / oc altid fra alt det
off er emod bestemte / Ved vor Verre
Ihesum Christum / som met dig / etc.

De vnder tiden denne.

O Almectige barmhertige Gud / du
som haffuer giffuit Apostlene
din hellig Aand / Giff off oc saa den
samme Aand / at rettelige paakalde
dig / oc at wi kunde bliffue bønhørde i
det som wi bede om / oc giff din Kircke
fred /

fred / forme delst din kære Søn vor
Derre Jesum Christum / Amen.

Epistelen. Actor. VIII.

DEr Apostlene hørde i Je-
rusalem / at Samaria
haffde anammet Guds ord /
da sende de Petrum oc Johā-
nem til dem. Huilcke som ba-
de for dem / der de komme / at
de finge den hellig Aand. Thi
hand vaar icke end nu salden
paa nogen / Men de vaare al-
eniste døbte i Christi Jhesu
Naffn. Da lagde de hender
paa dem / oc de finge den hel-
lig Aand.

Euangelium Johannis. X.

P ij Jhesus

Jhesus sagde til Pharise-
erne/Sandelige / sandeli-
ge / Jeg siger eder / Huo som
icke gaar ind at Dørne i
Faarestien / men stiger an-
den stedz der ind / Hand er en
Lyff oc en Mordere. Men de
som gaar ind at Dørren
hand er Faarenis Hyrde. De
samme lader Dørøcteren
op faare / oc Faarene høre
hans røst. Oc hand kalder si-
ne Faar ved naffn / oc fører de
vd. Oc naar som hand haff-
uer vdladet sine Faar / da
gaar hand bort faare dem / oc
Faarene følge effter hānem /
Thi de

7 Thi de kende hans røst. Det-
te sprock sagde Jhesus til dē/
Men de forstode ickē / huad
det vaar / som hand sagde til
dem. Da sagde Jhesus til
dem igen / Sandelige / sande-
lige / Jeg siger eder / Jeg er
Dorren til Faarene. Alle de
som ere komne saar mig / de
hassue verit Tyffue oc Mør-
dere / Men Faarene lydde dē
ickē. Jeg er Dorren / Der som
nogē gaar ind ved mig / hand
skal bliffue salig / oc skal gaa
ind oc vd / oc finde føde. En
Tyff kommer ickē / vden at
stiele / myrde oc ødelegge. Jeg
P iij erkoms

er kommen / at de skulle haff-
ne Liffuit oc offuerflødige
noct.

Hellige Trefoldighedz Søn.

Collect.

O Almectige Gud / som haffuer giff
uit off din Tienere i den sande tro-
es vederkendelse / at bekende den
enige Trefoldigheds herlighed / oc
din Maiestatz veldighed / at bede din
euighed / Wi bede / at wi maa i samme
Troes fasthed / fra alt det offer emod
altid befermtis / Ved vor Verre Jhes-
sum Christum / som met dig / etc.

Devnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / wi
arme Syndere bekende at der er
inted gaat i vor nature / oc paa
vore vegne maatte dø oc forderffue i
synden / Effterdi huad som fød er aff
kødet / det er kød / oc kand icke see Guds
Rige / Men wi bede dig ver off naadig
oc barmhertig / oc for din Søns Jhes-
su Chri

Tu Christi skylb / send din hellig And i
vore hierter / oc gør ny mennister aff
off / at wi visselige tro formedelst Chri-
stum syndernis forladelse / som offer
tilsagt i Daaben / oc at wi vore daglig-
ge i kærlighed til vor neste / oc andre
gode gerninger / til wi bliffue endelige
salige / Amen.

Epistelen Romano. XI.

Shuilcket Rigdoms dyb /
baade paa Guds visdom
oc kendelse / Huor aldelis w-
begribelige ere hans Dom-
me / oc hans veye wrandsa-
gelige. Thi huo hassuer kent
Herrēs sind ? Eller huo vaar
hans Raadgiffuere ? Eller
huo gaff hannem noget til-
forn / at hannem skal betalis
P iiii igen ?

igen? Thi at aff hannem / oc
formedelst hannem / oc vdi
hannem / ere alle ting / hannē
vere vere euindelige / Amen.

Euangelium Johannis. III.

DER baar it Menniske i
blant Phariseerne / som
hed Nicodemus en Dffuer-
ste iblant Jøderne. Hand kō
til Jhesum om natten / oc
sagde til hannem / Mester /
Vi vide / at du est en Løerere
kommen aff Gud / Thi ingen
kand gøre de Tegen / som du
gør / vden Gud er met han-
nem. Jhesus suarede / oc sag-
de til

7 de til hannem / Sandelige/
sandelige/ Jeg siger dig/ Vden
saa er / at nogen bliffuer fød
paa ny / da kand hand icke see
Guds Rige. Nicodemus si-
ger til hannem / Huorledis
kand it Menniske fød is / naar
hand er gammil? Kand hand
oc gaa i sin Moders Liffigen/
oc fød is? Jesus suarede / San-
delige / sandelige siger ieg dig.
Vden saa er / at nogen bliff-
uer fød aff Vand oc Aandē /
da kand hand icke komme i
Guds Rige / Huad som fød-
dis aff Kød / det er Kød / Oc
huad som fød is aff Aanden /
det er

det er Vand. Lad dig det icke
forundre / at ieg sagde til dig /
I skulle fødte aff ny. Været
blæss huort det vil / oc du hø-
rer det vel bruse / Men du
vedst icke hueden det kōmer /
Oc huort det far hen. Saa er
oc huer den / som er fød aff
Vanden. Nicodemus suare-
de / oc sagde til hannem / Hu-
orledis fand saadant ske?
Ihesus suarede / oc sagde til
hannem / Est du en Mester
i Israel / oc vedst icke det? Sā-
delige / sandelige / Jeg siger
dig / Vi tale det wi vide / oc
vidne / det wi hassue seet / Oc i
anam

7
anamme icke vort vdniss-
byrd. Tro icke / naar ieg siger
eder aff iorderige ting / huor-
ledis skulle i tro / naar ieg si-
ger eder om Himmelske ting.
Oc ingen faar til Himmelē /
vden den som er kommen hid
ned aff Himmelen / det er /
Menniskens Søn / som er i
Himmelē. Oclige som Mose
ophøvede en Hugorm i Dr-
cken / Saa skal Menniskens
Søn ophøvis / Paa det / at
Alle de som tro paa hannem
icke skulle fortabis / Men
hassue det euige Liff.

Den I. Sønd. effter. Trinit.
Collect.

Collect.

D Gud som er alle deris styrcke som
 til dig haabe / verdis veluillige
 at komme vore bøner til hielp / oc
 fordi at menniskelig strøbelighed
 maa sig intet foruden dig / da giff din
 naadis hielp at wi dine Budord at
 legge off effter baade met vilge oc ger-
 ninger maa dig teckis / Ved vor Herre
 Ihesum Christum / som met dig / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / wi
 bede dig / at du vilst formedelst
 din hellig Aand saa regere off / at
 wi icke som den rige mand foruden
 fruct høre dit ord / oc icke saa omgaa
 met timelig ting / at wi der hoss fors-
 gette det euige / Men at wi gerne oc
 mildelige effter vor formue hielp ar-
 me menniske / oc besmitte off icke met
 hofferdighed eller frodzeri / Oc om wi
 bliffue besøgt met kaarsit oc wlycke / at
 wi da icke falle i mishaaabe / men sette
 alt vort haab til din hielp oc naade / oc
 taalmodige offueruinde alting / Ved
 din Son Ihesum Christum / Amen.

Epistles

D Kunder eder icke / mit
 One Brødre / om Verden
 hader eder. Wi vide / at wi ere
 komne fra Døden til Liffuet /
 Thi wi elske vore Brødre.
 Huo som icke elsker sin Bro-
 der / hand bliffuer i Døden /
 Huo som hader sin Broder /
 hand er en Mandrabere / Oc
 i vide / at en Mandrabere
 haffuer icke det euige Liff bliff
 uende hoss sig. Der paa ken-
 de wi hans færlighed / at hād
 loed sit Liff for oss / Oc wi skul
 le ocsaalade vort Liff for vore
 Brødre / Oc naar som nogen
 haffuer

haffuer dēne Verdens Godz/
oc seer sin Broder lide nød/oc
lycker sit Hierte til for han-
nē / huorledis bliffuer Gudz
føerlighed hoss hannem? Mi-
ne Børn / Lader oss icke elste
met ord / eller met Tungen/
Men met Gerningen oc met
Sandhed.

Euangeli. Luce. XVI.

Jesus sagde til Phariseer-
ne / Der vaar en rig Ma-
nd / hand floedde sig met Pur-
pur oc faastelige Linfloeder /
oc leffde huer dag herlige oc i
gløede. Men der vaar en Fat-
tig /

tig / som hed Lazarus / hand
laae saar hans dør fuld aff
Saar / oc begerede at moettis
aff de Smuler / som fulde aff
den Riges Bord. Dog kom=
me Hundene / oc slickede hās
Saar. Oc det begaff sig / at
den Fattige døde / oc Englene
bare hannem i Abrahamis
skød / Oc de Rige døde oc saa /
oc bleff begraffue. Som hand
vaar nu i Helffuede oc i pi=
nen / da opløffte hand sine
Øyen / oc saa Abraham lögt
borte / oc Lazarum i hans
Skød / hand robte oc sagde /
Fader Abraham / Forbarme
dig off=

dig offuer mig / oc sent Laza-
rum / at hand dypper det yder-
ste aff sin Finger i Vand / oc
lester min Tunge / Thi ieg li-
der pine i denne Lue. Da sag-
de Abraham / Betence Søn /
at du hassuer anammet dit
gode i din Liffs tid / oc Laza-
rus der imod hassuer anam-
met ont / Men nu skal hand
trøstis / oc du skalt pinis. Oc
offuer alt dette / er mellem oss
oc eder it stort suellinde dyb
beseft / at de som ville fare her
fra ned til eder / kunde icke / oc
icke heller fare der fra hid off-
uer til oss. Da sagde hand /
Saa

Saa beder ieg dig Fader / at
du sender hannem til min
Faders hus / Thi ieg haaffuer
end nu fem Brødre / at hand
kand vidne faar dem / Paa
det de skulle oc ick komme i
denne pinis sted. Abraham
sagde til hannem / De haaffue
Mose oc Propheterne / Lad
dem høre dem. Da sagde
hand / Ney / Fader Abra-
ham / Men der som en aff de
Døde ginge til dem / gjorde
de Penitente. Hand sagde til
hannem / Høre de ick Mose
oc Propheterne / da tro de ick
heller / om nogen opstode fra
de Døde. N Den

Den II. Søn. effter Trinita.

Collect.

O Herre lad oss altid dit hellige
Nassin baade frycte oc elste / fordi
du aldrig slepper aff din regerelse /
huilcke du indsticker i din elskelig
beds stadighed / Ved vor Herre Jhe
sum Christum / som met dig leffu. / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / vi
tacke dig / at du hassuer ladet oss
kalde til det euige liffs maaltid /
ved din kære Søn Jhesum Chris
tum / Vi bede dig / du vilt formedelst
den hellig Aand / opuecke vore hierter /
at vi icke høre dit Ord forgefuis / men
at vi maatte rettelige besticke oss til
saadant maaltid / oc icke lade oss for
hindre aff nogen Verdzlig handel / A.

Epistelen. I. Johannis. IIII.

In alderkæreste / Gud er
Kærlighed / oc huo som
blissuer

bliffuer i K erlighed / hand
bliffuer i Gud / oc Gud i han-
nem. Der met er K erlighed
fuldkommen hoss oss / paa det
wi skulle haffue dristighed
paa Dommie dag / Thi liges o
hand er / saa ere oc wi i denne
Verden. Fryct er icke i K er-
lighed / men den fuldkomne
K erlighed vddrissuer fryct /
Thi fryct haffuer pine / Oc
huo sig frycter hand er icke
fuldkommen i K erlighed.
Lader oss elste / thi hand elste
oss f rst. Der som nogen si-
ger / Jeg elsker Gud / oc hand
hader sin Broder / hand er en

16
Løgnere. Thi huilcken icke
elster sin Brøder / som hand
seer / Huorledis kand hand
elste Gud / som hand icke seer?
Oc dette Bud hassue wi aff
hannem / At huo som elster
Gud / hand skal oc elste sin
Brøder.

Euangelium Luce. XIII.

Jesus sagde. Der vaar it
Menniske / som gjorde en
stor Raduere / oc bad mange
der til. Oc hand vdsende sin
Suend / paa Raduerens ti-
me / at sige til dem som budne
vaare / Kommer / thi det er
altsam-

altsammen berid. Oc de bes
gynnte alle effter huer andre
at aarsage sig. Den første sag
de til hannem / Jeg købte en
Uger / oc skal gaa vd / oc bese
hannem. Jeg beder dig / aars
sage mig. Oc den anden sag
de / Jeg købte fem par Dren /
oc ieg gaar nu hen / at bese
dem / Jeg beder dig / aarsage
mig. Oc den tredie sagde /
Jeg tog en Hustru / Der faa
re fand ieg icke komme. Oc
Suenden kom / oc sagde sin
Herre det igen. Dableff Hof
bonden vred / oc sagde til sin
Suend / Gack strax vd paa
D iij Stad

Stadsens stræde oc gader /
oc før hid ind de Fattige oc
Krøblinge oc Halte oc Blin-
de. Oc Sunden sagde / Her-
re / det er giort / som du befa-
lede / Oc der er end nu rum.
Oc Herren sagde til Suen-
den / Gack vd paa alfare
veye / oc hoss Gerde / oc nød
dem til at komme her ind /
Paa det mit Huss kand bliff-
ue sult. Men ieg siger eder / At
ingen aff de Mend / som vaa-
re budne / skal smage min Ra-
duere.

Den III. Søn. effter. Trini.

Collect.

D. Gud

O Gud som er deris bestermere som
haabe til dig / foruden huilcken
intet er bestandigt eller helligt/
mangefold gør din mistundhed off-
uer oss at wi met din regerelse oc ledsa-
gelse maatte saa omgaa ved det times-
lige gode / at wi ick skulle miste de euis-
ge / Ved vor Herre Ihesum / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / wi
Here alle (dis ver) lige som vildfa-
rende Saar / oc haffue formes-
delst Sathan / oc vort egit syndactige
Løb / ladet oss aff lede fra den rette vey /
Wi bede dig ver naadig oc forlad oss
alle vore synder for din Söns skyld
Ihesu Christi / De vpueck vore hierter
formedelst din hellig Aand / at wi bliff-
ne hart ved dit Ord / oc met anger oc
troen / bliffue vaaraftige i din Christe-
lig Bircke ind til enden / oc salige euin-
delige / Amen.

Epistelen. I. Petri. V.

MIn Alderkæriste / Saa
nydmiger eder nu / vnder
D iig Guds

Guds veldige haand / at hād
skal ophøye eder i sin tid. Ka-
ster al eders sorg paa hannē /
Thi hand sørger for eder. Ve-
rer ødru oc vaager / Thie-
ders Modstandere Dieffue-
len gaar omkring / lige som
en brølende Lowe / oc søger
effter den hand kand opsluge.
Staar hannem imod / oc ve-
rer faste i Troen / Oc vider / at
lige den samme pine gaar e-
ders Brødre offuer i Verdē.
Men al Naadis Gud / som
fallede oss til sin euige Her-
lighed / i Christo Jesu / Hand
skal fuldkommelige berede /
styrcke /

styrcke / befrestte / oc grundse-
ste eder / som lide en liden tid.
Den same vere vere oc Mact
fra euighed til euighed / A-
men.

Euangelium Luce. XV.

DEr kome allehonde Tol-
dere oc Syndere til Jhe-
sum / at de vilde høre hannē.
Oc Phariseer oc Scrifftkloge
knurrede / oc sagde / Denne
anammer Syndere / oc æder
met dem. Da talede hand
denne Lignelse til dem / oc sag-
de / Huilcket Menniske er is-
blant eder / som hassuer hun-
drede

drede Faar / oc der som hand
mister it aff dem / at hand ey
lader den oc halffemtesunds
tiue i Drecken / oc gaar bort
effter det som bleff borte / ind
til hand det finder ? Oc naar
hand hassuer det fundet / leg
ger hand det paa sine skul
drer met glæde. Oc naar
hand kommer hiem / kalder
hand sine Venner oc Nabo
er / oc siger til dem / Glæder
eder met mig / Thi ieg hass
uer fundet mit Faar / som
baar fortabt. Jeg siger eder /
Saa skal oc vere glæde i
Himmelen / offuer en Syn
dere /

dere / som gør Penitente/
mere end offuer ni oc half=
semtesins tiue Retferdige/
som icke hassue Penitente
behoff. Eller huilcken Quin=
de er / som hassuer ti Pen=
dinge / oc mister en aff dem/
som icke tender it Liuss / oc
feyer Husit / oc søger met
flid / indtil hun finder han=
nem ? Oc naar hun hass=
uer fundet hannem / kalder
hun sine Venner oc Naber=
ster / oc siger / Glededer eder
met mig / Thi ieg hassuer
fundet min Pending / sø ieg
tabte.

tabte. Eige saa siger ieg eder
oc / skal vere glæde saar Guds
Engle / offuer en Syndere / sø
gør Penitence.

Paa S. Hans Bapt. dag.

Collect.

Gud som hassuer giort off denne
dag hederlig aff S. Nansis
fødzal / Giff dine Solck naade
til de Mandelige glæder / oc styre alle
tro Wennisckers hierter til den ewige sa-
ligheds Dey / Ved vor Verre Ihesum
Christum / som met dig leffuer / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud Dimmelske Fader /
Witacke dig for din store naade /
at du icke hassuer ladet off bliffue
vnder Lowens predicken / men hassuer
sendt off den hellige Johannem / at
hand skal vise off Christum met sin
finger / oc formedelst hannem tilsiige
off syndernis forladelse / hellighed oc
retferdig

retferdighed / Wi bede dig oc saa du
vilt opliuse vore hjerter med din hellig
Aand / at wi maatte med en ret tro
anamme saadan Sancti Dansis naa
dige predicken / at wi kunde foruden
redsel tiene dig al vor liffs tid i hellig
hed oc retferdighed / Amen.

Epistelen Esaias. XLIX.

Hør mig i Der / oc i
Folck som ere langt borte
mercker. Herren kallede mig
aff moders Liff / hand kom
mit Nassn ihu der ieg end
nu vaar i Moderens liff. Oc
haffuer giort min mund som
it skarpt Suerd / hand haff-
uer skiuld mig med sin handz
skygge / Hand gjorde mig til
en reen Pijl oc stæck mig i sit
Raager.

Kaager. Oc siger til mig / Du
est min tienerer Israël / ved hu
ilcken ieg vil prisis. Men ieg
tencte / Jeg arbejede for gess
uis / oc fortdæredede min Mact
for gessuis oc vnyttelige / Al
ligeuel at min Sag er Her
rens / oc mit Embede er min
Guds. Oc nu siger Herren /
som beredde mig til sin Tie
nere aff Moders Liff / at ieg
skulde omuēde Jacob til han
nē / paa det at Israël skal icke
bort tagis / Der faare er ieg
herlig faar Herren / oc min
Gud er min styrcke. Oc siger /
deter en ringe ting / at du est
min

min Tienere / til at oprette
Jacobs slect / oc at hente igen
det fortabte aff Jsrael / men
ieg gjorde dig oc til Hednin-
genis Liuss / At du skalt
vere min Salighed til Ver-
dens ende.

Euangelium Luce. I.

DEr Elizabeths tid kom /
at hun skulde føde / oc
hun fødte en Søn. Oc hēdis
Nabo oc Slect hørde / at Her-
ren haffde giort stor Barm-
hartighed met hende / oc de
gløedde sig met hende. Oc det
hende sig paa den ottende
dag / da komme de at omskere
Barnet /

Barnet / oc fallede hannem
effter hās Fader Zacharias.
Men hans Moder suarede /
oc sagde / Ingen lunde / Men
hand skal hede Johannes.
Oc de sagde til hende / Der er
dog ingen i din Slect / som
saa kaldis. Oc de nickede at
hans Fader / huorledis hand
vilde lade falde hannem. Oc
hād begerede en Taffle / screff
oc sagde / Hand heder Jo-
hannes. Oc de forundrede
sig alle. Oc strax oplodis hās
Mund oc hans Tunge / oc
hand talede oc prisede Gud.
Oc der kom en frøct offuer
alle

alle Naboerne / Oc dette som
steet vaar røctedis altsāmen
paa alle de Jødiske Bierge/
oc alle som det hørde / lagde
det paa Hierte / oc sagde / Hu-
ad ment du / at her skal bliffue
aff Barnet ? Thi Herrens
Haand vaar met hannē. Oc
hans Fader Zacharias bleff
opsylt met den hellig Aand/
spaade / oc sagde : Vossuit vere
Herren Israels Gud / Thi
hand haffuer besøct oc forløst
sit Folck. Oc hand haffuer
oprenst Salighedsens Horn/
I Davids sin tieneris Huss.
Som hand talede i fordom

R

tid/

tid / ved sine hellige Prophe-
ters Mund. At hand vilde
frelse oss fra vore fiender / oc
fra alle deris haand som oss
hade. Oc beuise vore Fedre
Barmhertighed / oc tencke
paa sin hellige Pact. Oc paa
den Eed / som hand soer vor
Fader Abraham / At giffue
oss. At naar wi vaare forløs-
de aff vore Fienders Haand /
skulde wi tiene hannem vden
redzel vor Liffs tid. J Hellig-
hed oc retferdighed / som han-
nem er behagelig. Oc du
Barn lille / skalt kaldis den
Høystis Propheete / Du skalt
gaa frem

gaa frem faar Herren / at be-
rede hans vey. Oc at giffue
hans Folck Salighedsens
forstand / som er i deris syn-
ders forladelse. Ved vor
Guds hiertelige Barmher-
tighed / ved huilcken Opgan-
gen aff det Høye haffuer be-
søct oss. Paa det hand skulde
skinne faar dem / som side i
mærcke oc i Dødzens skugge /
oc vifer vore søder paa Fre-
dens vey.

Den III. Søn. efft. Trinit.

Collect.

Derre / wi bede / giff oss at baade
Verdens lob maatte oss fredsom
melige i din befalning regeris /
X ij oc din

oc din Menighed maa i en rolig Gud-
delighed sig glæde / Ved vor Herre
Ihesum Christum / som met dig / etc.

De vnder tiden denne.

Hære Gud himmelske Fader /
som est barmhertig / oc sagt oss til
ved Christum / du vilt icke dømm-
me eller straffe oss / men naadelige for-
lade oss alle vore Synder / oc huad oss
er nødtørtigt gerne giffue / Wi bede /
du vilt formedelst din hellig Aand gøre
saadan trofasthed til din barmher-
tighed viss oc fast i vore hierter / oc ler
oss at gøre i lige maade mod vor neste /
at wi ingen Dømmer eller fordøm-
me / men huer mand gerne forlade oc
giffue / oc dømmne offuer oss selff / oc sa-
lige leffue i din fryct / Amen.

Epistelen Romano. VIII.

Kære Brødre. Jeg holder
det saa / At denne tids pin-
actelighed er icke den Herlig-
hed verd / som skal obenbaris

i off.

1055. Thi at Creaturens om
hyggelige forlengelse tøffuer
effter Guds Børns obenba-
relse. Effterdi Creaturet er
vnder forfengelighed / mod
sin vilie / Men for hans skyld /
som det gaff der vnder i Haa-
bet. Thi Creaturet skal oc
bliffue fri aff det forgengelige
væfens tjenste / til Guds
Børns herlige frihed. Thi
wi vide / at alle Creature for-
lengis met oss / oc de ere end
nu stedze i banghed. Oc icke
de aleniste / Men oc saa wi
selff / som haffue Aandens
første grøde / forlengis / oc
hoff oss

Hoss oss selff / effter bårnenis
vdfkaarelse / oc bie effter vore
Legemis forløsning.

Evangelium Luce. VI.

JHesus sagde til sine Dis-
ciple. Verer barmhertige/
lige som eders Fader oc er
barmhertig. Dømmer icke/
Saa skulle i oc icke dømmis.
Fordømmer icke / saa skulle i
icke fordømmis. Forlader/
Saa skal eder forladis. Giff-
uer / saa skal eder giffuis. En
fuld / knuget / skuddet oc off-
uerflødig Maade skal mand
gissue i eders skiød. Thilige
met den

met den Naade som i maale
met / skal mand maale eder
igen. Oc hand sagde dem en
Lignesse Kand oc en Blind
vise en Blind veyen? Falde
de icke baade samen i Græff-
uen? Disciplen er icke offuer
sin Mestere / Naar Disciplen
er som hans Mestere / da er
hand fuldkommen. Huad
seer du en Skæff i din Bro-
ders øye / oc Bieleken i dit øye
bliffuer du icke var? Eller hu-
orledis kant du sige til din
Broder / Holt stille Broder /
ieg vil drage Skæffuen aff
dit øye / oc du seer icke selff
X iiii Bieleken

Bielcken i dit øye? Du Syn
skalck / drag først Bielcken
aff dit øye / oc see saa til at du
drager Skøffuen aff din
Broders øye.

Paa Marie Besøgelis dag.

Collect.

D Almectige euige Gud / som aff
Kærligheds offuerflødigthed ind
gaffit den hellige Jomfru Ma-
rie / der hun vaar met din Søn / at hun
skulde hilse den hellige Elizabet / wi
bede / giff at wi ved hans søgelse maa
fyllis met de Dimmelste gaffuer / oc
fries fra alle genuordighed / Ved den
samme vor Herre Ihesum Christum /
som met dig leffuer oc regnerer / etc.

De vnder tiden denne.

H Are Gud himmelste Fader / wi
tacke dig for alle dine velgermin-
ger / Legenlige oc Aandelige / hu-
ilcke du haffuer saa rigelige beuist oss /
De wi

De wi bede dig / fortiare off for hoffers
dighed / at wi ickē bliffue wtacknem-
melige oc falde i synden / oc miste din
gunst / som den hellige Jomfru Ma-
ria truer / at huercken vished / mact el-
ler rigdom skal kunde hielpē dem som
dig ickē frycte / Biff off der saar saas
dant it hierte / som land idelige bliffue
i din fryct / ochenge hart ved dit Ord /
paa det dine velsignelse maatte bliffue
hoff off oc at wi kunde formedelst din
Naade bliffue euige salige / Amen.

Epistelen Esaias. XI.

De der skal opgaa it Rijsff
ass Jesse Slect / oc en
Quist ass hans roed skal bæ-
re Fruct. Paa huilcken Her-
rens Aand skal huilis / Bis-
dommens oc Forstandens
Aand / raadzens oc sterckhe-
dens Aand / kendelsens oc
herrens

Herrens frøctis Aand. Oc
hans Røgelse skal vere i Her
rens frøct. Hand skal icke
dømme effter det som hans
øyen see / ey heller straffe eff
ter det som hans øern høre/
Men hand skal dømme de
Fattige met Ketferdighed/
oc straffe de Elendige i Lan
det met Dom. Oc hand skal
sla Jorden met sin Mundz
Kijss / oc ihjelsla de Wgudeli
ge met sine Løebis Aande.
Ketferdighed skal vere hans
Lenders belte / oc Troen hans
Nyris belte. Blffuene skul
le bo hoss Sammene / oc Par
der skul

der skulle ligge hoss Buckene.
En liden Dreng skal driffue
Kalfsue oc vnge Louer oc fet
Fœ til hobe. Koen oc Bior-
nen skulle gaa i Gress at
deris Vnge skulle huile hoss
huer andre / oc Louerne skulle
œde hœ lige som Dren / it di-
endis Barn skal forlyste sig
hoss Dglens hul / oc it aff-
uant Barn skal stinge sin
haand i Basiliskis hule.
Mand skal ingensted gøre
skade eller forderuelse paa
mine hellige Bierge / Thi
Landet er fult aff Herrens
Kundskaff / lige som det vaa-
re skiult

re skiult met Hasszens band.
Oc det skal ske paa den tid / At
Jesse roed / som staar til Fol-
ckens Banere / Effter den
skulle Hedningene spørre.
Oc hans Kølighed skal vere
derlig.

Euangelium Luce. I.

Maria stod op i de dage oc
gick hastelige paa Bier-
gene / til Juda Stad / oc kom i
Zacharias Hus / oc hilsede
Elizabeth. Oc det begaff sig /
der Elizabeth horde Marie
hilfen / da rørde Barnet sig i
hendis liff. Oc Elizabeth bleff
opsyldt med den hellige Aand /
oc robe

oc robte høyt / oc sagde / Velsignet est du iblant Quinderne / oc velsignet er din Liffuis Fruct. Oc hueden kommer mig det / at min Herris Moder kommer til mig? See / der ieg hørde din røstis hilsen / da rørde Barnet sig i mit Liffmet glæde. Oc o salig est du / som trode / Thi det skal fuldkommis / som dig er sagt aff Herren. Oc Maria sagde. Min Siel ophøyer Herren. Oc min Aand glæder sig i Gud min Frelser. Thi hand haffuer anseet sin elendige Tienerinde / See / her
effter

effter skulle alle Børns børn
prise mig salig. Thi hand
haffuer giort store ting mod
mig/som er mectig/Oc hans
Naffn er helligt. Oc hans
Barmhertighed varer uden
affladelse stedze oc altid/Hoff
dem som hannē frøcte. Hand
bruger Mact met sin Arm/
Oc atspreder dem som ere
Hoffmodige i deris hiertis
sind. Hand støder de Mectige
aff stolen / Oc ophøyer de
Elendige. De Hungrige fyl-
der hand met Gaat / Oc la-
der de Rige tomme. Hand
tæcker paa Barmhertighed/
Oc hiel-

De hielper sin Zieneres Is-
rael op. Som hand sagde til
vore Fedre / Abraham oc
hans Soed euindelige. De
Maria bleff hoss hende ved
tre maanedes / der effter foer
hun hiem til bage igen.

Den V. Søn. effter Trint.

Collect.

O Gud som hassuer bered dem dig
elste vsiunlige oc Vandelige
gode tingist / indgiff i vore hierte
din kcerligheds begering / at de som
dig elste i altingist oc offuer alle ting-
gist / maa faa det du hassuer loffuit /
som offuer gaar alle begering / Ved
vor Herre Jesum Christum / som/etc.

Der vnder tiden denne.

Ihesu Christe / du leffuende
Guds Søn / som hassuer giffuit
oss dit hellige Ord / oc met alle
haande

haande legemlige velsignelser benaa-
det / Wi bekende off at vere wuerdige
til at bekomme saadant alsammen / oc
haffde vel verre fortient / Men wi bede
dig / du vilt (lige som Petro) forlade
off vore synder / oc giffue lycke oc salig-
hed i vort kald / paa det wi kunde ved
dig / opholdis oc bestermis baadeti-
melige oc euige / oc dig saa prise oc loff
ue euindelige / Amen.

Epistelen I. Petri. III.

MEn endelige / kære Brø-
dre / da verer alle sammē
ved it sind / metlidige / brøder-
lige / barmhertige / venlige.
Betaler icke ont met ont / el-
ler skendzord met skendzord /
men velsigner der imod / Oc
vider at i ere fallede der til / at
i skulle arffue velsignelse. Thi
at huor

at huo sō vil leffue oc see gode
dage / Hand skal stille sin
Tunge / at hun taler inted
ont / oc sine lœbe / at de icke
besuiige. Hand skal vende sig
fra ont / oc gøre gaat / Hand
skal søge Fred / oc efftersølge
hannent. Thi at Herrens
Øyen see til de Ketserdige / oc
hans Øern til deris Bøn. Oc
Herrens Ansigt seer til dem
som gøre ont. Oc huo er den/
som eder kand skade / der som i
efftersølge det gode ? Oc der
som i oc lide for Ketserdig-
heds skyld / saa ere i dog salig-
ge. Oc frycter icke for deris
S trusel/

trusel / oc forferdis icke / Men
helliger den Herre Gud i
eders hierte.

Euangelium Luce V.

De det begaff sig / der Fol-
cket trengde sig til han-
nem / at høre Guds ord / De
hand stod hoss den Sø Gene-
zareth / oc saa thu Skib staa
hoss Søen / oc Fiskerne vaare
vdgögne / oc tode deris garn /
Da traadde hand i it aff Ski-
bene / som hørde Simon til /
oc bad hannem / at hand skul-
de legge det fra Landet. De
hand sette sig / oc lærde Fol-
cket aff

cket aff Skibet. Oc der hand
loed aff at tale / sagde hand til
Simon / Far vd paa dybet / oc
kast eders Garn vd / at i dra-
ge en droet. Oc Simon sua-
rede / oc sagde til hannem /
Mestere / wi hassue arbejdet
den gantske Nat / oc finge in-
ted / Men paa dit Ord vil ieg
vdkaste Garnet. Oc der de
giorde det / da fing de en stor
hob Fiske / oc deris Garn reff-
uis sønder / Oc de nickede at
deris Stalbrødre / som vaa-
re i det andet Skib / at de skul-
de komme / oc hielpe dem at
drage. Oc de komme / oc fyl-

S ij lede baa-

lede bade Skibene fulde / saa
at de suncke. Der Simon Pe-
trus det saa / falt hand paa
Ende saar Jesu / oc sagde / Her-
re / gack vd fra mig / Jeg er it
syndigt Menniske. Thi han-
nen vaar kommen en redzel
paa / oc alle dem som vaare
met hannem / for denne Fiske
droet / som de haffde giort met
huer andre / Diss ligest oc saa
Jacobum oc Johannem Ze-
bedei sønner / Simons Stal-
brødre. Oc Ihesus sagde til
Simon / Frycte dig icke / Thi
at nu her effter skalt du tage
Menniske. Oc de førde Ski-
bene til

bene til Landet / oc forlode al-
ting / oc fulde hannem effter.

Den VI. Søn. effter Trinit.

Collect.

OKrafftige Gud / huess alt det er
som er aller best / Indplant i vore
bryst dit Naaffns Kærlighed / oc
giff Gudeligheds forøgelse i oss / At
du ville opelste de tingest som gode
ere / oc de tingest der opelkede ere du
ville dem i Gudeligheds forarbej-
ding beuare / Ved vor Herre Ihesum
Christum / som met dig leffuer / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud Dimmelske Fader / wi
bekende at wi ere (diss ver) arme
elendige syndere / oc at der er inted
gaat i oss / Thi vort hierte / Kød oc blod /
ere aff synden saa forgiftet / at wi als
dri her i verden kunde vere foruden on-
de lyst / Der faare Kære Fader bede wi
dig / forlad saadan synd / oc rensse vore
hiertes formedelst din hellig Aand / at

S iij

wi kunde

wi kunde haffue lyst oc kærlighed til
dit Ord / oc holde oss der effter / oc saa
Ved Ihesum Christum vor Verre
bliffue i din naade euindelige / Amen.

Epistelen Romano. VI.

Kære Brødre. Vider i icke /
At alle wi som ere døbte i
Ihesum Christum / wi ere
døbte i hans Død ? Saa ere
wi io begraffne met hannem
formedelst Daaben i Døde /
Paa det / at lige som Christus
er opuect fra de døde / forme-
delst Faderens Herlighed /
Saa skulle wi. oc saa Vandre
vdi it nyt Leffnet. Oc der som
wi bliffue plantede met han-
nem til lige Død / Da skulle

wi oc

wi oc vere Opstandelsen li-
ge / Effterdi wi vide / At vor
gamle Menniske er faarsfest
met hannem / Paa det at de
syndelige Legeme skal affla-
de / at wi skulle icke fremdelis
tiene synden. Thi huo som
død er / hand er giort retfer-
dig fra Synden. Oc ere wi
døde met Christo / da tro wi /
at wi skulle oc leffue met han-
nem. Oc wi vide / At Chri-
stus som er opuect fra de Dø-
de / døer icke fremdelis / Dø-
den skal fremdelis icke regne-
re offuer hannem. Fordi at
det hand døde / det døde hand

S iiii en gong

en gong for Synden / Men at
hand lessuer / det lessuer hand
Gud. Lige saa i / holder eder
der saare / at i ere døde saar
synden / oc lessuer i Gud / vdi
Christo Ihesu vor Herre.

Euangelium Matthei. V.

Ihesus sagde til sine Dis-
ciple. Vden eder Ketsers-
dighed bliffuer bedre end de
Scriffteklagis oc Phari-
seers / Da kōme i icke i Him-
merigis rige. I hassue hørt /
at der er sagt til de gamle / Du
skal icke ihiesla / Huo som
ihieslar / hand skal vere skyl-
dig for

dig for Dommen. Men ieg
siger eder / Huo som er breed
paa sin Broder hand er skyl=
dig for Dommen. Men hu
som siger til sin Broder / Ka=
cha / hand er skyldig for Kaa=
det. Oc hu som siger / Du
Daare / hand er skyldig til
helffuedis Gld. Der saare /
naar du offerer din Gassue
paa Alteret / oc du kommer
der ihw / At din Broder hass=
uer noget mod dig / Saa lad
bliffue din Gassue der saar
Alteret / oc gack tilforn hen /
oc forlige dig med din Bro=
der / oc kom siden oc offre din

S o Gassue.

Gassue. Forlige dig snart
met din Modstandere / den
stund du est end nu hoss han-
nem paa veyen / Paa det / at
din Modstandere skal icke en
gong antuorde Dommeren
dig / oc Dommeren skal ant-
uorde Tieneren dig / oc du
skalt fastis i Fængsel / Sande
lige siger ieg dig / Du skal
icke komme der vd / før end du
oc betaler det siste skerff.

Den VII. Søn. eff. Trinita.

Collect.

O Gud / huess forsyn icke bestuffis i
sin besilling / Wi bede dig ydmyg-
gelige / at du vilt bortuende alle de ting-
gist som skadelige ere / Oc vnde oss alle
de tingist som kunde vere gaffnlike
baade til

baade til lifff oc siel / Ved vor Verre
Jesum Christum / sommet dig / etc.

De vnder tiden denne.

HAre Gud himmelske Fader /
som hassuer ved din Søn i Dre-
ken rigelige bespiset fire tusinde
Mend / foruden Quinder oc Børn /
met siw Brød oc saa Fiske / Wi bede
dig / ver ogsaa nadelige haff off met
din velsignelse / bevare off fra girig-
hed / oc timelig omhyggelighed / at wi
io atspørre først dit Rige / oc din ret-
ferdighed / oc saa fornemme din hielp
i al ting / som off behoff gøris baade
til lifff oc siel / Ved Jhesum Christum
vor Verre / Amen.

Epistelen Romano. VI.

Kære Brødre / Jeg maa
tale menniskelige der om /
for eders kodes skrøbelighed
skyld. Lige som i hassue giff-
uit eders Lemmer til Wren-
ligheds tjenste / oc fra en
Wrenlig

Wrenlighed til den anden/
Saa giffuer oc nu eders Lem
mer til Ketferdighedz tien
ste/at de kunde bliffue hellige.
Thi at der i waare Syndens
ttenere / da waare i fri fra Ket
ferdighed / Huad haßde i nu
paa den tid for fruct? aff huil
ck et i nu skamme eder / Thi en
dē der paa er Døden. Men nu
ere i fri fra Synden / oc ere
bleßne Guds ttenere / da haß
ue i eders Fruct / at i bliffue
hellige / Oc enden det euige
Liff. Thi Døden er Syndens
sold / Men Gudz gaffue er
det euige Liff / i Christo Jhe
su vor Herre. Euan

Vla den tid / som der vaar
 meget folck oc hassde in-
 ted at øde / da fallede Ihesus
 sine Disciple til sig / oc sagde
 til dem / Mig ynckis offuer
 folcket / Thi de hassue nu tøff
 uit hoss mig i tre dage / oc hass
 ue inted at øde / Oc der som
 ieg lade dem gaa fastende hi-
 em fra mig / da forsinectede
 de paa beyen / Thi nogle vaa-
 re komne langt fra. Hans
 Disciple suarede hannem /
 Huor skulle wi tage Brød
 her i Dreken / at mette dem
 met ? Oc hand spurde dem
 at / Hu-

at / Huor mange Brød haff-
ue i? De sagde Siw / Oc hand
bød folck et at de skulde sette
signed paa iorden. Oc hand
tog de siw Brød / oc tackede /
Oc brød dem / oc fiek sine Dis-
ciple dem / at de skulde legge
faar dem. Oc de lagde faar
foleket. Oc de haffde faa sma
fiske / Oc hand tackede / oc bad
dem oc bære dem frem. Oc
de oede oc bleffue mette / Oc
toge de lessnede stycke op siw
kurffue. Oc de vaare ved fire
tusinde / som haffde oedet. Oc
forlod dem fra sig.

Den VIII. Søn. eff. Trini.

Collect.

Collect.

O Herre Almectigste Gud / Wi bede / giff oss en villig Aand oc naade til at baade tencke oc gøre de tingist som ere retskaffne / At wi som kunde icke vere vden dig maatte effter din villie leffue / Ved vor Herre Jesum Christum / som met dig leffuer / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / wi tacke dig aff gantske hierte / at du haaffuer ladet oss komme til dit Ords kundskab / Wi bede dig / du vilst beholde oss der ved / oc salige lade oss dø der vdi / oc beuare fromme Predicere / som trolige predicke dit Ord / for al forargelse oc vlycke naadelig beuare / oc vnde dem langt leffnet / Oc affuerie oc straffe de andre effter deris fortienste / som falskelige handle met dit Ord / oc synis at vere fröme Gaar / ere dog glubende Vlfue / Oc du vilst de naadelige beuare din Christelig Kircke for dem / Ved Ihesum Christum din Søn vor Herre / Amen.

Epistelen Roman. VIII.

Acere

Kære Brodre / Saa ere wi
nu icke kødet skyldige / at
wi skulle lessue effter Kødet /
Thi at lessue i effter Kødet /
da skulle i dø. Men drøbe i
Kødsens Gerninger forme-
delst Aandē / da skulle i lessue.
Thi huilcke Guds Aand
driffuer / de ere Guds Børn.
Thi at i hassue icke anāmet
en treldoms Aand / at i skulle
atter frycte eder / Men i hass-
ue anāmet en sønlig Aand /
Formedelst huilcken wi ro-
be / Abba kære Fader. Den
sāme Aand gissuer vor aand
vidnisbyrd / at wi ere Guds
Børn.

Børn. Ere wi da Børn / saa
ere wi oc Arffuinge / det er /
Guds arffuinge / oc Christi
Metarffuinge / Om wi ellers
lide met hannem / paa det at
wi skulle ophøvis met han-
nem til Herlighed.

Euangelium Matthei. VII.

Hesus sagde til sine Dis-
ciple. Vocter eder for fal-
ske Propheter / som komme
til eder i Saarefloeder / Ind-
uortis ere de glubede Blffue /
Paa deris fruct skulle i kende
dem. Kand mand oc plocke
Vindrue aff Torne? Eller
Figen

Figen aff Tidzel? Sa bær oc
huert gaat Trøe / god Fruct /
Men it raadet Trøe / bær ond
Fruct. It gaat Trøe kand icke
bære ond fruct / Oc it raadet
trøe / kand icke bære god fruct.
Huert trøe / som icke bær god
fruct / skal affhuggis / oc fast
tis i Jlden. Der saare skulle
i fende dem paa deris fruct.

Den IX. Søn. eff. Trinita.

Collect.

Derre Gud himmelske Fader /
Lad dine Misfandheds gern sta
obne for dem som dig i Aanden
oc sandhed ydmygelige paa kalle / Oc
paa det du villist giffue dem som bede
de tingist som de begere / Da lad dem
bede de tingist som dig ere teckelige /
Ded

Ved vor Herre Ihesum Christum/
som met dig leffuer oc regnerer / etc.

Oc vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / som
haffuer rigelige giffuit oss din vel
signelse oc vort daglige brød / Wi
bede dig / beuare oss fra girighed / oc
opueck vore hjerter at wi aff din vel
signelse gerne dele met arme Mens
niske / paa det wi kunde findis tro
Dussholdere offuer dine gaffuer / paa
det oss icke skal fattis til euigtid / naar
wi affiættis aff denne hussholding / oc
skulle komme faar din Dom Amen.

Epistelen. I. Corinth. X.

Kære Brødre. Det skede oss
til it Exempel / at wi skulle
icke haffue lyst til det Onde /
Lige som de haffde lyst. Bliff
uer oc icke affgudiske / Lige sø
nogle aff dem bleffue / Som
I ij scressuit

scressfuit staar / Folcket sette
signed at æde oc at dricke / oc
stod op at lege. Lader oss oc
icke bedrissue Horeri / Som
nogle iblant dem bedressue
horeri / oc fulde paa en dag/
try oc tiue tusinde. Lader oss
oc icke friste Christum / Som
nogle aff dem fristede han-
nem / Oc bleffue forderffuede
aff Hugorme. Knurrer oc
icke / Lige som nogle aff dem
knurrede / Oc bleffue ødelag-
de formedelst Forderffueren.
Alt dette skede dem / til it Ex-
empel / Oc det er scressfuit oss
til atuarsel / paa huilcken
Verdens

Verdens ende er kommen:
Der saare: Huo sig lader tye-
fe / At hand staar / Den skal
see vel til / at hand icke falder.
Eder er end nu ingen fristelse
paa kommen / vden Mennis-
kelig. Men Gud er trofast /
som lader icke friste eder off-
uer eders formue / Men hand
gør saadan ende paa fristel-
sen / at i det kunde taale.

Euangelium Luce. XVI.

Hesus sagde til sine Dis-
ciple / Der vaar en rig
Mand / som hassde en Huss-
foget / hand bleff besørt for
Tij hannem

hannem / at hand skulde for-
kommet hannē hans Godz.
Oc hand fallede hannem / oc
sagde til hannem / Hui hører
ieg det om dig? Gør regen-
skaff aff din Hussholdning/
Thi du fant icke lenger vere
Hussfoget. Hussfogeden sag-
de ved sig selff / Huad skal ieg
gøre? Min Herre tager Em-
bedet fra mig / Jeg gider icke
graffuit / oc ieg skammer mig
at trygle. Jeg ved vel Huad
ieg vil gøre / at de skulle tage
mig i deris Huss / naar som
ieg bliffuer nu soet aff Embe-
det. Oc hand fallede til sig
alle sin

alle sin Herris Skyldener / oc
sagde til den første / Huor
meget est du min Herre skyl-
dig? Hand sagde / Hundrede
tynder olye. Oc hand sagde
til hannem / Tag dit Bress /
soet dig / oc scriff strax halff-
trediesinds tiue. Der effter
sagde hand til den andē / End
du / huor meget est du skyl-
dig? Hand sagde / Hundrede
maader huede. Oc hand sag-
de til hannē / Tag dit Bress /
oc scriff firesinds tiue. Oc
Herren loffuede den Bret-
ferdige Hussøget / at hand
giorde smildelige / Thi denne

Verdens Børn ere flogere/
end Luusens Børn / i deris
Slect. Oc ieg siger eder oc=
saa / Gører eder Benner met
den wretferdige Mammon/
Paa det / naar i nu haffue be=
hoff / de skulle anamme eder i
de euige Volige.

Den X. Søn. effter Trinita.

Collect.

D Almectige euige Gud barmher=
tige Fader / som mæst beteer din
almectighed / i det du sparer oc
benaader oss / oc straffer oss ick effter
vore misgerninger / maangfold gør
din barmhartighed offuer oss / oc gøre
oss deelhaftig i de himmelske gode /
som skynde oss til de tingest der du haff
uer loffuit. Ved vor Herre Ihesum
Christum / som met dig leffuer / etc.

De vnder

De vnder tiden denne.

Alsommectigste euige Gud / som
haffuer formedelst den hellig
Aand obenbaret oss dit Ord /
om din Ecere Søn Ihesu Christo / Wi
bede dig / opueck vore hierter / at wi det
aluaarlige anamme / oc icke sla det hes-
den i vceret / som dit Folck de vantro
Jøder gjorde / paa det wi kunde leffue
i din fryet / oc formeris daglige i troen
til din barmhertighed / oc endelige
bliffue salige formedelst din Søn
Christum Ihesum / Amen.

Epistelen. I. Corinthe. XII.

Der de aandelige Gaff-
uer / vil ieg icke / Ecere Brø-
dre / dølge saar eder. I vide / at
i haffue veret Hedninge / oc
ginge til de dumme affgu-
der / effter som i bleffue sorde
til. Der saare kundgøre ieg
I v eder.

eder. At ingen forbander Jesum / som taler formedelst Guds Aand. Oc ingen fand falde Jhesum en Herre / vden ved den hellig Aand. Der ere atskillige Gassuer / men der er en Aand. Oc der ere atskillige Embede / men der er en Herre. Oc der ere atskillige Kraffter / mē der er en Gud / som gør alting i alle. Mandens Gassuer gissuer sig til fende vdi huer / til Menighedens nytte.

Euangelium Luce. XIX.

DER Jhesus hand kom
nær hen til Jerusalem /
saa hand

saae hand paa Staden / oc
groed offuer hannem / oc sag-
de / der som du det viste / da
skulde du oc betencke / i denne
din tid / huad som tien til din
fred. Men nu er det skuult saar
dine Dyen. Thi den tid skal
kome offuer dig / at dine Fien-
der skulle sla en Bogenburg
omkring dig / oc dine Børn
met dig / belegge dig / oc tren-
ge dig alle vegne oc de skulle
legge dig øde / oc icke lade en
Sten bliffue paa den anden /
Fordi / at du kende icke den tid
som du est hiemsøct vdi. Oc
hand gick i Tempelen / oc be-
gynnte

gynnte at vddrissue dem / som
der vdi solde oc købte / oc sag-
de til dem / der staar screffuit /
Mit huss er it Bede huss / men
i hassue giort en Køssuere ku-
le der aff. Oc hand lørde dag-
lige i Tempelen. Men de ny-
perste Prester oc Scrifftklo-
ge oc de Dffuerste iblant Fol-
cket / stode effter at omkomme
hannem / Oc de funde icke /
huad de skulde gøre hannē /
Thi alt Folcket hengde ved
hannem / oc hørde hannem.

Den XI. Søn. efft. Trinita.

Collect.

D 21

O Almæctige ewige Gud / som i din
mildheds offuerflødighed offuer
gaar baade de ydmygis verd ſkyld oc
attraa / vnd off din miſkandhed offuer
off / At du ville forlade huad vor ſam-
uittighed frycter / De giſſue off til off-
uers det vor Bøn ey tør tage ſig fore /
Ved vor Verre Iheſum / etc.

De vnder tiden denne.

Berre Gud himmelſke Fader / wi
beder dig / du vilt formedelſt din
hellig Aand / ſaa regere off / at wi
førſt ick forglemmer vore ſynder / oc
bliffuer frimodig / men at wi gør ideli-
ge Penitentz / oc dag fra dag bedrer
off / De derneſt trøſte off aleniſte der
met / at du vilt vere off naadig / for din
Søns Iheſu Chriſti ſkyld / oc forlade
off vore ſynder / oc gøre off ſalig euin-
lige / Amen.

Epiftelen I. Corint. XV.

Kære Brøder / Jeg giſſuer
eder oc til kēde / det Euan-
gelium /

gelium / som ieg kundgiorde
eder / Huileket i oc anamme=
de / vdi huileket i oc staa / for=
medelst huileket i oc bliffue
salige / I huad maade ieg for=
kyndede eder det / der sō i det
behulde / Vden saa er / at i tro=
de det forgefuis. Thi ieg gaff
eder i det første / det som ieg
anammede / At Christus er
død / for vore Synder / effter
Scrifften / Oc at hand bleff
begrassuen / Oc at hand op=
stod tredie dag effter Scriff=
ten. Oc at hand bleff seet aff
Cephas / Der effter aff de
Tolff. Der effter bleff hand
seet aff

seet aff mere end fem hundre-
de Brødre paa en gong / aff
huilcke der end nu mange leff-
ue / men nogle hen soffuede.
Der effter bleff hand seet aff
Jacobo / der effter aff alle A-
postler. Paa det siste effter de
alle / er hand oc seet aff mig /
sō aff en wtidig Fødzal. Thi
ieg er den ringste iblant A-
postlerne / ieg som er icke ver-
dig / at kaldis en Apostel / For
di at ieg forfulde Guds Me-
nighed. Men aff Guds naa-
de er ieg / det som ieg er / oc
hans naade i mig / haffuer
icke veret forgefuis. *Hand. Golden 24*
or nu iug vld de seu per .. Euan-
24. 27, or i vnde or fna.

Jesus sagde til nogle / som
 dristede paa sig selff / at de
 vaare fromme / oc foractedede
 andre / saadan en Signelse.
 Der ginge thu Menniske op
 til Tempelen at bede / den ene
 en Phariseer / den anden en
 Toldere. Phariseeren stod oc
 bad saa ved sig selff / Jeg tac-
 ker dig Gud / at ieg er ick som
 andre Folck / Røffuere / Bret
 ferdige / Horfarle / eller oc
 som denne Toldere / ieg faster
 tho go ge om wgen / oc giff-
 uer Tende / aff alt det ieg
 haffuer. Oc Tolderen stod
 longt

longt borte / vilde icke end op-
løffte sine øyen til Himme-
len / Men hand slo sig paa sit
Bryst / oc sagde / Gud ver
mig Syndere naadig. Jeg
siger eder / Denne gick retfer-
dig ned i sit huss / saar den an-
den. Thi huo sig selff ophø-
yer / hand skal nedtryckis / Oc
huo sig selff nedtrycker / hand
skal ophøytis.

Den XII. Søn. eff. Trinita.
Collect.

D Almectige oc barmhertige Gud /
aff hues gaffue det kommer / at
dig maa aff dine tro Mennisker
tilbørlige oc lofflige tienis / Wi bede /
giff oss at wi maa skynde oss foruden
forhindring til de tingist du haaffuer
D off loff

off loffuit / Ved vor Herre Ihesum
Christum / Som met dig lessuer / etc.

Dc vnder tiden denne.

Almechtigste euige Gud / som al-
ting hassuer skabt / wi tacker dig
at du hassuer giffuet oss it sunt
legeme / oc hassuer naadelige benaret
vore tunge / øerne oc andre lemmer
for den onde fiende / Oc beder dig /
giff oss din Naade / at wi besynderlig
ge bruger vore øerne oc tunge rettelig
ge / at wi met vore øerne slitelige hø-
rer dit Ord / oc det vel mercke / Met
vore tunge berømmet oc priser din
Naade / paa det ingen skal fortørnis
aff vore tunge / men huer mand kund
de forbedris der aff / Amen.

Epistelen II. Corinth. III.

Mine elskelige Brødre /
Saadan fortrøstning
hassue wi oc til Gud forme-
delt Christum / Icke at wi
ere duelige aff oss selff at tene-

keno

ke noget / sø aff oss selff / Men
at wi ere duelige / det er aff
Gud / huilcken som oc gjorde
oss duelige / at føre det ny Tes-
tamētis Embede / Icke Bog-
stauens / men Alandens. Thi
at Bogstauen ihuelstar / men
Alanden gør leffuende. Men
haffde det Embede / som ihuel-
star formedelst Bogstau-
ne / oc er vdgraffuit i Stene /
saadan klarhed / at Israels
Børn kunde icke see paa
Mose ansigt / for hans ansic-
tis klarhed skyld / sø dog for-
gaar / Hui skulde icke meget
mere det Embede / som giff-

B ij uer Alan-

uer Aanden / haffue klarhed?
Thi at haffuer det Embede
klarhed / som predicker For=
dømmelsen / da haffuer me=
get mere det Embede som pre=
dicker Ketserdighed / offuer=
uettis klarhed.

Euangelium Marci. VII.

DEr Ihesus gick vd igen
Dass Tyri oc Sidons egn/
da kom hand til det Galileis=
ke haff/mit iblant de thi Støe=
der. Oc de førde en Døff til
hannem / som vaar Dum / oc
de bade hannem / at hand vil=
de legge Haanden paa han=
nem.

nem. Oc hand tog hannem
besynderlige fra Folcket / oc
lagde hannem Fingrene i
Derne / oc spötte / oc rörde ved
hans Tunge / oc saae op til
Himmelen / suckede / oc sagde
til hannem / Hephethah / det
er / lad dig op. Oc strax obne-
dis hans Dern / oc hans
Tungis baand løsnede / oc
hand talederret. Oc hand for-
bød dem / at de skulde ingen
sige det. Men io mere hand
forbød / io mere fundgiorde
de det / oc de forundrede sig off-
uer maade / oc sagde / Hand
giorde det vel alt sammen /

De Døffue giorde hand høz
rendis / oc de Maalløffe ta
lendis.

Den XIII. Søn. eff. Trini.
Collect.

D Almectigste enige Gud / giff off
forøgelse i Tro / Naab oc Bær
lighed / Oc paa det wi maa saa
det du loffuer / da lad off elske det du
biuder / Ved vor Verre Ihesum / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / Wi
tacke dig aff vort gantske hiertis
grund / at du haffuer ladet off
leffue denne salige tid / oc høre dit hel
lige Euangelium / ved huilcket du
haffuer ladet off kende din Faderlige
vilie / oc see din Søn Christum Ihes
sum / Wi bede din grundløse barm
hertighed / at du vilt naadelige lade
off beholde dit hellige Ords Liuss / oc
vore hierter saa regere formedelst dem
hellig Mand / at wi aldri falde der fra /
men bliff

men bliffue hart der ved / oc endelig
bliffue salige / Amen.

Epistelen Galat. III.

Kære Brødre / Jeg vil tale
effter Menniskelig skick.
Foracter mand dog icke it
Menniskis Testamēte (naar
det er stadfest) oc mand setter
der inted til. Nu er io Foriet-
telsen tilsagd Abraham oc
hans Soed. Hand siger icke/
ved de Soede som formedelst
mange / men som ved en / For-
medelst din Soed / sö er Chri-
stus. Jeg siger oc der om / Det
Testamente / som er tilforn
stadfest aff Gud paa Chri-
stum /

B iij

stum / bliffuer ickē til inted
giort / at Foriættelsen skulde
borttagis formedelst Lowen /
huilckē som er giffuen ossuer
fire hundrede oc tredieue aar
der effter. Thi at bleffue Arff-
uen fortient ved Lowen / Da
bleffue hand^{ickē} giffuen forme-
delst Foriættelsen / Men Gud
skencte Abraham den fri for-
medelst Foriættelsen. Huad
skal da Lowen? Hun kom til
for Synders skyld / Indtil
den Gøed kom / som Foriættelsen
vaar skeet / Oc hun er bestic-
ket aff Engelen / formedelst
Meglerens haand. Nu er en
Meglere

Meglere icke en enistis Meg-
lere / Men Gud er ene. Huor-
ledis? Er da Lovē mod Gudz
Foriættelser? Det vere langt
fra. Men hæffde nogen Lov
verit giffuen som funde gøre
lessuende / Da komme Ket-
ferdighed sandelige aff Lov-
en. Men Scrifften besluttede
alting vnder Synd / At For-
iættelsen skulde komme / for-
medelst Troen til Ihesum
Christum / oc giffuis dem /
som tro.

Euangelium Luce X.

I Hesus vende sig til sine
Disciple / oc sagde i besyn-
D v derlighed /

berlighed / Salige ere de øyen
som see det i see. Thi ieg siger
eder / Mange Propheter oc
Konger vilde see / det i see / oc
haffue det ick seet / oc høre
det i høre / oc haffue det ick
hørt. Oc see da stod en /
Scrifftfolg op / fristede han
nem oc sagde / Mestere / Hu
ad skal ieg gøre / at ieg kand
arffue det ewige Liff ? Da
sagde hand til hannem / Hu
orledis staar screffuit i Lo
wen ? Huorledis læss du ?
Hand suarede / oc sagde / Du
skalt elske Gud din Herre /
aff gantske hierte / aff gantske
siel /

siel / aff al mact / oc aff gant-
ske sind / Oc din Neste / lige
som dig selff. Da sagde hand
til hannem / Du suarede ret /
Gør det / so skalt du leffue.
Men hand vilde gøre sig seffil
retferdig / oc sagde til Jhe-
sum / Huo er da min Neste?
Da suarede Jhesus / oc sag-
de / Der vaar it Menniske /
som gick fra Jerusalem ned
til Jericho / oc falt iblant
Koffuere / De førde han-
nem aff / oc sloge hannem /
oc ginge bort / oc loede han-
nem ligge halff død. Da
begaff det sig wforuarens
dis / at

dis / at en Prest drog den sam
me bey ned / oc der hand saae
hannem / gick hand omkring.
Dissligist ocsaa en Leuite / der
hand kom til Steden / oc saae
hannem / gick hand omkring.
Men en Samaritan reys
de / oc kom der hē / oc der hand
saae hannem / ynckedis hand
offuer hannem / hand gick til
hannem / forbant hannem
hans Saar / oc loed Olie oc
Vin der vdi / oc løffte hannē
paa sit Diur / oc forde hannē
til Herbere / oc røctede han
nem. Den anden dag reysde
hand / oc tog tho pēdinge vdy
oc gaff

oc gaff Hofbonden dem / oc
sagde til hannē / Kætte han-
nem / Oc der som du legger
noget mere der til / da vil ieg
betale dig det / naar ieg kom-
mer igen. Huilcken tyckis
dig / der vaar aff desse tre
hans Ræste / der vaar falden
iblant Kæffuere ? Hand sag-
de / Den som gjorde barm-
hertighed met hannem. Da
sagde Ihesus til hannē / Saa
gack bort / oc gør lige saa.

Den XIII. Søn. eff. Trini.

Collect.

O Herre / Wi bede / beuare din Mes-
nighed i din euige forligelsmaal /
Oc fors

De fordi Menniskelig strøbelighed
foruden dig forfalder / Da lad hende
met din hielp altid baade dragis fraa
de tingist som ere skadelige / oc styris
til de tingist som ere salige / Ved vor
Verre Ihesum Christum / som / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / du
haffuer formedelt dit salige
Ord / oc hellige Daab naadelige
hiulpet oss alle som tro / aff den forfer-
delig spedalst / som er Synden / oc bevi-
ser oss end nu daglige hielp / i alt det
som oss er nødtørtigt / Wi bede dig /
opueck vore hierter formedelt din hel-
lig Aand / at wi aldri forglemme saa-
dane velgerninger / men at wi lessue
idelige i din fryct / oc ret tillit paa din
barmhertighed / oc altid tacke oc prise
dig med it glad hierte / Amen.

Epistelen Galat. V.

Kære Brødre / Vandrer i
Aanden / da fuldkomme
i icke Kødzens lyst. Thi Kød-
det be-

det begæerer mod Nanden/
Oc Nanden mod Kødets / De
samme ere imod huer andre/
at i kunde icke gøre huad i vil
le. Kegerer oc Nanden eder/
Da ere i icke vnder Louē. Thi
Kødens Gerninger ere oben-
bare / som ere / Hoer / Skør-
lessnet / Brenlighed / Wtyst-
hed / Afsfguderi / Troldom /
Fiendskaff / Kiff / Auind / Bre-
de / Trette / Tuedract / Par-
thi / Had / Mord / Drucken-
skaff / Fraadzeri / oc saadane
mere / Om huilcke ieg haff-
uer før sagd eder / oc siger end
nu tilforn / At de som saadāt
gøre/

gøre / skulle icke arffue Guds
Rige. Men Mandens Fruct
er Kærlighed / Gledede / Fred /
Laalmodighed / Venlighed /
Godhed / Troen / Sactmo-
dighed / Kyskhed / Mod saa-
dane er Louen icke. Men hu-
ilcke som høre Christum til /
de faarsseste deris fød met
lyst oc begæring.

Euangelium Luce. XVII.

O det begaff sig / der Jhesus
hand reysde til Jeru-
salem / drog hand mit igē-
nem Samarien oc Galileen.
Oc som hand kom i en By /
møtte

møtte hannem thi spedalste
Mend / de stode langt borte oc
opløffte deris røst / oc sagde /
Jhesu kære Mestere / Forbar-
me dig offuer oss. Oc der hād
saae dem / sagde hand til dē /
Gaar bort / oc beteer eder saar
Presterne. Oc det skede / der
de ginge bort / bleffue de rene.
Oc en iblant dem / der hand
saae / at hand vaar bleffuen
karsk / vende hand til bage / oc
prisede Gud med høy røst / oc
falt paa sit ansigt til hans fō-
der / oc tackede hannem / oc
det vaar en Samaritan. Da
suarede Jhesus / oc sagde / Ere

X

i icke

i icke thi så bleffue rene? Hus
or erede ni? Bless der ellers
ingen funden / som vende til-
bage igen / oc gaff Gud ære /
vden denne Fremmede? Oc
hand sagde til hannē / Stat
op / gack bort / din Tro haff-
uer hulpet dig.

Den XV. Søn. eff. Trinita.

Collect.

O Verre / Lad din idelige benadelse
rense oc beuare din Menighed / oc
fordiden fand ey bliffue salig bestan-
dig foruden dig / Da lad hende met
din gaffue altid styris / Ved vor Verre
Ihesum Christum / som met dig / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / vil
tacke dig for alle dine velgernis-
ger / at du haffuer giffuit oss lif
oc leffnet

oc leffnet / oc naadelige opholdet off
her til dags / Oc bede dig / tag icke din
velsignelse fra off / men beuare off fra
girighed / paa det wi kunde tiene dig
alene / elste / oc henge hart ved dig / at
wi icke besmitte off met skendelig aff-
guberi oc Dammons tienste / men at
wi sette alt vort haab / trøst oc tillid
paa din naade / Ved Ihesum Chris-
stum din Søn vor Herre / Amen.

Epistelen Galat. VI.

Kære Brødre / Der som wi
leffue i Aanden / da lader
off oc vandre i Aanden. La-
der off icke vere gerige effter
forsengelig vere / til at mis-
trøste oc hade huer andre.
Kære Brødre / Der som it
Menniske offuerfaldis i no-
gen maade aff nogen Brøst /
X ij Da hielz

Da hielper hannem til rette
igē/met en factmodig Aand/
i som ere Aandelige / Oc see
til dig selff / Alt du ickē oc bliff=
uer fristet. Den ene bæere den
andens Byrde / saa opfyldē i
Christi Low. Oc der som no=
gen lader sig tycke / at hand er
noget / der som hand dog in=
ted er / hand besuiger sig selff.
Men huer præffue sin egen
gerning / oc da skal hand hæff
ue Koss aff sig selff / oc ickē aff
en anden. Thi huer skal bæere
sin Byrde. Oc den som bliff=
uer vnderuist met Ordet /
hand skal dele allehöde Gaat
met den /

met den / som hannē vnder-
uiser. Farer icke vild / Gud
lader sig icke spaatte. Thi hu-
ad som it Menniske saaer / det
skal hand høste. Huo som
saaer i sit Kød / hād skal høste
forderffuelse aff Kødēt. Men
huo som saaer i Aandē / hand
skal høste det euige Liff aff
Aanden. Lader oss oc gøre
Gaat / oc icke bliffue trette /
Thi wi skulle oc høste i sin
tid / vde affladelse. Den stund
wi haffue nu tid / da lader oss
gøre Gaat imod huer mand /
oc allermest imod Troens
tilhengere.

len / De saa icke / de høste
icke / de sancke icke i Laden / oc
eder Himmelske Fader søder
dem alligeuel. Ere icke i me-
get mere end de? Huo er blāt
eder / som kand gøre sig en aln
lengre / alligeuel at hand sør-
ger der saare. De hui sørge i
for Kløderne / Skuer de Lili-
er paa marcken / huorledis de
vore / De arbejnde icke / de spin-
de oc icke. Jeg siger eder / At
icke end Salomō i al sin Her-
lighed vaar saa kløed / som en
aff dem. Kløder da Gud det
Gress saa paa marcken / som
dog i dag staar / oc i morgen

fastis i onen / Skulde hand
icke meget mere gøre eder
det? Vil det troendis. Der
saare skulle i icke sørge oc si-
ge / Huad skulle wi øde? Hu-
ad skulle wi dricke? Huor met
skulle wi fløde oss? Effter alt
saadant søge Hedninge /
Thi eder Himmelske Fader
veed / at i hassue alt dette be-
hoff. At spører først Guds
rige / oc hans retferdighed /
Saa skal alt saadant tilfalde
eder. Sørger der saare icke
for den anden morgen / Thi
den dag i morgen skal sørge
for sig selff. Det er nock / at
huer

huer dag haffuer sin egen
Plage.

Den XVI. Søn, eff. Trini.

Collect.

Derre / Wi bede / Lad din naade
altid oss forkomme oc effter føl-
ge / Oc lad den gøre oss idelige
flittige til gode gerninger / Ved vor
Derre Ihesum Christum / som met
dig leffuer oc regnerer / en sand Gud.

Oc vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / som
haffuer ladet din Søn bliffue
menniske / at hand første skulde
betale for vore synder / oc siden hielpe
oss fra den euige død / Wi bede dig /
beholt oss i saadant haab / at wi io icke
tuile der paa / at lige som vor Derre
Christus haffuer opuect den Vidues
søn ekon met it ord / at hand i lige
maade vil vpuecte oss paa Domes-
dag / oc gøre oss euige salige / Amen.

Epistelen Ephesern, III.

X v

Acere

Kære Brødre / Jeg beder /
at i skulle icke bliffue mis-
trøstige for min drøffuelse
skyld / som ieg lider for eder /
huilcken der er eder en dære.
For den skyld bøyer ieg mine
knde / saar vor Herris Jhesu
Christi Fader / som er den
rette Fader offuer alt det som
faldis Børn / i Himmelen
oc paa Jorden / at hand skal
gissue eder Krafft / effter sin
Herligheds Rigdom / at i
kunde bliffue stercke forme-
delst hans Nand / i det ind-
uortis Menniske / oc Chri-
stum at bo formedelst Troen
i eders

i eders herte / oc bliffue rods
fest oc grundfest formedelst
foerlighed / Paa det i kunde
begribe met alle Helligen / hu
ilcket der er det brede / oc det
longe / oc det dybe / oc det hø
ye / Oc kende at det er meget
bedre / at elske Christum / end
vide alting / At i kunde opfyl
dis met allehonde Guds op
fyldelse. Men den som kand
offuerflødelige gøre offuer
alt det / som wi bede eller for
staa / effter den Krafft / som
arbender i oss / Hannem vere
øre i Menigheden / som er i
Christo Jesu / altid / fra euig
hed til euighed / A. Euan

DEt begaff sig der effter / af
 Ihesus hand gick i en
 Stad / som hed Nain / oc der
 ginge mange aff hans Disci-
 ple met hannem / oc meget
 Folck. Oc der hand kom noer
 til Stadz porten / See / da bar
 mand en Død vd / som vaar
 sin Moders eneste Søn / oc
 hun vaar en Encke / Oc me-
 get Folck aff Staden / gick
 met hende. Oc der Herrē saae
 hende / da ynckedis hand der
 offuer / oc sagde til hende /
 Groed icke. Oc hand traadde
 til / oc rørde ved Baaren / Oc
 de som

de som bare / stode. Oc hand
sagde / Du ynge Dreng / Jeg
siger dig / stat op / Oc den Dø-
de reysde sig op / oc begynte at
tale / Oc hand gaff hans Mo-
der hannem. Oc der kom en
redzel paa dem alle / oc de pri-
sede Gud / oc sagde / Der er
en stor Prophete opstanden
iblant oss / oc Gud haaffuer be-
søgt sit Folck. Oc denne Ta-
le om hannem røctedis i det
gantse Jødiske Land / oc i al-
le omliggende Land.

Den XVII. Søn. eff. Trini.

Collect.

O Her-

O Herre wi bede / giff dine folck at
vndfly Dieffuelsens eggelse / oc
met it reent hierte at legge sig effter dig
Herre aleniste / Ved vor Herre Ihes
sum Christum / Som met dig leffuer
oc regnerer / en sand Gud / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / wi
bede du vilt formedelst din hel
lig Aand saa regere oc lede oss / at
wi kunde altid holde oss i din fryet / oc
icke vere hofferdige / men met gantske
hierte hore oc aname dit Ord / oc ret
telige hellige Sabbatz dagen / det wi
kunde oc saa formedelst dit Ord bliff
ne hellig giorde / Forst saa / at wi sette
al vor fortrøstning oc haab paa din
Søn Ihesum Christum / at hand er
allene vor retferdighed oc genløfere /
oc der nest at wi rette oc bedre vort leff
net effter dit Ordz lydelse / oc at wi ta
ge oss vare for al forargelse / ind til wi
bliffue ved din Naade i Christo evin
delige salige / Amen.

Epistelen Ephe. IIII.

Saa fors

Sla formaner nu ieg es
der / som er fangen i Her
ren / Alt i vilde vandre / lige sō
det er eders Kald tilbørligt /
der i ere fallede vdi / met al
ydmynghed oc factmodighed /
met taalmmodighed / Oc den
ene fordrage den andē i Kær
lighed / Oc verer flitige til at
holde enighed i Aanden / for
medelst fredens baand. It Le
geme oc en Aand / Lige som i
oc ere fallede / til it Haab i e
ders Kald. En Herre / en
Tro / en Daab / en Gud oc al
lis (vore) Fader / som er off
uer eder alle / oc formedelst
eder alle / oc i eder alle. Euā

DEt begaff sig / at Ihesus
 kom i en aff de Dffuerste
 Phariseers Huss / paa en
 Sabbath / at dede Brød / Oc
 de toge vare paa hannem. Oc
 see / der vaar it Menniste saar
 hannem / som vaar vaterso-
 tigt. Oc Ihesus suarede / oc
 talede til de Scrifftekloge oc
 Phariseer / oc sagde / Er det oc
 ret at helbrede om Sabba-
 then ? Oc de tagde stille. Oc
 hand tog paa hannem / oc hel-
 bredede hannē / oc loed han-
 nem gaa. Oc suarede / oc sag-
 de til dem / Huo er iblant eder
 hues

hues Ore eller Afsen der sal
der i Brønden / oc hand icke
strax drager det op om Sab=
baths dagen ? Oc de kunde
icke giffue hannem swar der
paa igen. Oc hand sagde en
Signelse til Gesterne / der hād
merckte / huorledis de vduald
de at side øffuerst / oc sagde til
dem / Naar nogen biuder dig
til Brøllup / da soet dig icke
øffuerst / At der skal icke no=
gen tid / en hederligere end
du / vere buden aff hannem /
Oc saa kommer da / den der
indbød dig oc hannem / oc si=
ger til dig / Giff denne rum /

¶

Oc du

De du maat da met Blusel
side nederst. Men naar du bliu
dis / da gack bort / oc soet dig
nederst / At naar hand da kō
mer som dig indbød / skal sige
til dig / Ven / soet dig hen op /
Saa hassuer du vere faar dē /
som side met dig til Bordz.
Thi huo sig selff ophøyer /
hand skal nedtryckis / Oc huo
sig selff nedtrycker / hand skal
ophøvis.

Paa S. Michels dag.

Collect.

D Gud som met en vnderlig stück
bestiller Engelters oc Wennis
kers tienister / giff det veluillige /
at huilcke som i Dimmelen altid for
dig staar

dig staa oc tiene / maa her paa Jordens
vort liff besterme / Ved vor Herre Jes
sum Christum / som met dig leffuer oc
regnerer / en sand Gud / etc.

De vnder tiden denne.

Erre Gud himmelske Fader / wi
tacke dig for din Faderlig barmh
hertighed / at du hassuer dertil
sticket dine hellige Engle / at de skulle
hassue tilsyne til oss / oc besterme oss
mod den lede Satans grumme onds
hed / Wi bede dig / regere saa vore hjer
ter oc sind met din hellig Aand / at wi
sticke oss effter din vilie / oc leffue i din
fryct / at wi i alle haande nød maatte
beholde den trofasthed / at dine hellig
ge Engle skulle gøre it sterckt gerde
om oss / oc alt det wi hassue / huilcket
huercken Dieffuelen eller Verden skul
le kunde bryde igennem / oc gøre oss
skade / Paa det at lige som er til sagt
syndernis forladelse oc det enige liff
formedelst din Søn Christum Jhes
sum / at wi maatte i lige maade ved di
ne hellige Englis bestermelse paa
vort liff / leffnet oc alt det wi hassue /
fra al wlycke befries / Amen.

D g

Epistelen

Der begyntis en Strid i
 Himmelen / Michael oc
 hans Engle stridde mod Dra-
 gen / Oc Dragen stridde oc
 hans Engle / oc de vunde icke /
 Deris sted bleff oc icke mere
 fundē i Himmelē. Oc den sto-
 re Drage bleff vdfast / den gā-
 le Hugorm / sō kaldis Dieff-
 uelen oc Satanas / som for-
 fører den gantske Verden / oc
 hand bleff fast paa Jorden /
 oc hans Engle bleffue oc fast
 der hen. Oc ieg hørde en stor
 røst / som sagde i Himmelen /
 Nu hører vor Guds Saligs-
 hed / oc

hed / oc Krafft / oc Rige / oc
Mact / hans Christo til / eff-
terdi at den er bortkast / som
dē beklagede dag oc nat saar
Gud. Oc de offueruunde hā-
nem formedelst Lammens
blod / oc ved deris Vidnisbyr-
dis ord / oc de elste icke deris
Liff / indtil Døden. Der saare
gløder eder i Himle / oc de
som bo der vdi.

Euangelium Matthei. XVIII.

V Na den samme stund / gin-
ge Disciplene til Ihesum /
oc sagde / Huo er dog den
Største i Himmerigis rige ?
Iij Ihesus

Jhesus fallede it Barn til
sig / oc sticfede det mit iblant
dem / oc sagde / Sandelige si-
ger ieg eder / Vden saa er / at i
omruende eder oc bliffue som
Børn / da kōme i icke i Him-
merigis rige. Huo som sig
nu selff forneder / som dette
Barn / hand er den største i
Himmerigis rige. Oc huo
som anammer saadant it
Barn / i mit Nassn / hand
anammer mig. Men huo
som forarger en aff disse Kin-
giste / som tro paa mig / Han-
nem vaare det bedre / at der
hengdis en Mølle sten om
hans

4. xij. 3.
et aliqui
non fac
4. xij. 3.
liqui ad
mulam
1. 1. 3.
in ad 3.
in 3.
in 3.
in 3.
in 3.
in 3.
in 3.

hans halss / oc hand bleffue
feneckt i Hassuit / som det er
dybest. Ve Verden / for for-
argelse skyld. Der skal io for-
argelse komme / Dog ve det
Menniske / ved huilcket for-
argelse kommer. Der som
din Haand eller din Fod for-
arger dig / da hug hannem
aff / oc kast hannem fra dig.
Det er dig bedre / at du gaar
halt ind i Liffuit eller en Krøb-
ling / End at du hassuer tho
hender eller tho søder / oc ka-
stis i den euige Zld. Oc det
som dit Dye forarger dig / da
riff det vd / oc kast det fra dig.

¶ iiii

Det er

Det er dig bedre / at du gaar
ind i Liffuit met it Dye / end
at du haffuer thu Dyen / oc
fastis i Hellsuedis Jld. Seer
til / at i icke foracte nogen aff
diffe Smaa / Thi ieg siger
eder / Deris Engle i Himme-
len / see altid min Faders
Ansigt i Himmelen.

Den XVIII. Son. eff. Tri.

Collect.

O Herre wi bede / Lad din mistunds-
heds beskaffuelse / styre vore hjer-
ter / fordi vden dig kunde wi icke vere
dig behagelige / Ved vor Herre Jhe-
sum Christum / som met dig leffuer oc
regnerer / en san Gud / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / wi
ere io arme elendige syndere / din
vilie vis

villie vde wi / men wi ere saa strøbes
lige / saa at wi icke fuldkomme din
villie oc begering / Lød oc blod i offer
forsterckt / Saa lader den lede fiende
Dieffuelen off oc saa icke til freds / Der
saar bede wi dig / du vilt vdsøse din hel
lig Aand i vore hierter / at wi met en
sterckt tro / henge hart ved din Son
Jhesum Christum / oc trøste off met
hans pine oc død / oc tro syndernis
forladelse formedelst hannem / oc saa
her paa Jorden lessue hederlige effter
din villie / at wi paa din naade ved Jes
sum Christum kunde salige ds her
bort / aff denne elendige Verden / A.

Epistelen. I. Corinth. I.

Kære Brødre ! Jeg tacker
min Gud altid paa eders
vegne / for Guds naade / som
eder er giffuen i Christo Jhesu
/ At i ere formedelst hannem
giorde rige i alle stycker / vdi

V b al Lær

al Værdom / oc i al Forstand.
Lige sō oc predicken om Chri-
sto er bleffuen krafftig i eder/
Saa / at eder Fattis inted
paa nogē Gaffue / Oc vocter
efon paa vor Herris Jhesu
Christi obenbarelse / huilcken
som oc skal beholde eder fast
indtil ende / At i skulle vere
vstraffelige paa vor Herris
Jhesu Christi dag.

Euangelium Matthei. XXII.

DEr Phariseerne hørde / at
Jhesus haffde stoppet
munden paa Saduceerne /
da forsamlede de dem / Oc en
aff dem

aff dem som vaar en Scriffte-
klog / fristede hannem / oc sag-
de / Mestere / Huilcket er det
nypperste Bud i Louen? Jhes-
sus sagde til hannem / Du
skalt elske Gud din Herre / aff
gantske Hierte / aff gantske
Siel / aff gantske sind / Dette
er det nypperste oc største Bud.
Det andet er lige som dette /
Du skal elske din Neste / lige
som dig selff. Vdi disse thu
Bud henger al Louen oc Pro-
pheterne. Der Phariseerne
vaare nu tilsammen / Spur-
de Jhesus dem at / oc sagde /
Huad tyckis eder om Chris-
to? Hus

sto? Hues søn er hand? De
sagde / Davids. Hand sagde
til dem / Huorledis falder da
David hannem i Aanden en
Herre? der som hand siger /
Herren sagde til min Her-
re / Soet dig hof min høyre
haand / Indtil ieg legger di-
ne Fiender til en skåmel vn-
der dine føder. Effterdi Da-
uid nu falder hannē en Her-
re / huorledis er hād da hans
Søn? De ingen funde suare
hannem it ord / Der torde oc
ingen ydermere spørre han-
nem at noget effter den dag.
Den XIX. Søn. eff. Trini.

Collect.

D Al

O Almættige oc barmhertige Gud/
Vdlyck mildelige alle ting som
offere emod / At wi ledige baade
Sielen oc Legemet / maa de tingist
som dig til høre met frj hierter vdræt-
te / Ved vor Derre Ihesum Christum /
som met dig lessuer oc regnerer / etc.

De vnder tiden denne.

Alsommættigste ewige Gud / som
haffuer formædelst din Søn
Christum Iesum naadelige hi-
ulpet den verckbrødne menniske / baa-
de til Liff oc Siel / Wi bede din grund-
løse barmhertighed / ver off oc saa naa-
dig / oc forlad off alle vore synder / oc
regere off saa / at wi ick giffuer orsage
til siugdom oc anden wlycke / men be-
holt off i din fryct / at wi saa bliffuer fri
baade fra timelig oc ewig straffe / A.

Epistelen Ephess. IIII.

Kære Brødre / Aflegger nu
det gamle Menniske / eff-
ter den første omgengelse / sō
forderff-

forderner sig formebedelst Lyft
i vildfarelse. De fornær eder
i eders sindz Aand / oc fører
eder i det ny Menniske / som
er skabt effter Gud / i Retsin-
dig Ketsferdighed oc Hellig-
hed. Der saare afflegger
Løgn / oc taler sandhed huer
met sin Neste / effterdi wi ere
Lemmer iblant huer andre.
Bliffuer brede / oc synde
icke / Lader Solen icke gaa
ned offuer eders brede. Giff-
uer oc icke Lasterē rum. Huo
som haaffuer staalet / hand stie-
le icke mere / Men hand skal
arbejde / oc gøre noget gaat
met henz

met henderne / Paa det hand
fand haffue at giffue den
Rødtørffige.

Euangelium Matthei. IX.

DA traadde Ihesus i Ski-
bet / oc foer offuer igen / oc
kom til sin Stad. Oc see / da
førde de en Berckbrøden til
hannem / hand laa paa en
Seng. Der Ihesus saa nu-
deris Tro / sagde hand til den
Berckbrødne / Ver frimo-
dig / min Søn / Dine synder
ere dig forladne. Oc see / nogle
blant de Scrifftekloge sagde
ved dem selffue / Denne bes-
spotter

spotter Gud / Der Ihesus
saa deris tancker / sagde hand
Hui tencke i saa ont i eders
hierter? Huilcket er lettere at
sige? Dine synder ere dig for-
ladne? Eller at sige / stat op / oc
vandre? Men at i skulle vide /
At Menniskens Søn haff-
uer mact paa Jorden / at for-
lade synderne / sagde hand til
den Berckbrødne / Stat op /
tag din seng op / oc gack hiem.
Oc hand stod op / oc gick hiē.
Der Folcket det saa forun-
drede de dē / oc prisede Gud /
som haffde giffuit mennisken
saadan mact.

Den

Den XX. Søn. eff. Trinit.

Collect.

Kære Verre Gud himmelske Fader / Wi bede dig forgiff naadelig din Tienere al deris synder / Dernde oss din fred at wi kunde bliffue frø saar al gennordighed / oc dig altid at tiene met glade hierter i en stadig tro / Ved vor Verre Ihesum Christum / som met dig lessuer oc / etc.

Dernder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / wi tacker dig for din store barmhertighed / oc godhed / at du hassuer ladet oss komme til dit salige ord / oc gladelig brøllup / oc ved din Søn forladet oss alle vore synder / Men effterdi her er daglige fristelse / forargelse oc fare paa ferde / oc wi ere aff oss selff saa skrøbelige / oc ere meget tilbøyelige til synden / Saa beder wi dig / du vilt formedelst din hellig Aand naadelige beuare oss / at wi icke falder / Men om wi falder oc besmitter saa vort brøllups kledebon / huilcken vor Verre

3

Ihesus

Ihesus Christus/haffuer iførd oss/da
hielp oss naadelige igen oc led oss til
anger oc ruelse/ oc beholt oss i troen til
din barmhertighed / at wi icke falder
til euig tid/ Amen.

Epistelen Ephess. V.

Røere Brødre/ Saa seer nu
til/huorledis i skulle vandre
dres forsynlige/ icke som de w
uise / men som de Vise / De
sticker eder i tiden / Thi det er
ond tid. Der saare bliffuer
icke wforstandige / men for
standige / i det som er Herrēs
vilie. De dricker eder icke
druckne aff Vin / aff huilcket
der følger it wsticketligt vde
sen / Men bliffuer fulde aff
Aanden

Alanden / Oc taler met huer
andre om Psalmer oc Loff-
sange oc Mandelige Viser / si-
unger oc leger saar Herren i
eders hierte / Oc siger altid
Gud oc Faderen tack for al-
ting / i vor Herris Jhesu
Christi Naffn. Oc verer huer
andre vnderdanige / i Guds
fryct.

Euangelium Matthei. XXII.

Jhesus suarede Jøderne /
Oc talede atter ved Tignel-
ser til dem / oc sagde / Himme-
rigis rige lignis ved en Kon-
ge som gjorde sin Søns brøl-
3 ij lup / Oc

lup / Oc vdsfende sine Zienerere
at de skulde falde dem som
budne vaare til brøllup / Oc
de vilde icke komme. Hand
vdsfende atter andre Zienerere /
oc sagde / Siger dem som bud
ne ere / See / ieg haffuer bered
mit Maaltid / mine Oxen oc
mit fede Queg er slactet / oc
alting er rede / Kommer til
brøllup. Mē de foractedede det /
oc ginge hē / Den ene paa sin
Alger / Den anden til sin Køb-
manstass / Men nogle grebe
hans Zienerere / bespaattede oc
ihuelsloge dem. Der Kongen
det hørde / bleff hand vred / oc
sticfede

skickede sin Høer vð oc ødes
lagde disse Mandrabere / oc
sette ild paa deris Stad. Da
sagde hand til sine Zienerer/
Brølluppet er io bered / Men
de som vaare budne vaare
det icke werde. Gaar der faare
hen paa Beyene / oc biuder til
Brøllup / huem i finde. Oc
Suēnene ginge vð paa Bey-
ene / oc sassnede til sammen
huem de funde / Vnde oc Go-
de / Oc bordene bleffue alle
fulde. Da gick Kongen ind/
at beseē Gesterne / Oc hand
saae der it Menniske / som
haffde icke brøllups Kløder
3 iij paa / Oc

paa / Oc hand sagde til han-
nem / Ven / Huorledis est du
kommen hid ind / oc haffuer
dog icke brøllups fløeder paa
Oc hand tagde stille. Da sag-
de Kongen til sine Tienere/
Binder hender oc føder paa
hannem / oc faster hannem
hen vd i Mørcket / Der skal
vere graad oc tendgnidsel.
Thi mange ere fallede / Men
faa ere vdualde.

Den XXI. Søn. eff. Trini.

Collect.

Derre / Wi bede dig / du vilst oss
som din fattige hussinde i en ide-
lig Gudelighed beuare / at wi
maa met din bestermelse vere frj fra
al gen

al gennordighed / De i gode handel
vere dit navn til loff oc prijs / Ved vor
Herre Ihesum Christum / som met
dig leffuer oc regnerer / etc.

De vnder tiden denne.

Alsommectigste euige Gud / som
haffuer formedelst din Søn
Christum Ihesum / sagt oss syn-
dennis forladelse til / Retferdighed oc
det euige lif / Vi bede dig du vilt met
din hellig Aand / opueck vore hierter /
at wi met vore daglige bøner i alle
fristelser søge saadan hielp haff
nem / oc formedelst en fast tro til hans
foriættelse oc Ord / kunde vndfange
det wi begere / oc endelige bliffue salig-
ge / Ved din Søn Ihesum Christum /
Amen.

Epistelen Ephesern. VI.

Min kære Brødre / Verer
stercke i Herren / oc vdi
hans styrckis mact. Fører
eder i Guds Harnsk / at i kun-

3 iij

de bliff-

de bliffue stadige mod Dieff-
uelens listige tilløb. Thi wi
haffue ickē at stride met Kød
oc Blod / Men met Førster
oc Veldige / som er / met Ver-
dens Herrer / som regnere i
denne Verdens mørck / met
de onde Aander vnder Him-
melen. For den skyld / da ta-
ger Guds Harnsk paa / paa
det at i kunde staa imod / naar
den onde stund kommer / oc
vdretter alting vel / oc behol-
de Marcken. Saa staar nu /
omgiordede om eders Len-
der met Sandhed / oc iførde
met Ketsferdigheds Kressit /
oc haff-

oc haffuer støffle paa Venes
ne / som de der ere serdige til
at driffue Fredens Euange-
lium. met huilcket i ere bered-
de. Men faar alle ting / tager
Troens Skiold / met huil-
ken i kunde vdslycke alle den
forgiftige Fiendis gloende
Pile. Oc tager Salighedens
Hielm / oc Aandens Suerd /
som er Guds ord. Oc beder
stedze i al nødtsøfflighed met
bøn oc formanelse / i Aanden.

Euangelium Johannis IIII.

DEr vaar en Kongelig
Mand / hans søn laa siug
3 6 i Caper-

i Capernaum. Denne hørde / at Ihesus kom aff Judea i Galileam / oc hand gick bort til hannem / oc bad hannem / At hand vilde komme ned / oc hielpe hans Søn / Thi hand vaar død siug. Oc Ihesus sagde til hannem / Naar som i icke see Tegen oc vnderlige Gerninger / da tro i icke. Da sagde den Kongelige Mand til hannem / Herre / kom ned / før mit Barn dør. Ihesus siger til hannem / Gack bort / Din Søn leffuer. Mennisket trode det Ord / som Ihesus sagde til hannem / oc gick bort.

bort. Oc i det som hand gick
ned / måtte hans Suenne
hannem / forkyndede hannē /
oc sagde / Dit Barn lessuer.
Da vdsprude hand den time
aff dem / i huilcken det vaar
bleffuet bedre met hannem.
Oc de sagde til hannem / I
gaar ved den siuende time
forloed Kaaldsiugen hannē.
Da merckte Faderen / at det
vaar ved den time / i huilcken
Ihesus hassde sagd til han-
nem / din Søn lessuer / Oc
hand trode met alt sit Huss.

Paa Alle Helgene dag.

Collect.

D A

D Almæctige euige Gud / Som vil
le hellig gøre alle dine vdualde
oc ehælige i din enbaarne oc elsa
felige Søn / Lad oss deris Tro / Dob
oc Ærlighed effterfølge / At wi met
dem oc kunde worde salige / Ved den
samme vor Herre Ihesum Christum
som met dig lessuer oc regnerer / etc.

De vnder tiden denne.

Herre Gud himmelske Fader / wi
tacke dig for din vsigelig naade /
at du haffuer kommit oss arme
syndere ihu / oc for vor skyld ladet din
Søn bliffue menniske / Oc wi bede dig
du wilt formedelst din hellig Aand /
saa opliuse vore hjerter / at wi kunde
rettelige trøste oss ved hans mandom /
pine oc død / oc kende hannem for vor
euige Herre oc Konge / oc formedelst
hannem euindelige met alle Welge
ne lessue hoss dig oc de hellig Aand A.

Epistelen Apocalip. VII.

Der effter saa teg fire En
gle staa paa Jordens fire
hjørner /

hjørner / de huld iordens fire
Vær / Paa det der skulde in=
ted Vær bløese offuer iorden/
eller offuer Haffuet / eller off=
uer noget Trøe / Oc ieg saa en
anden Engel opstige aff So=
lens opgong / hand haffde de
lessuende Guds Indsegle / oc
robte med stor røst til de fire
Engle / som er giffuet at skade
Jorden / oc Haffuet / Oc hād
sagde / Skader ickē Jorden/
eller Haffuet / eller Trøene/
Før end wi saa beseglet vor
Guds Tienere i deris Pan=
de. Oc ieg hørde deris tal / sō
bleffue beseglede aff alle Isra=
els børns

els børns Slecter / hundrede
oc fyretiu tusinde / som bleff=
ue beseglede. Aff Juda Slect /
tolff tusinde beseglede. Aff
Rubens Slect / tolff tusinde
beseglede. Aff Gad; Slect /
tolff tusinde beseglede. Aff
Asars Slect / tolff tusinde be=
seglede. Aff Nephthali Slect
tolff tusinde beseglede. Aff
Manasse Slect / tolff tusin=
de beseglede. Aff Simeons
Slect / tolff tusinde beseglede.
Aff Levi Slect / tolff tusinde
beseglede. Aff Isaschars slect /
tolff tusinde beseglede. Aff Se=
bulōs Slect / tolff tusinde be=
seglede. Aff Joseps Slect /

tolff tusinde beseglede. Aff
Bē Jamins slect / tolff tusin-
de beseglede. Der effter saae
ieg / Oc see / en stor Skare / hu-
ileken ingē kunde telie / aff alle
Hedninge oc Folck oc Tunge
maal / stod saar Stolē oc saar
Lāmet / floedde met huide fløe-
der / oc Palmer i deris hēder /
sō robte met stor røst / oc sag-
de / Salighed vere dē / sō sieder
paa Stolen / vor Gud oc Lā-
met. Oc alle Englene stode
omkring Stolen / oc omkring
de Eldste / oc omkring de fire
Diur / oc fulde ned saar Sto-
lē paa deris ansicte / oc tilba-
de Gud /

de Gud / oc sagde / Amen. Loff
oc ðere / oc Visdom / oc Tack /
oc Priss / oc Krafft / oc Styr-
cke vere vor Gud / fra euig-
hed oc til euighed / Amen.

Euangelium Matthei. V.

DEr Ihesus saae Folket /
gick hād op paa it Bierg /
oc sette sig / Oc hans Disci-
ple ginge til hannem / oc hand
oplod sin mund / lærde dem / oc
sagde / Salige ere de / som ere
aandelige fattige / Thi Him-
merigis rige er deris. Salige
ere de bedrøffuede / Thi de
skulle husualis. Salige ere
de Sact-

de Sactmodige / Thi de skul
 le beside Jorden. Salige ere
 de / som hungre oc tørste eff
 ter Ketserdighed / Thi de skul
 le mettis. Salige ere de Mis
 fundelige / Thi de skulle saa
 misfundhed. Salige ere de / sø
 ere rene aff hiertet / Thi de
 skulle see Gud. Salige ere de
 Fredsommelige / Thi de skul
 le kaldis Guds børn. Salige
 ere de som lide forfølgelse for
 Ketserdigheds skyld / Thi
 Himmerigis rige er deris.
 Salige ere i / naar Menniske
 ne bespotte oc forfølge eder
 for Min skyld / oc tale alle

A a honde

Honde ont paa eder / om de
liuge det. Gløder oc frygder
eder / Det skal vel betalis
eder i Himmelen. Thi de
haffue saa forfult Prophe-
terne som vaare faar eder.

Den XXII. Søn. eff. Tri.
Collect.

O Verre Gud himmelske Fader/
som est al vor haab oc tilfluct/ oc
beuifer oss stor naade oc barmhertig-
hed i vore nød / Wi bede dig / du vilt
faar din Søns Ihesu Christi død oc
pinis skyld naadelige ansee din Chris-
ten kirckis bøn / oc huad som wi bede
i troen / oss naadelige giffue / Ved den
samme din Søn vor Verre Ihesum
Christum / som met dig leffuer / etc.

De vnder tiden denne.

Alsommectigste euige Gud / wi
bekende oss at vere arme syndes-
re / oc at vere høyt opscreffne i dit
Register /

Register / Men wi tacke dig aff vort
ganste herte / at du haffuer tagit saa-
dan skyld fra oss / oc lagt den paa din
kære Søn Jesum Christum / oc haff-
uer ladet hannem betale / der faar / Oc
bede dig / du vilt naadelige beholde oss
i troen / oc regere oss saa met din hellig
Aand her paa Jorden / at wi kunde
lessue effter din vilie / oc gerne bemse
vor neste al kærlichhed / tjenste oc hjælp /
oc at wi maatte staa imod al vrede /
hastighed oc heffn / paa det wi skulle
icke opuecke din vrede offuer oss / men
at wi maatte altid haffue en naadig
Fader i dig / Ved Ihesum Christum
vor Herre / Amen.

Epistelen Philippen. I.

Kære Brødre / Jeg haffuer
it gaat haab der til / at den
som begynte den gode Ger-
ning i eder / hand skal oc fuld-
komme det indtil Ihesu Chri-
A a ij sti dag /

sti dag / lige som mig oc bør /
at ieg skal i saa maade hol=
de aff eder alle / Fordi at ieg
haffuer eder i mit hierte / i
dette mit Fængsel / i huilcket
ieg forsuarer oc stadfester
Euangelium / som de der alle
ere delactige met mig i naa=
den. Thi Gud er mit Vidne /
huorledis mig forlengis eff=
ter eder alle i hiertens grund
i Ihesu Christo / Oc der om
beder ieg / at eders fœrlighed
kand bliffue io mere oc mere
rig / i allehonde Bekendelse oc
Forsøgelse / at i kunde proff=
ue / huad som Best er / at i
kunde

kunde vere rene oc vden for-
argelse indtil Christi dag / op-
fylte met Ketferdigheds
Fruct / som ske ved Ihesum
Christum (i eder) Gud til
ære oc loff.

Euangelium Matthei. XVIII.

Ihesus sagde til sine Dis-
ciple / Himmerigis rige
lignis ved en Konge / som
vilde holde regenscaff met si-
ne Suenne. Oc der hand be-
gynnte at regne / kom en saar ⁴⁸
hannem / som vaar hannem ²¹¹⁸⁵
thi tusinde Pund skyldig. ^{de}
Der hand haffde nu icke at ¹⁰⁰⁰⁰
Aa iij betale

betale met / da bød Herren at
sele hannē oc hans Hustru/
oc hans Børn / oc alt det
hand haffde / oc betale. Da
falt den Suend ned / oc tilbad
hannē / oc sagde / Herre / Haff
tolmodighed met mig / ieg
vil betale dig det altsammen.

Da ynckedis Herren offuer
den samme Suend / oc hand
gaff hannem løss / oc froloed
hannem ocsa Gielden. Da
gick den samme Tienere hen
vd / oc fant en aff sine Medtie-
nere / hand vaar hannē hun-
drede Pendinge skyldig / Oc
hand greb fat paa hannem /
oc vil-

oc vilde quele hannem / oc
sagde / Betale mig det du est
mig skyldig. Da falt hans
Medtienerened / oc bad han
nem / oc sagde / Haff talmos
dighed met mig / ieg vil betale
le dig det altsammen. Oc
hand vilde icke / men gicck hē /
oc faste hannem i Fængsel /
indtil hand betalede / det hād
vaar skyldig. Men der hans
Medtienerere saae det / bleffue
de saare bedrøffuede / oc de kō
me oc sørde saar deris Herre
alt det som skeed vaar. Da
fallede hans Herre hannem
faar sig / oc sagde til hannem /

A a iij

Du

Du Skalkactige Euend/
Al denne Geld forlod ieg dig/
fordi du badst mig. Skulde
da du icke ocsaa forbarne dig
offuer din Medtiener / lige
som ieg hassuer forbarmet
mig offuer dig? Oc hans
Herre bleff vred/oc antuorde
hannem dem som pine / ind-
til hand betalede altsammē/
det hand vaar hannem skyl-
dig. Saa skal oc min him-
melske Fader gøre mod eder/
om i icke forlade aff eders
hierte / huer sin Broder hans
Brøst.

Den XXIII. Søn. eff. Tri.

Collect.

D Vers

O Herre Gud himmelske Fader/
Wi bede / affløss dine Solckis
synder / oc lad oss aff vore synders
baand der wi hassue saar vore strøbes-
lighed bonden / met din mildhed bes-
fries / Ved vor Herre Ihesum Chris-
stum / som met dig leffuer oc / etc.

De vnder tiden denne.

H Erre Gud himmelske Fader / wi
tacke dig at du hassuer hertil giff
nit oss fred / oc naadelige beuaret oss
fra Brig oc fremede Werstakff / Wi bes-
de dig giff oss frem i din naade / at wi
kunde leffue i din fryckt oc esser din
villie / oc ingen orsage giffue til brig eller
anden straff / Regere oc styr vor Diff-
uerighed / at de ick forhindre den lyd-
actighed / som dig bør / men at de den-
samme forfremme / at wi maatte hass-
ue diff mere lycke oc velsignelse / vnder
deris regimente / Ved vor Herre Ihes-
sum Christum / Amen,

Epistelen Philip. III. oc IIII.

Folger mig / kære Brødre /
A a v oc giff-

oc giffuer act paa dem / som
saa vandre / lige som i haffue
off til it Exempel. Thi man-
ge vandre / om huilcke ieg
haffuer offte sagd eder / Oc
ieg siger ocsaa nu met grø-
dēde taare / Christi Kaarssis
Fiender / huilckis Ende er for
dømmelsen / oc deris Bug er
deris Gud / oc deris vore skal
bliffue til skendzel / huilcke sō
haffue Jordiske sind. Men
vor Umgēgelse er i Himme-
len / hueden wi ocsaa vente
Frelseren Ihesum Christum
vor Herre / huilcken som skal
forflare vort ringe Legeme /
at det

at det skal worde lige ved hās
forflarede Legeme / Effter den
Krafft / som hand ock and gø-
re sig alle ting vnderdanige.
Lige saa / mine Elskelige oc yn-
skelige Brødre / min Glæde
oc mine Krone bliffuer saa sta-
dige i Herrē / i Elskelige. Jeg
formaner Euodian / oc ieg for-
maner Syntichen / at de haff-
ue it sind i Herren. Ja ieg be-
der oc dig / min trofaste Stal-
broder / hielp dem / som haff-
ue stridet met mig i Euange-
lio / met Clemen oc de an-
dre mine Hielpere / huilckis
naffn der ere i Liffsens Bog.

Euange-

DA ginge Phariseerne hē/
 oc hulde it Raad / huor=
 ledis de skulde gribe hannem
 i hans Tale. Oc de sende de=
 ris Disciple til hannem / med
 Herodis Tienerne / oc sagde/
 Mestere / Wi vide at du est
 sandru / oc lærer Guds ven
 rettelige / oc du skiøder om
 ingen / Thi du acter icke Mē=
 nistrens anseelse. Sig oss der
 faare / huad tyckis dig? Er det
 røet at mand gissuer Keyse=
 ren skat / eller ey? Der Jesus
 nu merckte deris skalckhed/
 sagde hand / **I** Dyen skalcke/
 hui fris=

hui friste i mig? Lader mig
see Skattens mynt / Oc de
racte hannem en Pending.
Och hand sagde til dem / Hues
Billede oc offuerscrifft er
dette? De sagde til hannem /
Keyserens. Da sagde hand
til dem / Saa giffuer Keyse-
ren / det Keyseren hører til / oc
Gud / det Gud hører til. Der
de hørde det forundrede de
dem / oc forlode hannem oc
ginge bort.

Den XXIII. Søn. eff. Tri.

Collect.

Derre / Wi bede / opueck dine tro
Menniskers villie / at de maatte
saa vere

Saa vere flittelige til gode gerningers
fruct at gøre / paa det / de maa fange
des større din mildheds lægedom/
Ved vor Herre Ihesum Christum/
som met dig leffuer oc regnerer/etc.

D vnder tiden denne.

Alsommectigste ewige Gud / som
haffuer formædelt din Søn / til
sagt oss syndernis forladelse oc
redning mod den ewige Død / Wi bede
dig / styrck oss met din hellig Aand / at
wi daglige vore i troen til din naade/
ved Christum / oc beholde en stadige
haab oc tillid / at wi icke skulle Dø/
men sødelige søffue / oc ved din Søn
Christum Ihesum paa Dommendag
bliffue opueckte igen til det ewige lif oc
salighed / Amen.

Epistelen Coloss. I.

Der faare kære Brødre / la-
de wi icke aff / at bede for
eder / fra dē dag / der wi det hør-
de / oc wi bede / at i kunde opfyl-
dis met

dis met hans vilies befēdel-
se / i allehonde Mandelig Bis-
dom oc forstand / At i kunde
vandre verdelige saar Her-
ren / til al behagelighed / Oc
vere fructsommelige i alle
gode Gerninger / Oc vore i
Guds befendelse / oc bliffue
stercke met al Krafft effter
hans herlige mact / i al taal-
modighed oc langmodighed /
met gløede / Oc sige Fadren
tack / som gjorde oss duelige
til Helligens Arffuedel i Lins-
set / huilcken som frelste oss aff
mørckens Dffrighed / oc set-
te oss i sin elskelige Søns Ri-
ge / i

ge / i huilcken wi haffue For-
løffning / formedelst hans
Blod / som er Syndernis
forladelse.

Euangelium Matthei. IX.

DEr Ihesus dette talede
met dem / See / da kom
der en aff de Dffuerste / oc salt
ned faar hannem / oc sagde /
Herre / Min Daatter er nu
død / men kom / oc leg din
haand paa hende / saa bliffuer
hun leffuendis / Ihesus stod
op / oc fulde effter hannem / oc
hans Disciple. Oc see / en
Quinde / som haffde tolffaar
haffte

hafft Blodsot / gick bag til
hannem / oc rørde ved sam-
men aff hans Klødebon/
Thi hun sagde ved sig selff/
Kunde ieg ekō røre ved hans
Klødebon / da bleffue ieg hel-
brede. Da vende Ihesus sig
om / oc saae hende / oc sagde/
Ver trøstig min Daatter/
Din tro hassuer hulpet dig.
Oc Quinden bleff helbrede i
den sãme stund. Oc der hand
kom i den Dffuerstis hwiß / oc
saae Pibere oc Folckens bul-
der / sagde hand til dem / Si-
ger / Thi pigen er icke død / mē
hun soffuer. Oc de bespaatte
B b de han

de hannem. Men der Folcket
baar vddressuit / gick hand
ind / oc tog hende ved haandē.
Da stod Pigen op. Oc dette
røctte kundgiordis i det gantz
ste Land.

Den XXV. Søn. effte. Tri
Collect.

O Barmhertige ewige Gud / him
melste Fader / Wi bede / at du vil
naadelige forløse dit folck / aff
deris synders baand / i huilcke wi ere
faldne aff strøbelighed / Paa det wi
vden vore fienders fryct / kunde tiene
dig i retsindig retferdighed oc hellig
hed / al vor liffs tid / Ved Ihesum
Christum vor Herre / Amen.

Devnder tiden denne.

H Erre Gud himmelste Fader / wi
tacke dig hiertelige / at du ha ffuer
led oss formedelst dit Ord / aff
den græselig Passuedoms vildfarelse / oc

se / oc haffuer ført oss til din naadis
liuss / Oc bede dig / du wilt naadelige
beholde oss i samme liuss / oc beuare oss
fræa al vildfarelse oc fettery / oc io be-
uare oss at wi bliffue icke wtackneme-
lige / som Jøderne / icke heller foracte
eller forfølge dit Ord / men at wi met
vort gantske herte kunde anamme
det / oc der aff bedre vort leffnet / oc set-
te al vor lid paa din Naade / oc din kœ-
re Søns fortienste / som met dig oc den
hellig And leffuer oc regnerer fræ-
euighed oc til euighed / Amen.

Epistelen I Thessalo. IIII.

Willem icke / kære Brø-
dre / dölle saar eder om
de som soffue / Paa det i skulle
icke sørge / som de andre der
haffue inted Haab. Thi der
som wi tro / at Jhesus er død
oc opstanden / Saa skal oc
Gud /

Gud / føre dem frē met han-
nē / som soffue ved Christum.
Thi dette sige wi eder / som
Herrens ord / at wi som leff-
ue oc offuerbliffue i Herrens
tilkommelse / Wi skulle icke
komme før end de der soffue.
Thi at Herren selff skal kom-
me ned aff Himmelen / met
it Ansfrig oc offuer Engilff
røst / oc met Guds Basune /
Oc de Døde i Christo skulle
først opstaa. Der effter skulle
wi som leffue oc offuerbliffue /
ryckis til lige bort met dem i
Skyerne / mod Herren i luc-
ten / oc wi skulle altid bliffue
hoff

hoff Herren. Saa trøster
eder met desse ord iblant huer
andre.

Euangelium Matthei. XXIIII.

Jhesus sagde til sine Dis-
ciple. Naar som i nu see
Odeleggelsens Verstygge-
lighed / som er sagt aff ved
Propheten Daniel / at den
staar i den hellige Sted / Huo
som det loess / hand giffue act
der paa. Da fly sig op paa
Biergene / huo som er i Jo-
deland / Oc huo som er paa
Taget / hand stige icke ned at
hente noget aff sit Hwss / Oc
B b iij huo

huo som er paa marcķē/hand
vende icke tilbage / at hente
sine Kloeder. Be de fructsom-
melige / oc som giffue di paa
den tid. Beder / at i skulle icke
fly om Vinteren / eller om
Sabbathen. Thi at der skal
da bliffue saa stor en bedrøff-
uelse / som der icke haaffuer ve-
ret fra Verdens begyndelse /
hid indtil / oc som icke heller
skal bliffue / Oc der som disse
dage icke bleffue forkaartede /
da bleffue inted Menniske sa-
ligt / Men for de Vdualdis
skyld / skulle de dage forkaar-
tis. Der som nogen da siger
til eder /

til eder / See / Her er Chris-
tus / eller der / da skulle i det
icke tro. Thi der skulle opsta
falske Christi / oc falske Pro-
pheter / oc gøre store Tegen oc
vnderlige Gerninger / At de
vdualde skulle oc saa forfæris
(der sō det vaare mueligt) i
Bildfarelse / See / ieg hæffuer
nu tilforn sagt eder det. Der
faare / naar som de sige til
eder / See / hand er i Drecken /
da gaar icke hē vð / See / hand
er i Herberet / da troer icke.
Thi at lige som Lunet vð-
gaar aff Østē / oc skinner hen
ind til Vesten / Saa skal oc

Menniskens Søns tilkom-
melse vere. Huor sø it Nadzel
er / der forsamlis Orne.

Den XXVI. Søn. efft. Tri.

Collect.

Herre almectige Gud himmelske
Fader / Betee oss arme syndere
din mis kundhed / at / effterdi vi
icke kunde forlade oss paa nogen vor
egen fortieniste men i alle maade for-
tuile der paa / icke skulle falde i din
strenge dom / men formedelst din naas-
de oc barmhertighed forløsis der fra /
formedelst din Søn vor Herre Jhe-
sum Christum / som met dig / etc.

Epistelen I. Thessaloni. V.

Wi bede eder / kære Brø-
dre / at i ville kende dem
som arbejde iblant eder / oc
ere eders

ere eders Forstandere i Herren / oc formane eder / Elsker dem disse mere / for deris gerning skyld / oc verer fredsmeligeme met dem. Wi forma ne oc eder / fære Brødre / at i ville formane de Vtuctige / Trøster de Mistrøstige / For drager de skrøbelige / Verer taalmodige mod huer mād. Seer til / at ingen betaler nogen ont met ont / Men legger eder altid effter det gode / baade indbyrdis oc imod huer mand. Verer altid glade / Bedder vden affladelse / Verer tacknemmelige i alle ting /

B b b

Thi det

Thi det er Guds vilie i Chri-
sto Ihesu til eder. Vdslycker
icke Aanden. Foracter icke
Prophecier. Men præffuer
alting/oc beholder det Gode.
Skyr alt det som hæffuer en
ond skin. Oc hand som er
Fredens Gud / hellige eder i
alle made / oc eders gantske
Aand met Siel oc Legeme /
skal beuaris wstraffelig til
vor Herris Ihesu Christi til-
kommelse.

Euangelium Matthei. XI.

Pla den samme tid / suare-
de Ihesus / oc sagde / Jeg
priser dig Fader / oc Herre
offuer

offuer Himmelen oc Jordē/
Alt du haßuer skiult dette
faar de Vise oc Kloge/ oc obē-
baret det faar de wmyndige.
Ja Fader / Thi det vaar saa
behageligt faar dig. Alle ting
ere mig offuergiffne aff min
Fader. Oc ingē kender Søn-
nen / vden allene Faderen /
Oc ingē kender Faderen / vde
allene Sønner / oc den som
Sønner vil det obenbare.
Kömer hid til mig alle i som
arbeyde oc ere besuarede / Jeg
vil verquege eder. Tager mit
Aag paa eder / oc lærer aff
mig / Thi ieg er factmodig / oc
ydmyg

Ydning aff hierttet / Saa skul-
le i finde Huile for eders hier-
te. Thi mit Nag er lideligt /
oc min Byrde er loet.

Den XXVII. Søn. eff. Tri.

Collect.

BArmhertige euige Gud himmels
ste Fader / Wi bede dig / at du wilt
opuecke oss / at wi met al stid kun-
de vandre Christelige i gode gernin-
ger / oc altid bestyrckis formedelst dig /
oc befindis i al Gudelighed / Ved vor
Herre Ihesum Christum / som met
dig leffuer oc regnerer / en sand Gud
fra euighed oc til euighed / Amen.

Epistelen. II. Petri. I.

DEr saare / kære Brødre /
vil ieg det icke lade / at
minde eder altid paa saa-
dant /

dant / Alligeuel at i vide oc
ere styrckede / i den næruer-
rendis sandhed. Thi ieg ac-
ter det at vere tilbørligt / at
opuecke oc paaminde eder/
saa lenge som ieg er i denne
Vellig / Thi ieg veed / at ieg
skal snart afflegge min
Vellig/Lige som oc vor Her-
re Ihesus Christus haffuer
obenbaret mig. Oc ieg vil gø-
re min flid / at i alleuegne skul-
le haffue dette i hukommelse
effter min Død. Thi wi effter
fulde icke floge Fabel / der wi
fundgiorde eder vor Herris
Jesu Krafft oc tilkommelse.
Men

Men wi haffue selff seet hans
Herlighed / der hand sick øere
oc priss aff Gud Fader / for=
medelst en røst som skede til
hannem aff den store herlig=
hed / i saa maade / Denne er
min elskelige Søn i huilcken
ieg haffuer behagelighed. Oc
wi hørde denne Røst komme
aff Himmelen / der wi vaare
met hannem / paa det hellige
Bierg.

Euangeli. Matthei. XVII.

Sex dage der effter / tog
Ihesus Peder oc Jacob /
oc hans Broder Johannent
til sig /

til sig / oc førde dem offuer en
side op paa it høyt Bierg / oc
bleff forklaret saar dem. ² Oc
hans ansicte skinde som So-
len / oc hans Kleder bleffue
huide som it Liuss. Oc see / da ³
obenbaredis Mose oc Elias
saar dem / de taledede met han-
nem. Da suarede Peder / oc ⁴
sagde til Jesum / Herre / Her ⁵
er gaat at vere / Vilt du / da
ville wi gøre tre Bolige / Dig
en / Mose en / oc Elias en. Der ⁶
hand en saa taledede / see / da off-
uerskuggede en klar Sky de.
Oc see / en Røst aff skyen sag- ⁷
de / Denne er min elskelige
Søn

Søn / i huilcken ieg haffuer
behagelighed / hannem skulle
8 i høre. Der Disciplene hør-
de det / fulde de ned paa deris
Ansichte / oc bleffue saare for-
ferdede. Men Jhesus traad-
de frē til dem / rørde ved dem /
oc sagde / Staar op / oc frøcter
inted. Men der de opløffte de-
ris Øyen / saae de ingen / vden
9 Jhesum alene. Oc der de gin-
gen ned aff Bierget / bød Jhe-
sus dem / oc sagde / I skulle
ingen siige denne Søn / før
end Menniskens Søn er
opstanden fra de
Døde.

201
En liden bog om
Brudtielse / for alle Sog-
neprester.

Martinus Luther.

Et

DEt er et almindeligt sprock / Saa
mange land saa mange seder /
Efterdi at Brøllup oc Ecteskaffs
staat er en verdslig handtering / da bør
off aandelige eller kircke tienerne inted
at ordinere eller regere der vdi / Men
lade huer Land oc Stad her inyde oc
beholde sin brugelse / oc seduane. Som
mestæds føre de Bruden tuende gon-
ge til Kircken / baade om afftenen oc
om morgenen / Som mestæds ick v-
dē en gang / Somme forkynde oc op-
liuse deris Ecteskaff paa predicke sto-
len / tho eller tre wger tilforn / Dette oc
alt andet saadant / Lader ieg Derrer
oc Førster / Borgemestere oc Raad /
skaffe oc gøre som de ville / Det kom-
mer mig inted ved.

Men naar mand begere aff off / at
wi skulle faar kirckedøren eller i kirckē
læse Guds velsignelse / oc bede vor
bøn offuer Brud oc Brudgomme /
eller vye dennem tilfamen / da ere wi
skyldige det at gøre / Der faar vilde
ieg lade vdgaa denne lille Bog om
Bruduielse for de ynge Sogneprester
som ick bedre kunde / at de motte bru-
ge end

ge endrectelige met off denne form
oc maade. De andre som det bedre
kunde (det er) de som ick kunde al-
ting/ Men de lade dennem tycke at de
kunde alting / de haffue denne mine
tjeneste inted behoff / vden saa megit
at de kunde kaastelige oc mesterlige
straffe oc sette til rette det wi gøre / oc
tage dennem vel vare at de ick skulle
holde noget lige met andre / oc gøre
alting effter deris egit hoffuit / Thi
mand maatte ellers tencke at de skulde
lcere nogit aff andre / det vaare en stor
skam.

Effterdi at mand haffuer her til
brugit saa drabelig stor prang met
Muncke oc Nunder i deris Induielse/
Endog at deris staat oc vesen er en w-
gubelig oc klar menniskelig tant oc
dict / som ingen grunduol haffuer i
scrifften / Duor megit mere skulle wi
cere denne gudelige staat / oc met man-
ge herlige stycker viye Brud oc Brud-
gomme til sammen / oc bede for den-
nem oc cere dennem : Thi endog det
er en verslig staat / saa haffuer det dog
Guds ord for sig oc er ick dictet eller

sticket aff mennisten / som Nuncke oc
Nunne stat / Der faar skulle det hun-
drede maal yppermere actis end klos-
terleffnis stat / Quilcken som skulle
actis at være den aller versligeste oc
kiødeligste stat / effterdi det er fundet
aff kiød oc blod / oc sticket aff verdslig
vijsdom oc fornufft.

De paa det at vngt folck maatte læ-
re at ansee aluorlig denne Ecteskaffs
stat / oc den i ære at holde som Guds
Gerning oc Bud / oc icke saa spaatte-
lige driffue deris daarhed der om / met
lader met bespaattelse oc met anden
saadan løfactighed / som mand pleye-
de her til at gøre lige som det skulle væ-
re en skemt eller børneleeg at giffue sig
i Ecteskaff / eller gøre Brøllup.

De som haffue først sticket at mand
skal føre Brud oc Brudgomme til
Kircken / ansaage det for ingen skemt /
men faar en ret aluorlighed / Thi v-
den tuuel / vilde de der hente Guds vel-
signelse oc en almindelig bøn / oc icke
driffue nogen leckerij eller Wedenste-
abenspil.

Saa beuifer oc det samme den ger-
ning i

ning i sig self vel / Thi huo som beger
rer aff Sognepresten eller Biscopen
en almindelig Bøn oc Guds velsig-
nelse / Vand giffuer vel der met til ken-
de (endog hand taler det ick vð met
munden) huad fare oc nød hand giff-
uer sig i / oc huor storlig hand haaffuer
samme Guds velsignelse oc en almin-
delig bøn behoff til Ecteskaffs stat /
Thi hand fornimmer vel / som mand
oc daglige befunder huilcken wlycke
Dieffuelen kommer affsted i Ecte-
skaffs stat / met Doer / Wtrostaff /
Wenighed oc alle haande iammer.

Saa ville wi nu paa denne maa-
de / handle met Brud oc
Brudgomme / der
som de det aff off
bede oc be-
gere.

For det Første skal der liuses
for dennem aff Predicke sto-
len / met saadanne ord.

Hans. N. oc Margrete.
N. ville effter Guds ordning
oc befalning giffue dennem
tilsammen i den hellige Ecte-
skaffs staat / oc derfaar begere
de en almindelig Christelig
bøn for dennem / at de kunde
det begynde i Guds naffn / oc
det maatte lyckis for denem.

Oc om nogen haffuer der
i at siige gøre sig det betiden /
eller tie sig stille. Gud giffue
dennem sin naade oc velsig-
nelse / Amen.

Bruds

Brudtuelse eller troloffuelse faar
Kircke døren / eller i Kircken skal ske
met disse ord.

Hans viltu haffue Mar-
grete til din Ecte hustru?

Dicat / Ja.

Margrete viltu haffue
Hans til din Ecte hofsbonde?

Dicat / Ja.

Der lader hand dennem giffue
huer andre troloffuellsens Ring / Oc
legger baade deris høgre hender til
sammen oc siger.

Hvad Gud haffuer til sã-
men søget / skal inted mennis-
ke atskilie.

Der effter siger hand almins-
delige faar alle.

Effterdi at Dans N. oc Margre-
te N. begerer huer andre i Ecteskaff /
Oc det obenbarlige bekende faar Gud
oc Verden / oc haffue der paa giffuit

Ec iij

huer an-

huer andre deris hender oc troloffuel-
sens Ring. Saa siger ieg dennem Les-
te at vere / i Naaffn Faders oc Sønns /
oc hellig Aands / Amen.

Saar Alteret offuer Brudgommen
oc Bruden / læser hand Guds ord /
Genesis i det andet Capittel.

Oc Gud vor Herre sagde /
Det er icke gaat / at Mennis-
ken er ene / Jeg vil gøre han-
nem en med hielp som kand
vere hoss hannem. Da loed
Gud vor Herre en suar søffn
falde paa Mennisken / oc häd
soff. Da tog hand it aff hans
Rissben / oc lucte steden igen
met föd. Oc Gud vor Herre
bygde en Quinde aff Rissbe-
net / som hand tog aff Men-
niskem

nifken / oc ledde hende til han-
nem. Da sagde Mennifken /
Det er Been aff mine been /
oc Kød aff mit kød / der faare
skal mand kalde hende Man-
dinde / Thi hun er tagen aff
Manden. Der faare / skal
Manden forlade sin Fader oc
sin Moder / oc bliffue hofsi sin
Hustru / oc de skulle vere it
kød.

Der effter vender hand sig til den-
nem baade / oc taler dennen saa til.

Effterdi at i haffue nu giffuit eder
baade i Ecteskaff til sammen i Guds
Naffn. Saa hører nu først Guds
Bud om denne stat. Saa siger Sanct
Pouel til de Epheser i det v. Capit.

I Mend / elsker eders Hus-
eruer /

truer / lige som Christus el-
fer Menigheden / oc gaff sig
selff for hende / paa det hand
skulde hellige hēde / Oc hand
rensede hende formedelst
Vandbadet i Ordet / Paa det
hand skulde beskicke sig selff
hende en Menighed som er
herlig / som ickē haffuer nogē
besmittelse eller ryncke / eller
noget saadant / men at hun
skulde vere wstraffelig. Saa
skulle oc Mendene elste deris
Hustruer / sō deris eget Lege-
me. Huo som elsker sin Hus-
tru / hand elsker sig selff. Thi
aldri hadede nogen sit eget
Kød

Rød / men hand føder det / oc
pleyer det / Lige som Herren
oc saa Menigheden.

Quinderne skulle vere de-
ris Mend vnderdanige som
Herren / Thi Manden er
Quindens Hoffuit / lige som
Christus oc er Menighedens
Hoffuit / oc hand er sit Lege-
mis Saliggørere. Men lige
som Menighedē nu er Chri-
sto vnderdanig / Saa skulle
oc Quinderne vere deris
Mend i alle ting.

For det andet / Dører oc saa Baarsz
sit som Gud haßuer lagt paa denne
staat.

Saa

Saa sagde Gud til Quin-
den / Genesis iij.

Jeg vil sticke dig meget
kummer til / naar du reder til
barsel / Oc du skalt føde dine
Børn met kummer / oc din
vilie skal vere din Mand vn-
dergissuen / oc hand skal vere
din Herre.

Oc hand sagde til Manden.

Effterdi du lydde din Hus-
truis røst / oc odst aff det træ /
om huilcket ieg bød dig oc sag-
de / du skalt icke øde der aff / da
skal iorden vere forbandet
for din

for din skyld / met kummer
skalt du dig der aff noere alle
dine liffs dage / Torn oc Tid=
zel skal hun boere dig / oc du
skalt æde Vrter paa marc=
ken. I dit ansectis sued skalt
du æde dit Brød / til du bliff=
uer til iord igen / som du est
tagen aff / Thi du est iord / oc
du skalt bliffue til iord igen.

For det Tredie.

Saa er det eders trøst at i
vide oc tro / at eders stat er
Gud tacknemmelig / oc aff
hannem velsignet. Thi saa
staar der scressuit Genesis. i.
Oc Gud

De Gud skabte menniskan
sig til it Billede / hand skabte
hannem til Gudz billede / Oc
hand skabte dem en Mand oc
Quinde. Oc Gud velsigne
de dem / oc sagde til dem / Be
rer fructsommelige oc forme
rer eder oc opfylder Jorden /
oc gører hende eder vnder
danig. Oc regerer offuer Fis
kene i Hassuit / oc offuer Fu
lene vnder Himmelen / oc off
uer alle Diur som krybe paa
Jorden.

De Gud saae alt det som
hand hadde skafft / Oc see / det
vaar altsammen saare gaat.

Der

Der faar siger oc Salomon!
Huo som faar en Hustru/
hand faar en god ting / oc
ananner aff Herren en vel=
behagelighed.

Her ligger hand sin haand
paa deris hoffsuit oc
beder saa.

Herre Gud himmelske
Fader / du som haaffuer schafft
Mand oc Quinde oc forskic=
ket dennem til Ecteskaffis
staat / oc haaffuer velsignet
dennem met liffens fruct/
Oc der i betegnet din fæere
Sons Ihesu Christi / oc den
hellig

hellig kirckis hans Bruds
Sacramente / Vi bede din
grundløse barmhertighed / at
du vilt saadan din skaffning /
ordening oc velsignelse icke
lade forryckis eller forderff-
uis / men naadelige hende
beuare / Ved Ihesum
Christu. ⁊ vor
Herre A-
men.

En liden bog om

Døbelsse faar alle Sog-
neprester.

209

DD

Martinus Luther ynffer alle
le Christne læsere / naade oc fred i
Jesu Christo vor Herre.

Gsterdi ieg daglige seer oc hører / at
mand met stoer wflittighed oc
waluorlighed (ieg vil ickē sige
met løfactighed) handler offuer bør-
nene det høyuerdige hellige oc trøstes-
lige Daabens Sacramente / Quilcket
ieg tror ocsaa at vere en orsage til / at
de som der hōff staa / intet der aff
kunde forstaa / huad der bliffuer talet
eller handlet / tyckis mig ickē allene
nytteligt men ocsaa nødtørteligt at ves-
re / at mand det paa huer landz tun-
gemal oc ickē lenger paa latine hand-
ler. Och affuer ieg der faare begynt at
vdsætte paa tydske de ord som høre
til Daaben / paa det at de som ere
Faddere eller der hōff staa / maatte op-
ueckis til troen oc til en aluorlig pæ-
telse / oc de Prester som Døbe / maatte
haffue diss ydermere flittighed for des-
ris styld som høre der paa.

Men ieg aff en Christelig tro / be-
der alle dennem som Døbe / som hol-
de børn

de børn til daab oc som der haff staa/
at de ville lade dennem gaa til hiertets
den herlige kostelige gerning oc den
store aluorlighed som er i samme gers
ning. Thi du kantz høre her i ordene
som staa i denne bøn huor klaglige oc
aluorlige den Christen Kircke frem
drager barnet til daaben oc med bes
staandige oc wtuilactige ord for Gud
bekender / at barnet er med Dieffuelens
beseet / oc syndsens oc vredsens barn/
oc beder sa slittelige om hielp oc naade
ved Daaben at det maatte bliffue
Guds barn.

Vilde du der faar betencke at det er
plad ingen skemt / at handle mod dieff
len / oc ick alene vdriffue hannem aff
barnet men oc saa (effterdi det skal alle
sine dage haffue saadan en mechtig fiem
de paa sin hals) at vere det arme barn
aff gantske hiertets oc en sterck tro bis
standig / oc med alle største paa actelse
oc inderlig begering bede at Gud eff
ter som denne bøn lyder / vilde ick alle
ne hielp barnet fra dieffuelens vold /
Men oc saa bestyrcke / at det maatte
Kidderlige i liff oc død bestaa mod
D o g hannem

hannem. Oc frycter ieg visselige at det
gaar mange ilde effter Daaben / der
faar at mand saa kaaldelige oc saa la-
delige met dennem omgaa / oc saa al-
delis vden aluorlighed for dennem
bede i Daaben.

Saa tenck nu at disse vduortis styck-
ke ere de aller ringeste i Daaben som
er at bløese Varnit i øyene / at signe det
met kaarssis tegen / at legge salt i mun-
den / spøt oc skarn komme i ørene oc
næsen / at smørre brystit oc skulderne
met olye / och ossuit pandē met Chris-
men / I drage det sin døbe skierte / oc
giffue det et tend liuss i haanden / oc
andet saadant mere / som aff mennis-
ken er tillagt at pryde Daaben met /
Thi Daaben kand vel ske faar vden
saadanne ting / oc de ere icke de reette
stycke som Dieffuelen skyer oc flyer
saare / Vand foracter vel mectigere
ting / Det maa gaa her aluorlige til.

Men see der paa at du staar der i
en ret tro / oc hører Guds ord / oc al-
uorlige beder. Thi naar Presten siger /
Lader oss bede / da formaner hand io
dig / at du skalt met hannem bede / Oc
alle fad

alle faddere oc de som staa omkring
daaben / skulle i deris hierte bede alle
de ord som Presten i sin bøn opregner /
Der faar skal oc Preste sige samme
ord frem vdydelige oc langsomt / at
fadderne kunde dennem vel høre oc
fornemme / oc ved dennem selffue i
hiertet met Presten bede oc frem sette
faar Gud / Barnens nød met aluor-
lighed / oc aff deris gantske formue
faar Barnit sette dennē mod Dieffue-
len / oc saa stelle dennem / at de lade det
vere en aluorlig ting for denem / effter-
di at det er for dieffuelē ingen skemt.

Der faar er det vel redeligt oc ret / at
mand icke tilsteder nogen drucken eller
vild Prest at døbe / ei heller bede løff-
actig folck til fadderne / men fine / tuc-
tige / aluorlige / fromme Prester oc fad-
dere / til huilcke mand kand sig forsee /
at de handle samme sag met aluorlig-
hed oc met en ret tro / at mand icke set-
ter Dieffuelen det høyuerdige Sacra-
ment fore til en spaat / oc vaancere
Gud / som vdøffer offuer oss i daaben
sin offuerflødige oc grundløse naadis-
rigdom / saa at hand selff kaller det en

Dd iij ny fødzel /

ny fødzet / Met huilcken wi vorde ledis
ge fra Dieffuelens Tyranni / løse fra
synden / Døden oc Delfsuede / lifsens
børn oc arffuinge til alt det gode Gud
haffuer / oc Guds egne børn oc Christi
brødre.

O Kære Christne menniske / la
der off ickē saa wflitelige acte eller
handle saadan wsigelig gaffue / Er
dog Daaben vor eniste trøst oc
indgang til alt det gode Gud
haffuer / oc all helgens
mennighed / Der
til hielpe off
Gud / Als
men.

Dobes

Døbe faderen siger.

Ar her vd du wrene Aand
Doe giff den hellig Aand
rum.

Der nest skal hand gøre Kaarff
paa barnens ansiet oc bryst/
sigendis /

Anamme det hellige Kaarff
siss betegnelse / baade paa dit
ansiet oc bryst.

Lader oss bede.

Ommechtige euige Gud/
vor Herris Ihesu Chri-
sti Fader / Jeg rober til dig
offuer denne N. din tienerer/
som beder om din Daabis
gaffue / oc ved den aandelige

igen fødzel begere din euige
naade. Herre tag hannem til
dig / som du hassuer sagt / Be-
der / saa skulle i faa / Eder / saa
skulle i finde / Bancker / saa
skal eder opladis / Saa giff
nu denne som beder om dine
gassuer / oc op laad dorren
saar hannem som bancker /
at hand kand faa den euige
velsignelse i dette Himmel-
ske bad / oc det rige som du
hassuer oss allesammen loff-
uit oc tilsagt / formiddelst vor
Herre Ihesum Christum /
Amen.

Lader oss bede.

DA=

O Allmectige euige Gud/
den der ved sindflodē eff-
ter din strenge retferdighed
haffuer fordømt den vantro
Verden / oc effter din store
barmhertighed reddede din
tro tienerē Noe selff ottende.
Oc loedst druckne den for-
herdede Pharaon met alle sine
i det røde Haaff / oc førde dit
Folck Israel igennem met
tørre søder / Met huilcke du
betegnede den hellige tilkom-
mendis Daab / oc ved din fæ-
re Søns vor Herris Ihesu
Christi Daab / haffuer hellig
giort oc indset Jordans flod
D d v oc alle

oc alle andre vand til salig-
hedsens bad oc en rigtig aff-
toelse aff Synden. Vi bede
dig ved dē samme din grund-
løse barmhertighed / at du
vilt naadelige see til denne
din Tienere. N. oc met en ret-
tro i aanden hannem begaff-
ue / at ved dette salighedsens
Bad maatte druckne oc vn-
dergaa alt det som hannem
aff Adam er metføð / det er
den synd som Adam gjorde /
Oc at hand maatte skillis
fra de vantro menniskens
tal / oc bliffue beuaret i den
hellige Christenheds Arck /
altid

altid bændende i Aanden/
glad i haabet tiene dit naffn/
at hand maa faa met alle tro
menniske det euige liff oc sa-
lighed som du haaffuer loffuit
hannem / Ved Jesum Chri-
stum vor Herre / Amen.

Jeg besuer dig du Wrene
Aand / i naffn Faders + / oc
Sons + / oc hellig Aand +
at du vdfarer / oc viger fra
denne Jhesu Christi tiener.
N. Amen.

Fader oss høre det hellige
Euangelium / som S. Mar-
cus scriffuer.

Dc. de

Sø de førde smaa Børn
til hannem / at hand skulde
røre ved dem / Oc Disci-
plene lode ilde paa dem / som
baare dem. Der Ihesus det
saae / bleff hand fortørnet / oc
sagde til dem / Lader smaa
Børn komme til mig / oc
forhindrer dem icke / Thi
Guds rige hører saadane til.
Sandelige / Jeg siger eder /
Huo som icke anāmer Guds
rige / sø it lidet Barn / hand
skal icke komme der ind. Oc
hand tog dem i fassn / oc lagde
henderne paa dem / oc vels-
signede dem.

Siden

Siden skal Presten legge sin haand
paa Barnens hoffsuit / oc met Fads-
derne oc falde paa knæ / oc bede / Fa-
der vor / etc.

Fader vor som est i Him-
melen. Helligt worde dit
Rækn. Tilkomme dit Rige.
Worde din Willie / paa Jorde
som i Himmelen. Giff oss i
dag vort daglige Brød. Oc
forlad oss vor skyld / som wi
forlade vore skyldener. Oc
leed oss icke i fristelse. Men
frelss oss fra ont / Amen.

Der næst skal Presten lede Bar-
net til Daaben / oc sige.

Gud beuare din indgong
oc vdgong / fra nu oc til euig
tid / Amen. Der

Der næst lader Presten Barnet ved
sine Fæddere affsige Dieffuelen / oc
siger.

N. Forsager du Dieffuelen?

Suar. Ja.

De all hans vœsens?

Suar. Ja.

Der effter spør hand.

Troer du paa Gud den Almæctige
Fader / Wimmels oc Jordens skabere

Suar. Ja.

Troer du paa den hellig Aand / en
hellig Christelig Kirck / som er hellig
ge menniskens samfund / syndernis
forladelse / Legemens opstandelse / oc
effter døden det ewige liff?

Suar. Ja.

Der effter spør hand.

Dilt du vere døbt?

Suar. Ja.

Da tager hand Barnet oc dyp
per det i Daaben / oc siger.

De ieg døber dig i naffn Faders / oc
Sons / oc den hellig Aands / Amen.

Saa skulle Fadderne holde Barnet offuer Daaben / oc Presten siger men hand legger Barnet sin Daabe stiorte paa.

En Almectige Gud oc vor Deris Jesu Christi Fader / som dig nu hassuer anden gong igen fød formedelst vand oc den hellig And / oc hassuer forlat dig alle dine synder / hand styrcke dig met sin naade til det euige lif / Amen.
Fred vere met dig / Suar / Amen.

Denne Bog er Tryckt i Meydeborgke hof Hans Walthers / M. D. LVI.
Cum Gratia et Privilegio Regie Ma:
De findis til tiøbs hof Claws Førd
Borger oc Bogfører i
Kiøbenhavn.